

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

I.		Wstęp	4
II.		Informacje ogólne	4
	1.	Ogólna charakterystyka Gminy Sandomierz	4
	2.	Miasto Sandomierz na tle wybranych miast/gmin regionu	8
III.		Informacje finansowe	9
	1.	Stan finansów gminy	9
	2.	Wykonanie budżetu Gminy Sandomierz	11
	3.	Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych	12
	4.	Realizacja budżetu obywatelskiego	13
IV.		Informacja o stanie mienia komunalnego	15
V.		Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	17
	1.	Strategia rozwoju miasta Sandomierza na lata 2015-2025.	17
	2.	Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy;	19
	3.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (stopień pokrycia obszaru gminy mpzp itp.).	20
	4.	Gminny program rewitalizacji.	20
	5.	Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	21
	6.	Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych (art. 23 i 25 ugn).	22
	7.	Program opieki nad zabytkami.	23
	8.	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017-2022.	24
	9.	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.	26
	10.	Plan gospodarki niskoemisyjnej.	28
	11.	Program ochrony środowiska dla gminy Sandomierz na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022.	34
	12.	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Sandomierza na lata 2012-2032	42
	13.	Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Miejskiej Sandomierz na lata 2014-2020 (w tym coroczna ocena zasobów pomocy społecznej, diagnoza zagrożeń, ocena realizacji).	43
	14.	Gminny program wspierania rodziny na lata 2016-2018 w Gminie Sandomierz..	48
	15.	Gminny program wychodzenia z bezdomności.	51
	16.	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020.	52
	17.	Program „Aktywny Senior”;	53
	18.	Program „Jesteśmy dla Was” finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.	54
	19.	Prowadzenie Mieszkania Chronionego	54
	20.	Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Sandomierzu na rok 2018.	55

	21.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi.	60
	22.	Program polityki zdrowotnej szczepień przeciwko meningokokom dla dzieci z Gminy Sandomierz na lata 2019 - 2023.	61
	23.	Program polityki zdrowotnej szczepień przeciwko grypie na lata 2019 - 2022.	61
	24.	Pozostała działalność profilaktyki zdrowotnej	62
VI.		Realizacja uchwał Rady Miasta Sandomierza	63
	1.	Omówienie ogólne	63
	2.	Zestawienie szczegółowe	64
VII.		Urząd Stanu Cywilnego	75
VIII.		Oświata i edukacja	76
	1.	Słowo wstępu	76
	2.	Finanse	78
	3.	Przedszkola Samorządowe	79
	4.	Szkoły Podstawowe	81
	5.	Dotacje oraz programy pomocy materialnej udzielane uczniom	86
	6.	Świetlica Środowiskowa	87
	7.	Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie”	88
IX.		Promocja, kultura, turystyka	89
	1.	Wydarzenia zorganizowane/wspierane przez Urząd Miejski w Sandomierzu w 2019 roku	89
	2.	Promocja ogólnopolska i międzynarodowa	91
	3.	Działalność promocyjno – materialna i niematerialna	93
	4.	Promocja w mediach społecznościowych	94
	5.	Ruch turystyczny na podstawie obiektów administrowanych przez miasto	95
	6.	Wydarzenia o charakterze wystawienniczym	95
	7.	Współpraca z Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego oraz Lokalną Organizacją Turystyczną Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej	96
X.		Instytucje Kultury	96
	1.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Długosza w Sandomierzu	96
	2.	Muzeum Okręgowe w Sandomierzu	99
	3.	Sandomierskie Centrum Kultury	102
XI.		Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi	108
	1.	Współpraca międzynarodowa	108
	2.	Współpraca z innymi samorządami na gruncie krajowym	109
XII.		Inne istotne działania burmistrza	109
	1.	Najważniejsze wydarzenia zrealizowane z udziałem Burmistrza lub pod jego patronatem	109
	2.	Sandomierska Rada Seniorów	112
	3.	Sandomierska Rada Działalności Pożytku Publicznego	112
	4.	Młodzieżowa Rada Miasta	113
	5.	Przynależność Miasta Sandomierza do związków komunalnych	115

I. Wstęp.

Szanowni Państwo,

Oddaję w Państwa ręce raport o stanie Gminy Sandomierz za 2019 rok, w którym mam nadzieję, że w sposób przejrzysty zobaczycie, jakie działania zostały podjęte na rzecz rozwoju naszej "małej Ojczyzny". Instytucją raportu o stanie jednostki samorządowej wprowadziła ustawa z dnia 11 stycznia 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 130 z późn. zm.) dodając do ustawy o samorządzie gminnym art. 28 aa.

Zwiększenie atrakcyjności Sandomierza nie tylko dla turystów, ale przede wszystkim dla mieszkańców to podstawowe założenia planu budowy przyjaznego miasta. Otwartego na nowe rozwiązania i gotowego na wielokierunkowy rozwój gospodarczy.

Mieszkańcy oczekują od nas inwestycji podnoszących komfort życia, dlatego inwestujemy w rozbudowę sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, ale też budowę nowych dróg i miejsc parkingowych. Nie zapominamy o nowych miejscach do rekreacji i modernizacji tych już istniejących. Zależy nam na równomiernym rozwoju Sandomierza, aby w każdej części miasta lepiej się żyło.

Pragnę zapewnić Państwa, że jestem zdeterminowany do wprowadzania zmian. Będziemy szukać oszczędności i odważnie zmieniać nasze miasto, by mogło ono być dobrym miejscem do życia dla wszystkich jego mieszkańców.

II. Informacje ogólne.

1. Ogólna charakterystyka Gminy Sandomierz.

Miasto Sandomierz leży nad Wisłą, w pobliżu ujścia do niej Sanu i znajduje się w rejonie o zróżnicowanych warunkach przyrodniczo – krajobrazowych, u styku trzech różniących się krain: Wyżyny Sandomierskiej, Wyżyny Lubelskiej i Kotliny Sandomierskiej. Sandomierz stanowi gminę miejską i graniczy z gminami: Dwikozy, Wilczyce, Obrazów, Samborzec oraz miastem Tarnobrzegiem.

Od 1999 roku Sandomierz jest stolicą powiatu sandomierskiego zajmującego 8 miejsce pod względem powierzchni (67 589 ha) wśród 14 powiatów województwa świętokrzyskiego. Powiat sandomierski leży we wschodniej części województwa świętokrzyskiego i graniczy z sześcioma powiatami położonymi w trzech województwach: z powiatem staszowskim i opatowskim w województwie świętokrzyskim, z powiatem stalowowolskim, powiatem tarnobrzeczkim i miastem Tarnobrzeg – w województwie podkarpackim oraz z powiatem kraśnickim w województwie lubelskim.

W skład powiatu sandomierskiego oprócz gminy Sandomierz wchodzi:

- *Miasto i Gmina Koprzywnica,*
- *Miasto i Gmina Zawichost,*
- *Gmina Samborzec,*
- *Gmina Dwikozy,*
- *Gmina Wilczyce,*
- *Gmina Obrazów,*
- *Gmina Klimontów,*
- *Gmina Łoniów.*

Sandomierz jest stolicą powiatu sandomierskiego, zajmuje 28,8 km², co stanowi 4,2% powierzchni powiatu (676 km²). Na jego terenie znajdują się siedziby władz samorządowych oraz powiatowych, pełniących ważne funkcje związane z obsługą administracyjną zarówno mieszkańców miasta, jak i całego powiatu.

Sandomierz jest ważnym ośrodkiem oświatowym, kulturalnym oraz gospodarczym regionu, przez miasto przebiega kilka szlaków turystycznych. Sandomierz charakteryzuje niski stopień uprzemysłowienia, dominuje w mieście produkcja szkła oraz przemysł rolno-spożywczy. Łagodny klimat oraz odpowiednie warunki glebowe przyczyniają się do rozwoju produkcji ogrodniczej i sadowniczej.

Sandomierz należy do najcenniejszych historycznych zespołów urbanistyczno-krajobrazowych Polski. Miasto wraz z historycznymi zabytkami architektury, pięknie położone na wysokim lewym brzegu Wisły, na wzgórzach poprzecinanych lessowymi wąwozami, tworzy malowniczy pejzaż.

Ważną rolę Sandomierza należącego w przeszłości, obok takich miast jak Kraków czy Wrocław, do głównych siedzib królestwa zapewniły żyzne gleby lessowe i położenie grodu na skrzyżowaniu połączeń handlowych ważnych w skali kontynentalnej, sprzyjając gęstemu osadnictwu, zamożności i atrakcyjności ośrodka.

Miasto leżące na pograniczu stref etnicznych i wyznaniowych, pełniące ważną rolę polityczną i religijną, jako siedziba władz królewskich, miejskich, centrum handlu międzynarodowego, czerpało z najlepszych wzorców europejskiej i pozaeuropejskiej sztuki, architektury, nauki, pozostawiając współczesnym pokoleniom wspaniałe zabytki i ślady twórczości artystów z różnych stron świata.

Chlubę miasta stanowi ponad 120 obiektów architektury wszystkich stylów i epok zgromadzonych w obrębie niewielkiej przestrzeni Starego Miasta.

Do najbardziej okazałych należą:

- *Kościół pw. św. Jakuba I Klasztor Dominikanów;*
- *Bazylika Katedralna pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny;*
- *Dzwonnica;*
- *Ratusz;*

- *Dom Długosza;*
- *Brama Opatowska;*
- *Furta Dominikańska (Ucho Igielne);*
- *Kościół pw. św. Ducha;*
- *Zamek Królewski;*
- *Collegium Gostomianum;*
- *Dawna Synagoga;*
- *Spichlerz;*
- *Pałac Biskupi;*
- *Dworek Skorupskich;*
- *Kościół pw. św. Michała;*
- *Kościół pw. św. Józefa;*
- *Kościół pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła;*
- *Kamienica – Rynek 4;*
- *Konwikt Boboli – Rynek 5;*
- *Kamienica Oleśnickich – Rynek 10;*
- *Dom Mikołaja Gomółki – Rynek 14;*
- *Kamienica Dutreppich – Rynek 21.*

Sytuacja demograficzna w Sandomierzu jest umiarkowanie korzystna. Najbardziej liczną grupą nadal jest ludność w wieku produkcyjnym. Mieszkańcy Sandomierza stanowią starzejącą się populację demograficzną, stopniowo maleje liczba osób do 18 roku życia, natomiast wzrasta liczba osób po 61/66 roku życia. Ludność w wieku poprodukcyjnym w 2019 roku przewyższała ludność w wieku przedprodukcyjnym o 1882 osób.

Tabela 1. Liczba ludności w Sandomierzu w latach 2013-2019 według kategorii wieku. Opracowanie własne na podstawie danych ewidencji ludności.

Liczba ludności wiek	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przedprodukcyjne 0-18	4277 18,3%	4209 17,9%	4129 17,6%	4125 17,5%	4129 17,5%	3856 16,5%	3735 16,0%
Produkcyjne 19-60/65 lat	14664 62,6%	14619 62,2%	14534 61,9%	14438 61,4%	14364 60,9%	14289 61,2%	13999 60,0%
Poprodukcyjne 61/66 lat i więcej	4479 19,1%	4656 19,8%	4826 20,5%	4952 21,1%	5072 21,5%	5213 22,3%	5309 24,0%

Zmiany w strukturze demograficznej ludności spowodowane są zmianami w przyroście naturalnym oraz wydłużeniem czasu trwania życia. Przyrost naturalny

w Sandomierzu w latach 20013-2019, jest ujemny, wskazujący na przewagę zgonów nad urodzeniami. Jest to niekorzystny trend, obserwowany w całym kraju, przyczyniający się do depopulacji oraz starzenia się społeczeństwa.

Tabela 2. Statystyka urodzeń i zgonów w Sandomierzu w latach 2013-2019.

Rok	Urodzenia	Zgony
2013	149	233
2014	179	231
2015	173	244
2016	178	242
2017	188	294
2018	169	281
2019	159	256

Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej ludności w Sandomierzu przyczynią się do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku poprodukcyjnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość tego wskaźnika zwiększa się stopniowo w 2013 roku wynosił 59,6, a w 2018 roku osiągnął wartość 66,5 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Starzenie się społeczeństwa wraz ze zmniejszającym się przyrostem naturalnym przyczynia się do powstania problemów: ekonomicznego, finansowego oraz społecznego. Ten niekorzystny trend demograficzny zachodzi w skali ogólnokrajowej, pojawiające się natomiast problemy społeczne powinny być rozwiązywane lokalnie.

Prognoza demograficzna do 2035 roku zakłada, że należy spodziewać się znacznego spadku liczby młodych osób w przedziale wieku 0-18 lat, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Prognozy demograficzne do roku 2035 przewidują, że współczynnik obciążenia demograficznego (liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) będzie wzrastał w ciągu najbliższych kilkunastu lat, osiągając wartość 79 w roku 2035 i będzie on wyższy niż prognozowany wskaźnik obciążenia demograficznego dla całej Polski (73). Z każdym rokiem nie tylko ubywać będzie osób młodych, ale również będzie coraz mniej osób aktywnych zawodowo, na których spoczywać będzie obowiązek wypracowania środków finansowych dla osób w wieku poprodukcyjnym.

2. Miasto Sandomierz na tle wybranych miast/gmin regionu.

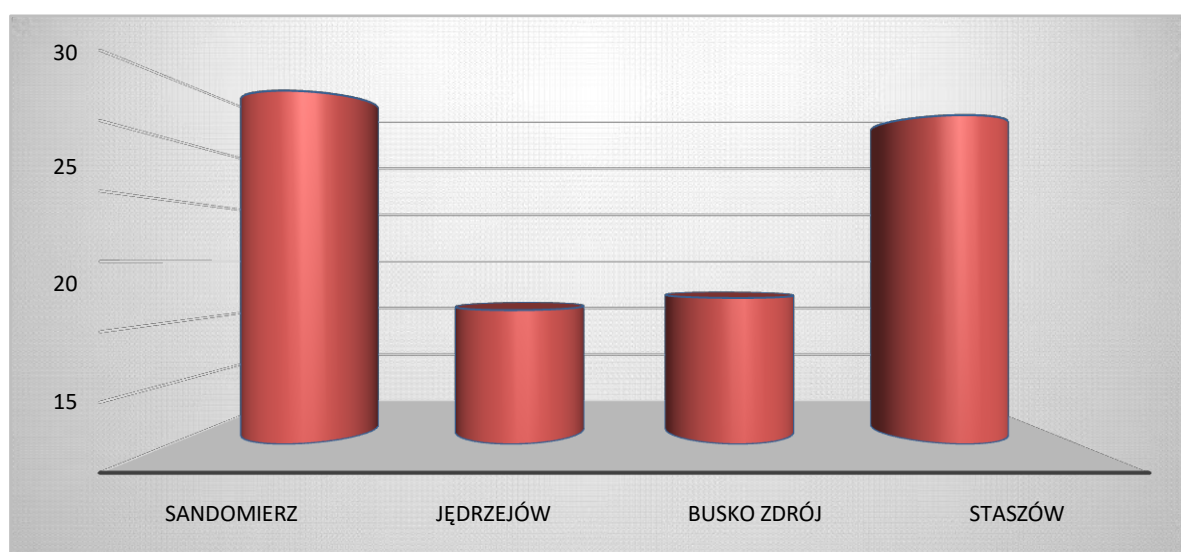
Miasto Sandomierz zostało porównane na tle innych miast regionu świętokrzyskiego: Staszowa, Jędrzejowa i Buska- Zdroju, w obszarach takich jak: powierzchnia, ludność, dochody wydatki gminy, przedsiębiorczość i saldo migracji. Dane pochodzą z GUS i dotyczą roku 2018/19 r.

Tabela 3. Wybrane dane dotyczące miast/gmin: Sandomierz, Jędrzejów, Busko-Zdrój, Staszów

Rok	Miasto/ Gmina	Powierzchnia km ²	Ludność (31.12.2018)	Gęstość zaludnienia na 1 km ²	Dochód na jednego mieszkańca w zł (31.12.2017/gminy)	Wydatki na jednego mieszkańca w zł (31.12.2017/gminy)	Wskaźnik przedsiębiorczości* (31.12.2017/gminy)	Saldo migracji w gminach
2018/19	Sandomierz	29	23 351	832	4582	4605	2285	-84
2018/19	Jędrzejów	11	14 675	1344	3884	4034	1639	-94
2018/19	Busko Zdrój	12	16 428	1337	4402	4551	1800	-33
2018/19	Staszów	27	14 762	554	3923	4039	1560	-86

*wskaźnik przedsiębiorczości wyrażano liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Wykres. Powierzchnia wybranych miast w km² w 2019 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Miasto Sandomierz spośród wybranych miast ma najwyższą liczbę ludności i największą powierzchnię natomiast jeden z niższych wskaźników gęstości zaludnienia, który wynosi 832 osoby na 1 km², gdzie np. w Jędrzejowie wskaźnik ten wynosi 1344 osoby na 1 km². Najniższe saldo migracji ma miasto Busko-Zdrój, Sandomierz plasuje się na drugiej pozycji. Jednak z zebranych danych wynika, że ujemne saldo migracji w mieście wzrasta.

Sandomierz ma najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości wśród wybranych miast. Potencjał turystyczny oraz położenie przy ważnych arteriach komunikacyjnych stwarza lepsze warunki do rozwoju przedsiębiorczości niż w pozostałych miastach.

III. Informacje finansowe

1. Stan finansów gminy

W 2018 roku dochody własne gminy Sandomierz wyniosły 65 437 254,42 zł i stanowiły 60% dochodów budżetowych ogółem.

Według stanu na 31.12.2018 roku wydatki majątkowe zostały wykonane w kwocie 9 181 188,34 zł i stanowiły 8% wydatków budżetowych ogółem.

Stan zadłużenia gminy Sandomierza na koniec 2018 roku wyniósł 36 250 000,00 zł. Zadłużenie to wynika z tytułu wyemitowanych obligacji komunalnych w Banku Gospodarstwa Krajowego, w PKO Bank Polski oraz w Banku Pekao SA, których wykup przedstawia się następująco:

	PKO BP	BGK	Bank Pekao SA	Razem
2019	2 500 000,00	1 000 000,00		3 500 000,00
2020	3 000 000,00	1 000 000,00		4 000 000,00
2021	3 000 000,00	1 000 000,00		4 000 000,00
2022	3 000 000,00	1 000 000,00		4 000 000,00
2023	2 500 000,00	1 000 000,00		3 500 000,00
2024	3 000 000,00	750 000,00	500 000,00	4 250 000,00
2025	3 000 000,00		500 000,00	3 500 000,00
2026	3 000 000,00		1 000 000,00	4 000 000,00
2027			1 000 000,00	1 000 000,00
2028			1 500 000,00	1 500 000,00
2029			1 000 000,00	1 000 000,00

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

2030			1 000 000,00	1 000 000,00
2031			1 000 000,00	1 000 000,00

W 2019 roku dochody własne Gminy Sandomierz wyniosły 69 976 760,97 zł i stanowiły 59% dochodów budżetowych ogółem.

Według stanu na 31.12.2019 roku wydatki majątkowe zostały wykonane w kwocie 14 187 295,99 zł i stanowiły 11% wydatków budżetowych ogółem.

Stan zadłużenia Gminy Sandomierz na koniec 2019 roku wyniósł 38 750 000,00 zł. Zadłużenie to wynika z tytułu wyemitowanych obligacji komunalnych w Banku Gospodarstwa Krajowego, w PKO Bank Polski oraz w Banku Pekao SA, których wykup przedstawia się następująco:

	PKO BP	BGK	Bank Pekao SA	Razem
2020	3 000 000,00	1 000 000,00		4 000 000,00
2021	3 000 000,00	1 000 000,00		4 000 000,00
2022	3 000 000,00	1 000 000,00		4 000 000,00
2023	2 500 000,00	1 000 000,00		3 500 000,00
2024	3 000 000,00	750 000,00	500 000,00	4 250 000,00
2025	3 000 000,00		500 000,00	3 500 000,00
2026	3 000 000,00		1 000 000,00	4 000 000,00
2027			1 000 000,00	1 000 000,00
2028			1 500 000,00	1 500 000,00
2029			2 000 000,00	2 000 000,00
2030			2 000 000,00	2 000 000,00
2031			2 000 000,00	2 000 000,00
2032			1 000 000,00	1 000 000,00
2033			1 000 000,00	1 000 000,00
2034			1 000 000,00	1 000 000,00

W 2019 roku na obsługę zadłużenia przeznaczono kwotę 1 232 158,79 zł.

Wolne środki, pochodzące z nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, w tym wynikającej z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych stanowiły kwotę 7 901 229,00 zł. Poziom wolnych środków po odliczeniu obsługi zadłużenia wyniósł 6 669 070,21 zł.

2. Wykonanie budżetu Gminy Sandomierz

W 2019 roku wykonanie dochodów wyniosło 118 068 691,78 zł, tj. 89% planu, w tym:

- dochody bieżące – 114 791 339,60 zł, tj. 97% planu,
- dochody majątkowe – 3 277 352,18 zł, tj. 23% planu.

Największy udział w dochodach miały wpływy:

- z podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 24 791 749,00 zł, więcej w stosunku do poprzedniego roku o 1 848 759,00 zł (8%), co stanowiło 21% dochodów budżetowych ogółem,
- z podatku od nieruchomości w kwocie 17 465 969,17 zł, więcej w porównaniu z 2018 rokiem o 727 218,20 zł (4%), tj. 15% wykonania dochodów ogółem.

Według stanu na 31.12.2019 roku wykonanie wydatków wyniosło kwotę 125 906 012,23 zł, tj. 89% planu, w tym:

- wydatki bieżące – 111 718 716,24 zł, tj. 96% planu,
- wydatki majątkowe – 14 187 295,99 zł, tj. 58% planu.

Największy udział w wydatkach ogółem miały wydatki:

- na oświatę i wychowanie – 36 337 789,53 zł, tj. 29%,
- na pomoc, obejmującą działy Pomoc społeczna i Rodzina – 32 191 725,57 zł, tj. 26%.

Wynik wykonania budżetu w 2019 roku został ustalony jako deficyt w kwocie 7 837 320,45 zł.

W 2019 roku Gmina Sandomierz pozyskała, w formie dotacji w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, fundusze na realizację własnych zadań w wysokości 1 863 909,83 zł, w tym:

- na realizację projektu Rewitalizacja Sandomierza – miasta dziedzictwa kulturowego i rozwoju – 339 656,98 zł,
- na realizację zadania Nowoczesne rozwiązania w obszarze podatków i opłat lokalnych oraz zarządzania nieruchomościami dla 6 miast – członków Związku Miast Polskich – 20 939,34 zł,
- na realizację przedsięwzięcia Utworzenie żłobka na terenie gminy Sandomierz – 174 849,00 zł,
- na realizację projektów Rozwijamy nasze talenty oraz Kompleksowy i wieloaspektowy rozwój edukacji przedszkolnej na terenie miasta Sandomierza – 953 892,70 zł,
- na realizację programu Akademia kompetencji kluczowych – 197 077,00 zł,
- na realizację projektu Jesteśmy dla Was – 177 494,81 zł.

Wpływy z tytułu gospodarowania mieniem w 2019 roku wyniosły 5 585 174,85 zł, tj. 5% dochodów budżetu miasta ogółem, w tym:

- wpływy ze sprzedaży składników majątkowych – 201 178,86 zł,
- wpływy ze zbycia praw majątkowych (likwidacja spółki SORH) – 851 568,72 zł,
- wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste – 416 777,03 zł,

- wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 150 115,72 zł,
- wpływy z najmu lokali mieszkalnych i użytkowych – 3 223 381,11 zł,
- wpływy z dzierżawy składników majątkowych – 425 597,37 zł,
- wpływy za trwałe zarząd – 1 828,00 zł,
- dywidendy – 87 741,36 zł,
- inne wpływy (z opłaty adiacenckiej, kaucji związanej z najmem lokali, najmu sal szkolnych) – 226 986,68 zł.

3. Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych

W 2019 roku wydatki majątkowe wyniosły 14 187 295,99 zł. W stosunku do planu, ustalonego na poziomie 24 519 595,57 zł, wydatki te zostały wykonane w 58 procentach, w tym:

- wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów – 400 000,00 zł,
- wydatki inwestycyjne – 12 940 160,77 zł,
- wydatki na zakupy inwestycyjne – 496 548,22 zł,
- dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych – 37 583,00 zł,
- dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych – 7 050,00 zł,
- dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych – 290 000,00 zł,
- dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich – 2 145,00 zł,
- wpłaty na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 13 809,00 zł.

W 2019 roku na inwestycje roczne przeznaczono kwotę 940 218,09 zł, w tym:

- budowa parkingu przy ul. Okrzei – 30 987,40 zł,
- modernizacja ulicy 11 Listopada – 119 888,10 zł,
- przebudowa odcinka ul. Brzozowej – 132 734,22 zł,
- budowa altan śmietnikowych – 86 548,67 zł,
- budowa siłowni plenerowej przy ul. Schinzla – 48 578,85 zł,
- budowa siłowni na wolnym powietrzu przy ul. Wielowiejskiej – 43 432,53 zł,
- zakup ciągnika – kosiarki – 19 401,63 zł
- zakup pomostu pływającego – 33 952,84 zł,
- zakup gruntów pod drogi gminne i pod budowę cmentarza komunalnego w Sandomierzu – 327 776,00 zł,
- zakup serwera – 38 000,85 zł,
- zakup parkomatów – 58 917,00 zł.

Na przedsięwzięcia wieloletnie w 2019 roku poniesiono nakłady w wysokości 12 496 490,90 zł, w tym:

- przebudowa ulicy Maciejowskiego i ulicy Cieśli w Sandomierzu – 1 543 800,64 zł,
- wykonanie przyłącza wodociągowego w ramach zadania Budowa budynku socjalnego z mieszkaniami tymczasowymi – 11 709,60 zł,
- modernizacja Placu 3 Maja – 1 975 724,95 zł,
- rewaloryzacja Parku Miejskiego – 41 820,00 zł,
- zielony i bezpieczny park osiedlowy przy ul. Baczyńskiego w Sandomierzu – 1 469 232,67 zł,
- budowa kanalizacji przy ul. Błonie – 1 341 683,32 zł,
- budowa dwóch parkingów przy ul. Króla 6 i 8 – 429 972,71 zł,
- przebudowa i zagęszczenie oświetlenia przy ul. Króla – 198 030,00 zł,
- utworzenie Centrum Informacji o Historii Miasta w zabytkowych, dolnych pomieszczeniach Ratusza na Rynku w Sandomierzu – 530 661,27 zł,
- budowa budynku handlowego dla kupców na Placu 3 Maja – 1 747 812,39 zł,
- zakup pomocy dydaktycznych i do integracji sensorycznej w ramach zadania Rozwijamy nasze talenty – 18 499,90 zł,
- budowa przedszkola – 3 147 455,29 zł,
modernizacja budynku przy ul. Przemysłowej 2B w Sandomierzu – 40 088,16 zł.

Dotacje:

- dotacje celowe na pomoc finansową udzielana między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących – pomoc finansowa dla Powiatu Sandomierskiego na realizację zadania pn. „Remont chodnika w ciągu ulicy Mickiewicza w Sandomierzu” – 294.249,30 zł,

dotacje celowe otrzymane z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych – współfinansowanie zadania „Modernizacja dachu budynku hali sportowej przy II Liceum Ogólnokształcącym w Sandomierzu.

4. Realizacja budżetu obywatelskiego

Projekty zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2019r.

Lp.	Tytuł projektu	Krótki opis projektu	Wartość
1.	Sandomierska siłownia plenerowa przy ul. Dr Zygmunta Schinzla	Budowa i wyposażenie w elementy małej infrastruktury rekreacyjno-sportowej tzw.: siłowni na wolnym powietrzu	48 578,80
2.	W zdrowym ciele zdrowy duch! – budowa siłowni zewnętrznej (ul. Wielowiejska)	Zaadaptowanie niewykorzystanej części placu zabaw pod siłownię zewnętrzną oraz montaż oświetlenia solarnego lub ledowego.	43 432,53
3.	Zewnętrzne gry podwórkowe	Zadanie realizowane przy Szkole Podstawowej Nr 3 im. Armii Krajowej, ul Flisaków. –	49 984,74

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

		zestaw wielu gier planszowych i zręcznościowych służących dzieciom do zabaw zarówno podczas czasu wolnego jak i między lekcjami.	
4.	MULTIROOM - multimedialny pokój dla mieszkańców Sandomierza w Miejskiej Bibliotece Publicznej	Multimedialny pokój dla mieszkańców Sandomierza w Miejskiej Bibliotece Publicznej – Interaktywna przestrzeń, w której Mieszkańcy Sandomierza będą mogli korzystać z osiągnięć nowoczesnej techniki w celach edukacyjnych, rekreacyjnych i rehabilitacyjnych.	25 731,59

Budżet Obywatelski edycja 2019 do realizacji w 2020 roku

Lp	Tytuł projektu	Krótki opis projektu	Szacunkowy koszt
1.	Od Sandomierza do NBA 3	Zadanie ma na celu popularyzację koszykówki jako sportu dla każdego, propagować zdrowy styl życia oraz umożliwić mieszkańcom Sandomierza spędzanie wolnego czasu w sposób aktywny.	22 653,50
2.	Tradycja i nowoczesność w Trójce	Zadanie polega na doposażeniu Zespołu Sędomicz poprzez zakup strojów ludowych związanych z regionem sandomierskim oraz na stworzeniu i wyposażeniu sali do ćwiczeń o różnorodnym charakterze.	60 638,32
3.	Nowoczesny i bezpieczny plac zabaw przy ul. K.K. Baczyńskiego	Zadanie polega na budowie nowoczesnego i bezpiecznego placu zabaw na działce zlokalizowanej przy ul. Baczyńskiego. Utworzenie ogólnodostępnego, atrakcyjnego placu zabaw pozwoli na zaspokojenie potrzeby ruchu dzieci w wieku 3-12 lat.	74 840,00
4.	Rycerski plac zabaw	Celem zadania jest stworzenie bezpiecznego i funkcjonalnego dla dzieci i rodziców placu	74 010,33

		zabaw, którego architektura dopasowana będzie do jego lokalizacji czyli Starego Miasta, będąc jednocześnie jego uzupełnieniem. Elementy wyposażenia placu nawiązywać będą do atutów historycznych Miasta przez co będzie spójny z otoczeniem, w którym się znajduje.	
5	Plac zabaw przy Szkole Podstawowej nr 4 w Sandomierzu	Przedmiotem zadania jest budowa placu zabaw z przeznaczeniem dla uczniów szkoły podstawowej, dzieci zamieszkujących okoliczne osiedla oraz towarzyszących rodzicom podczas wizyty w pobliskim centrum handlowym. Kompleksowa infrastruktura stworzy przestrzeń do aktywnego spędzania wolnego czasu całym rodzinom.	74 303,00

IV. Informacja o stanie mienia komunalnego.

Grunty

Grunty stanowiące własność Gminy Sandomierz, o powierzchni ogólnej 377,7324 ha i wartości 87 932 883,56 zł, obejmują:

- zasób gruntów – pow. 322,8178 ha, wartość 83 379 419,56 zł, w tym grunty oddane w trwały zarząd – pow. 12,8577 ha, wartość 4 121 884,00 zł,
- grunty oddane w użytkowanie wieczyste – pow. 54,9146 ha, wartość 4 553 464,00 zł.

Struktura rodzajowa tych gruntów przedstawia się następująco:

- grunty rolne – wartość 11 544 149,97 zł,
- tereny zieleni i zakrzewione – wartość 749 268,00 zł,
- grunty zabudowane i zurbanizowane – wartość 74 806 316,59 zł,
- grunty pod wodami – wartość 636 222,00 zł,
- tereny różne – wartość 196 927,00 zł.

Grunty inne:

- grunty będące w posiadaniu Gminy Sandomierz – pow. 14,7465 ha.

Budynki i lokale

Według stanu na 31.12.2019 r. Gmina Sandomierz jest właścicielem 187 budynków o łącznej wartości księgowej netto 54 377 931,22 zł, w tym 811 lokali mieszkalnych o wartości 11 904 718,34 zł i 89 lokali niemieszkalnych o wartości 2 547 554,65 zł. Gmina Sandomierz ponadto posiada spółdzielcze własnościowe prawo do 2 lokali mieszkalnych o wartości 267 770,56 zł i 1 lokalu niemieszkalnego o wartości 27 549,92 zł.

Wartość oraz ilość poszczególnych rodzajów budynków przedstawia się następująco:

- budynki mieszkalne – szt. 102, wartość 14 921 428,09 zł,
- budynki transportu i łączności – szt. 3, wartość 79 605,09 zł,
- budynki handlowo-usługowe – szt. 7, wartość 3 152 766,52 zł,
- budynki magazynowe – szt. 1, wartość 99 732,41 zł,
- budynki biurowe – szt. 7, wartość 4 212 493,19 zł,
- budynki zakładów opieki medycznej – szt. 1, wartość 178 574,64 zł,
- budynki oświaty, nauki i kultury, sportowe – szt. 23, wartość 23 478 103,67 zł,
- inne budynki niemieszkalne – szt. 43, wartość 8 255 227,61 zł.

Obiekty inżynierii lądowej i wodnej

Gmina Sandomierz jest właścicielem 519 obiektów inżynierii lądowej i wodnej o łącznej wartości księgowej netto 85 540 894,86 zł według stanu na koniec 2019 roku.

Struktura rodzajowa tych obiektów przedstawia się następująco:

- rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne – szt. 35, wartość 9 354 643,24 zł,
- infrastruktura transportu – szt. 357, wartość 53 038 003,61 zł,
- obiekty sportowe i rekreacyjne, obiekty pozostałe gdzie indziej niesklasyfikowane – szt. 127, wartość 23 148 248,01 zł.

Mienie ruchome

Według stanu na 31.12.2019 r. Gmina Sandomierz jest właścicielem ruchomości o łącznej wartości księgowej netto 1 188 791,68 zł, w tym:

- maszyny i urządzenia – wartość 711 904,15 zł,
- środki transportowe – wartość 287 041,33 zł,
- narzędzia, przyrządy i wyposażenie – wartość 189 846,20 zł.

Środki trwałe w budowie

Wartość aktywów trwałych Gminy Sandomierz z tego tytułu według stanu na koniec 2019 roku wynosi 14 947 836,02 zł.

Wartości niematerialne i prawne

Wartość księgowa netto nabytych przez Gminę Sandomierz wartości niematerialnych i prawnych zgodnie ze stanem na 31.12.2019 r. wynosi 10 500,00 zł.

Długoterminowe aktywa finansowe

Gmina Sandomierz według stanu na 31.12.2019 r. posiada akcje i udziały w spółkach prawa handlowego na łączną kwotę 50 403 500,00 zł.

Należności i środki pieniężne

Aktywa Gminy Sandomierz z tego tytułu zgodnie ze stanem na koniec 2019 roku wynoszą 24 168 976,41 zł, w tym:

- należności wymagalne – 15 160 100,77 zł,
- pozostałe należności (niewymagalne) – 6 204 182,83 zł,
- środki pieniężne w kasie – 717,95 zł,
- środki pieniężne na rachunkach bankowych – 2 803 974,86 zł.

V. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii.

1.Strategia rozwoju miasta Sandomierza na lata 2015-2025

W roku 2019 rozpoczęły się w Gminie prace nad procesem aktualizacji dokumentu. W tym celu przeprowadzono m.in. ankiety z mieszkańcami, mające na celu zbadanie czy i jak oczekiwania oraz wizje mieszkańców miasta zmieniały się z biegiem lat.

Obecnie trwają prace nad trzema kluczowymi dokumentami, które będą miały swój wydzźwięk w aktualizacji Strategii Miasta:

1. W kwietniu 2019r. Sandomierz zawarł w czwórporozumienie z pobliskimi miastami: Stalową Wolą, Tarnobrzegiem i Niskiem, mające na celu zacieśnienie współpracy, wspólne sięganie po środki zewnętrzne oraz wypracowanie wspólnej strategii Czwórporozumienia. Zespoły robocze spotykają się regularnie i obecnie trwają prace nad opracowaniem wspólnej Strategii, której założenia Gmina będzie chciała zawrzeć w swojej Strategii Rozwoju Miasta;
2. Gmina rozpoczęła prace i konsultacje społeczne dotyczące Strategii Promocji Miasta Sandomierza, której założenia, jako kluczowego obszaru działania Miasta będą musiały znaleźć swoje odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Miasta;
3. **Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”, przedłożoną przez ministra inwestycji i rozwoju, będącą podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa. W ślad za Strategią Krajową trwają prace nad *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, do projektu której Miasto Sandomierz złożyło trzy projekty.**

Zestawienie wskaźników za 2019 r. Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu:

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło
I.1 Rozwój edukacji szkolnej i przedszkolnej		
Liczba nowych ofert dot. doskonalenia zawodowego dla dorosłych	<p>Gmina Sandomierz/ Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w maju 2019 roku rozpoczął realizację projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny pt. „Jesteśmy dla Was” w ramach Osi priorytetowej: RPSW.09.00.00 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Działania: RPSW.09.02.00 Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych Poddziałania 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych (projekty konkursowe). Okres realizacji projektu 01.05.2019 r. - 31.12.2020 r. Całkowita wartość projektu wynosi 502 329,29 zł, kwota dofinansowania wynosi 464 499,29 zł, wkład własny 37 830,00 zł.</p> <p>W ramach zadania 1 były realizowane usługi społeczne w postaci mieszkania chronionego wspieranego dla 1 osoby już przebywającej w mieszkaniu oraz 3 osób skierowanych do mieszkania w ramach projektu.</p> <p>W ramach zadania 2 przygotowano program wsparcia dla 15 opiekunów faktycznych sprawujących stałą opiekę na członkiem rodziny tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi opiekuńcze mające charakter „opieki wytchnieniowej” świadczone po zgłoszeniu telefonicznym - program szkoleniowy dla opiekunów faktycznych mający charakter edukacyjno- relaksacyjny. Program szkolenia ma charakter 5 dniowego wyjazdu, w którym uczestniczyć będą opiekunowie wraz z osobami zależnymi. W trakcie szkoleń opiekunów osoby zależne będą miały zapewnioną opiekę. <p>Tematyka programu szkoleniowego: pierwsza pomoc przedmedyczna, diagnoza stresu, metody radzenia sobie ze stresem, warsztaty relaksacyjne.</p>	OPS
Liczba nowych inicjatyw na rzecz seniorów	<p>1. Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie ze Świątlicą Środowiskową rozpoczął realizację akcji „Serce za Serce”. W ramach działań polegających na wspólnych odwiedzinach pracowników socjalnych wraz z dziećmi oraz wychowawcami ze Świątlicy 10 osób starszych, samotnych zostało obdarowanych piernikowymi sercami.</p> <p>2. W dniu 20 września odbyły się Senioralia pod hasłem „Wspaniali Dojrzały”.</p>	SSIZ OPS KSPiT SCK

	3. W dniu 14.10.2019r w parku Piszczele odbyło się spotkanie między pokoleniowe pn. „Pieczony ziemniak”. W wydarzeniu uczestniczyły rodziny z dziećmi oraz osoby w podeszłym wieku.	
I.2. Zapobieganie wykluczeniu		
Powierzchnia nowoutworzonych mieszkań chronionych, wspomaganych, treningowych, aktywizujących	52 m ² mieszkania chronionego wspieranego, oddanego do użytku w czerwcu 2018 r.	SSIZ OPS
Liczba osób korzystających z poradnictwa Punktu Interwencji Kryzysowej	W 2019 roku dyżurujący w Punkcie Interwencji Kryzysowej specjaliści udzielili łącznie 164 porady w tym: - Osobom doznającym przemocy -16 - Osobom z problemami rodzinnymi - 111 - Osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym -37.	SSIZ OPS
Liczba osób starszych korzystających z dziennej opieki	W 2019 r. pomocą objęte było 91 osób: – 77 osób w ramach usług opiekuńczych, – 13 osób w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, – 1 osoba specjalistycznymi usługami.	SSIZ OPS
Liczba osób starszych korzystających z całodobowej opieki	2019 r. – 41 osób,	SSIZ OPS

2. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Gmina posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania - Uchwała Nr XXV/163/2000 Rady Miasta Sandomierza z dnia 24 lutego 2000 roku ze zmianami.

Ostatnia zmiana nr 4 uchwalona Uchwałą Nr XLI/419/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 25 czerwca 2014 roku.

Obecnie w przygotowaniu znajduje się zmiana nr 5 studium która została zlecona do wykonania a koniec prac planistycznych przewiduje się na 30 kwietnia 2020 roku. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla miasta Sandomierza to przede wszystkim zmiany wynikające z wniosków mieszkańców w zakresie przeznaczenia terenów mieszkaniowych przy głównych ulicach o dopuszczenie handlu i usług, oraz dopuszczenie na niektórych terenach przeznaczonych pod budownictwo wielorodzinne również budownictwa jednorodzinne, punktowe zmiany terenów zielonych i ogródków działkowych na dopuszczenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (stopień pokrycia obszaru gminy mpzp itp.)

Miasto posiada 24 miejscowe plany zagospodarowania terenu obejmujące powierzchnię łącznie około 12,1 km², które obejmują swoim obszarem 42% powierzchni całej Gminy Sandomierz.

Obecnie w przygotowaniu znajduje się zmiana nr 1 miejscowego planu zagospodarowania terenu osiedla „Chwałki I” w Sandomierzu.

Około 20% terenu jest zabudowana i zainwestowana jako tereny Starego Miasta oraz osiedli mieszkaniowych wielorodzinnych. Razem około 62% powierzchni terenów gminy jest zabudowanych lub przygotowanych do zabudowy pod względem planistycznym.

Możliwość zabudowy istnieje również na terenach nie objętych planami na podstawie decyzji o warunkach zabudowy które mogą być wydawane po przeprowadzeniu analizy urbanistycznej indywidualnie dla każdej proponowanej lokalizacji.

4. Gminny program rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem wyznaczającym cele i kierunki kompleksowej odnowy obszarów kryzysowych na terenie Miasta Sandomierza w płaszczyznach: gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej, technicznej i społecznej. Kompleksowość działań przewidziany w rewitalizacji ma na celu zapewnienie rozwoju zdegradowanych obszarów wymagających odnowienia. Program Rewitalizacji umożliwia władzom samorządowym oraz innym uprawnionym beneficjentom pozyskać środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 w ramach działań o charakterze wielowymiarowej rewitalizacji.

Program Rewitalizacji stanowi dokument otwarty. Poddawany jest systematycznej i okresowej analizie i ocenie oraz jest w razie potrzeby na uzasadnione wnioski interesariuszy rewitalizacji aktualizowany. Aktualizacja dokumentu następuje także w przypadku zmiany uwarunkowań, wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów i propozycji projektów mających je rozwiązać. Analiza, ocena i aktualizacja odbywa się w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami.

W marcu 2019 roku Uchwałą Nr VI/87/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 marca 2019 roku w sprawie przyjęcia drugiej aktualizacji „Programu Rewitalizacji Miasta Sandomierza na lata 2016-2023” w przedmiotowym dokumencie dokonano następujących zmian:

1. Zaktualizowano wykaz programów podstawowych, w tym projekt nr 33 pn.: “ Poprawa jakości świadczonych usług medycznych poprzez realizację pierwszego etapu budowy oraz zakup sprzętu medycznego dla Sandomierskiego Centrum Zdrowia Psychicznego”. Projekt będzie realizowany przez Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu. Wartość inwestycji 12.124.426 zł.

5. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Gmina Sandomierz w oparciu o podjęte uchwały w sprawie:

Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Sandomierz na lata 2016-2021 oraz zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Sandomierz podejmuje działania mające na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy, poprzez:

- prowadzenie polityki remontowej budynków i lokali mieszkalnych z uwzględnieniem potrzeb i możliwości budżetowych gminy oraz wspólnot mieszkaniowych,
- umożliwienie przyszłemu najemcy wynajęcie lokalu mieszkalnego w zamian za wykonanie remontu we własnym zakresie i na własny koszt,
- wynajem lokalu za spłatę zadłużenia po eksmitowanym najemcy,
- dostosowanie standardu i wielkości lokalu mieszkalnego do możliwości finansowych i stanu rodzinnego najemcy, w tym stworzenie rodzinom posiadającym odpowiednie zasoby finansowe, a zajmującym lokale socjalne lub o niskim standardzie, możliwości polepszenia warunków mieszkaniowych poprzez zamianę,
- umożliwienie najemcom posiadającym zadłużenie z tytułu opłat czynszowych, jego odpracowanie w formie świadczenia rzeczowego, lub zamianę lokalu mieszkalnego na lokal o mniejszym metrażu.

W 2019 roku podpisano z 12 dłużnikami umowy dotyczące odpracowania zadłużenia czynszowego, w formie świadczenia rzeczowego, na łączną kwotę 42.256,80 zł.

W ramach zadania własnego polegającego na tworzeniu warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej, Gmina zobowiązana jest do udzielenia pomocy fakultatywnej. Największe oczekiwania społeczne w przedmiocie pomocy Gminy w rozwiązaniu problemów mieszkaniowych dotyczą rodzin nie posiadających własnego mieszkania oraz osiągających niskie dochody. Gmina prowadzi postępowania związane ze złożonymi przez mieszkańców Sandomierza wnioskami mieszkaniowymi dotyczącymi m.in. przydziału lokalu: komunalnego, socjalnego, zamiennego, z tytułu zamiany z urzędu, o potwierdzenie praw po zgonie najemcy, ponownego zawarcia umowy najmu po spłacie zadłużenia, o ile wcześniej nie zapadł wyrok z orzeczeniem o eksmisję. Wnioski składane przez osoby ubiegające się o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego oraz socjalnego opiniowane są przez Komisję Polityki Mieszkaniowej Rady Miasta Sandomierza.

W 2019 roku zawarto łącznie 40 umów najmu, w tym o zawarcie umowy najmu: lokalu komunalnego - 12, lokalu socjalnego – 12, lokalu uzyskanego w wyniku zamiany – 4, lokalu na podst. art. 691 § 1 Kodeksu cywilnego dot. wstąpienia w stosunek najmu po zmarłym najemcy – 10. Wykonano 2 wyroki eksmisyjne osób z prawem do lokalu socjalnego oraz pomieszczenia tymczasowego.

Łącznie złożonych jest 202 wniosków osób, ubiegających się o polepszenie warunków mieszkaniowych w tym: 149 wniosków o najem mieszkań komunalnych, 105 o najem lokali socjalnych. Ponadto zarejestrowanych jest 41 prawomocnych wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego lub przekwaterowania do pomieszczenia tymczasowego. W 2019 roku Gmina na podstawie zawartej ugody, wypłaciła Sandomierskiej Spółdzielni Mieszkaniowej odszkodowanie za niedostarczenie lokali socjalnych, dłużnikom Spółdzielni wobec których zostały orzeczone prawomocne wyroki eksmisyjne, a którym Sąd przyznał prawo do otrzymania lokali socjalnych, na łączną kwotę 10 133,90 zł.

Gmina na dzień 31.12.2019 roku posiadała ogółem w 107 budynkach 766 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 32.137,00 m², w tym: 90 lokali socjalnych o powierzchni użytkowej 2.706,00 m², 341 lokali położonych w budynkach stanowiących 100% własności gminy o powierzchni użytkowej 16.196,00 m², 335 lokali o powierzchni 13.235,00 m² położonych w budynkach stanowiących współwłasność - wspólnoty mieszkaniowe. Wszystkie lokale zaopatrzone są w instalacje wodociągowo – kanalizacyjną i elektryczną. Natomiast 647 lokali zaopatrzonych jest w instalację centralnego ogrzewania oraz gazową. Ponadto w zasobie gminy jest 97 lokali użytkowych o łącznej powierzchni użytkowej 7.795,00 m². Na dzień 31.12.2019 roku wszystkie były wynajmowane. W celu określenia przejrzystości wynajmu i użyczenia lokali użytkowych, Zarządzeniem Burmistrza zostały wprowadzone zasady gospodarowania lokalami użytkowymi oraz regulamin organizowania i przeprowadzania przetargów na oddanie w najem wolnych lokali użytkowych, stanowiących własność Gminy Sandomierz

Zarządcą komunalnego zasobu mieszkaniowego oraz budynków wspólnot mieszkaniowych jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Sandomierzu.

Wysokość stawki czynszu najmu w lokalach mieszkalnych wynosi 4,65 zł /m², natomiast w lokalach socjalnych 1,59 zł/m².

Systematyczne szacowanie stopnia zużycia budynków pozwala na prawidłowe zarządzanie substancją mieszkaniową. Czynniki mającymi istotny wpływ na stan techniczny budynków stanowiących 100 % własności Gminy ma między innymi : wiek budynku, rodzaj zabudowy, rodzaj pokrycia dachowego, sposób utrzymania i użytkowania budynków, a także wysokości środków finansowych przeznaczonych na wykonanie koniecznych napraw. Z punktu widzenia istniejących potrzeb remontowych można je podzielić na bieżące oraz okresowe. Zabiegi konserwacyjne i zabezpieczające budynków prowadzone są na bieżąco przez administratora w ramach podpisanej umowy o zarządzanie i administrowanie budynkami i lokalami stanowiącymi własność Gminy Sandomierz. Remonty kapitalne budynków prowadzone są przez właściciela – Gminę Sandomierz, ze środków przyznanych w budżecie miasta i obejmują następujący zakres : wymianę pokrycia dachowego, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, obróbkę blacharskich, modernizacji kominów. 35 budynków wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy są w dobrym stanie technicznym. W większości zostały wyremontowane ze środków funduszu remontowego oraz ze środków kredytu termomodernizacyjnego. Gmina zgodnie z podjętymi uchwałami, wspólnotom mieszkaniowym przekazuje za lokale będące jej własnością - według posiadanych udziałów, zaliczkę eksploatacyjną oraz fundusz remontowy.

W 2019 roku dokonano remontu 3 lokali mieszkalnych na łączną kwotę 71 867,33 zł oraz dokonano wymiany stolarki okiennej na kwotę 46.863,05 zł.

W 2017 roku została przez Radę Miasta Sandomierza wstrzymana sprzedaż lokali mieszkalnych.

6. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych (art. 23 i 25 ugn).

W oparciu o art. 23 i 25 ustawy o gospodarce nieruchomościami prowadzona jest ewidencja nieruchomości gminnych w postaci gminnego zasobu nieruchomości oraz wykazu nieruchomości przekazanych w użytkowanie wieczyste.

Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Sandomierz na dzień 1.01.2019r. wynosiła 377,7324 ha o wartości 87 932 883,56 zł, w tym:

1) zasób gruntów - pow. 322,8178 ha o wartości 83 379 419,56 zł

w tym: grunty oddane w trwały zarząd - pow. 12,8577 ha o wartości 4.121.884,00 zł

2) grunty oddane w użytkowanie wieczyste – pow. 54,9146 ha o wartości 4 533 464,00 zł

W 2019 roku Gmina Sandomierz celem racjonalnej gospodarki podejmowała czynności zbywania i udostępniania nieruchomości z zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu.

W ramach gospodarowania zasobem gminnym Gmina udostępnia nieruchomości w drodze dzierżawy i użyczenia oraz przekazuje w trwały zarząd.

W 2019 roku zawarto 32 umowy dzierżawy, w tym:

- 27 umów dotyczących gruntów pod działalnością usługową i garażami,
- 5 umów na cele rolne.

W okresie tym nie przekazano nieruchomości w trwały zarząd.

Powierzchnia gruntów udostępnionych innym podmiotom przedstawia się następująco:

- dzierżawa nieruchomości 36,9458 ha,
- użyczenie nieruchomości - pow. 20,2648 ha,
- trwały zarząd – pow. 12,8577 ha

W wyniku gospodarowania nieruchomościami gminnymi w 2019 roku pozyskano do budżetu gminy wpływy:

- wpływy ze sprzedaży nieruchomości – 201 178,86 zł;
- wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste – 416 777,03 zł;
- wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 150 115,72 zł;
- wpływy z dzierżawy składników majątkowych – 425 597,37 zł;
- wpływy za trwały zarząd – 1 828,00 zł.

Podjęte zostały czynności w postępowaniu sądowym w sprawach:

- o wydanie nieruchomości położonej przy ul. Browarnej, oznaczonej nr ewid. 938/7,
- o nabycie własności nieruchomości w drodze zasiedzenia w stosunku do nieruchomości położonej przy bul. Podwale Górne/skarpa zachodnia/ oznaczonej działkami nr 1421/5 i 1083/2.

7. Program opieki nad zabytkami

Miasto Sandomierz posiada „Gminny program opieki nad zabytkami miasta Sandomierza na lata 2010-2013”.

Miasto Sandomierz posiada „Gminną Ewidencję Zabytków”. W ewidencji tej znajduje się opracowanych 220 kart w których opisane są takie obiekty zabytkowe jak: stanowiska archeologiczne, cmentarze, mury, figury przydrożne, kapliczki, kościoły, kamienice, dworki, budynki mieszkalne i budynki użyteczności publicznej.

Na terenie Sandomierza są wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej: strefa „A” ochrony konserwatorskiej w której znajduje się Stare Miasto i najstarsze kościoły, oraz strefa „B” ochrony konserwatorskiej krajobrazu i powiązań widokowych w której znajdują się tereny atrakcyjne widokowo.

8. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017-2022.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 przyjęty przez Radę Ministrów 8 lutego 2017 roku (Dz. U. z 2017 roku, poz.458), określał szczegółowy wykaz zadań oraz ich realizatorów, w tym m.in. samorządy gmin.

Rada Miasta Sandomierza w dniu 29 listopada 2017 roku podjęła Uchwałę Nr XLIX/664/2017 w sprawie: uchwalenia „**Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017-2022**”. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 w Gminie Sandomierz oparty jest na zasadzie integracji działań, na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego. Istotnym elementem Programu jest edukacja społeczna w zakresie higieny zdrowia psychicznego i umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz zapewnienie osobom chorym psychicznie dostępu do opieki zdrowotnej, a także innych form opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i lokalnym.

Realizatorzy programu są wskazani w celach szczegółowych Programu i prowadzą monitoring oraz ewaluację realizacji poszczególnych działań.

Ochrona zdrowia realizowana jest przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Wyznaczone kierunki działań mają na celu podejmowanie kompleksowych i efektywnych form pomocy w zakresie ochrony zdrowia psychicznego oraz poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Źródłami finansowania Programu są środki własne Gminy Sandomierz, środki własne realizatorów zadań, a także środki zewnętrzne.

Zgodnie z pkt. XI załącznika do Uchwały Rady Miasta Sandomierza Nr XLIX/664/2017 z dnia 29 listopada 2017 roku, w sprawie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017-2022, sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla miasta Sandomierza w 2019 roku, zostały przekazane do Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sandomierzu, przez poniższe podmioty:

1. Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu– Oddział Psychiatryczny,
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sandomierzu,
3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu,
4. Świetlica Środowiskowa w Sandomierzu,
5. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sandomierzu,
6. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sandomierzu,
7. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Sandomierzu,
8. Szkoła Podstawowa Nr 3 w Sandomierzu.

Ważnym elementem realizacji Programu Ochrony Zdrowia psychicznego było przeprowadzenie w dniu 22.11.2019 r. Sandomierskiego Forum Psychiatrii Środowiskowej.

Organizatorami tego wydarzenia była Sekcja Psychiatrii Środowiskowej Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Urząd Miejski Urząd w Sandomierzu. Forum poświęcone było głównie roli samorządu w realizacji Narodowego Programu Ochrony

Zdrowia Psychicznego. Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach Pani Bogumiła Niziołek przedstawiła wstępne plany powstania sieci Centrów Zdrowia Psychicznego w woj. świętokrzyskim z uwzględnieniem poszerzenia Sandomierskiego Centrum Zdrowia Psychicznego o powiat opatowski. Warto podkreślić, że aktualnie kończone są rozmowy dotyczące podwykonawców w powiecie opatowskim.

W przebiegu Forum mieli również możliwość zaprezentowania swoich umiejętności aktorskich uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Krzcinie, obecni byli też uczestnicy WTZ w Sandomierzu oraz członkowie Sandomierskiego Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Zdrowia Psychicznego Nadzieja.

Sandomierskie Forum stworzyło platformę współpracy środowiska profesjonalistów i odbiorców świadczeń psychiatrycznych. Zagadnienia poruszone w czasie Forum zostały przekazane w lokalnej prasie przybliżając problemy zdrowia psychicznego i możliwości uzyskania wsparcia.

W 2019 roku Gmina Sandomierz przekazała na podstawie umowy nr SSZ.526.8.2019.AGA z dnia 31.01.2019 roku dotację celową na realizację zadania publicznego pn. „**Rehabilitacja psychospołeczna osób dotkniętych chorobą psychiczną i ich rodzin**” dla Sandomierskiego Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Zdrowia Psychicznego „Nadzieja”. Dotacja pozwoliła na dofinansowanie następujących działań:

- weekendowych warsztatów psychoedukacyjnych dla rodzin osób chorujących psychicznie w Świętej Katarzynie,
- Dnia Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie,
- wyjazdu o charakterze integracyjnym osób chorujących z rodzinami na Mazury,
- ogniska,
- spotkania opłatkowego.

W roku 2019 przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Sandomierzu przyjętych zostało **1073** dzieci i młodzieży. Udzielono rodzicom **1530** porad bez badań, w tym **344** rozmowy wspierające i **210** rozmów instruktażowych. Przeprowadzono **1049** konsultacji.

Na zajęcia **terapii logopedycznej** uczęszczało **49** dzieci. Zrealizowano z nimi **555** zajęć specjalistycznych, które miały na celu korygowanie wad wymowy i innych zaburzeń językowych.

Poradnia prowadziła zajęcia terapii pedagogicznej, w zajęciach uczestniczyło **72** dzieci. Przeprowadzono z nimi **1323** zajęć specjalistycznych. Pedagogzy prowadzący zajęcia terapii pedagogicznej dużą wagę przywiązują do współpracy z rodzicami. Porady, rozmowy terapeutyczne i instruktażowe dotyczyły zwłaszcza trudności wychowawczych, prawidłowości rozwojowych, absencji szkolnej, braku promocji, gotowości szkolnej, trudności edukacyjnych w zakresie czytania ze zrozumieniem, sprawności techniki czytania i pisanie, zdolności matematycznych, specjalnych potrzeb edukacyjnych, kompetencji komunikacyjnych, nieprawidłowości w zakresie metod i form uczenia się, zaburzeń w integracji sensorycznej, symulowania i usprawniania rozwoju funkcji psychomotorycznych, eliminowania emocjonalnych i społecznych konsekwencji niepowodzeń szkolnych i stresu szkolnego.

Coraz więcej uczniów zgłasza się na terapię EEG Biofeedback. Metoda ta wykorzystuje bioelektryczną czynność mózgu do trenowania oraz modelowania dysfunkcji rozwojowych, takich jak: zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia rozwoju psychomotorycznego, zaburzenia nastroju i zaburzenia snu. W bieżącym roku na zajęcia Biofeedback uczęszczało 26 osób i odbyło się 446 spotkań.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w 2019 roku świadczył specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych mogą być realizowane usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez opiekunki posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują między innymi:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia w tym: kształtowanie umiejętności zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowania do aktywności, leczenia, rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych,
- interwencje i pomoc w życiu, w rodzinie, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi, pielęgnację,
- rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- pomoc mieszkaniową,

W 2019 r. pomocą usługową objętych było 91 osób z terenu Gminy Sandomierz:

- 77 osób w ramach usług opiekuńczych,
- 13 osób w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 1 osoba specjalistycznymi usługami.

Adresatami Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego są: dzieci i młodzież, rodzice i opiekunowie prawni dzieci, nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, psycholodzy, dzieci i młodzież uczęszczająca do świetlicy środowiskowej, osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków oraz ich rodziny, osoby w kryzysie psychicznym, osoby z orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną, osoby z zaburzeniami psychicznymi, podmioty świadczące pomoc.

9. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

Zgodnie z art.15 ust.1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U.2019 roku, poz.1437) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, jakim w Sandomierzu jest PGKiM Sp.z o.o, zobowiązane jest zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez

gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o. o jest jednoosobową Spółką Gminy Sandomierz, prowadzącą działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na podstawie zezwolenia wydanego Decyzją Zarządu Miasta Sandomierza nr NK.7015/15/2002 z dnia 31 lipca 2002 roku, zmienionego Decyzją Burmistrza Miasta Sandomierza NK.7015-2/09 z dnia 09 kwietnia 2009 roku.

Zgodnie z wymogami art.21 ust.4 ustawy wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne przedkłada Burmistrzowi Miasta, w celu sprawdzenia czy został on opracowany zgodnie z art.21 ust.3 cytowanej ustawy. Zakres tematyczny planu powinien określać w szczególności:

- 1) planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych;
- 2) przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach;
- 3) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków;
- 4) nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach;
- 5) sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Zadania objęte wieloletnim planem muszą być zgodne z kierunkami rozwoju miejskiej sieci wodociągowej oraz rozwoju systemu kanalizacji sanitarnej, określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Jeśli przedłożony plan spełnia ww. wymogi ustawowe Burmistrz Miasta przedkłada projekt uchwały w sprawie jego zatwierdzenia przez Radę Miasta.

Aktualny przyjęty uchwałą Rady Miasta Sandomierza Nr VI/71/2019 z dnia 27 marca 2019 roku wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PGKiM Sp. z o. o w Sandomierzu obejmuje lata 2019 - 2022.

1. Plan zakładał wartość zadań na kwotę 3 534 tys. zł netto, natomiast Spółka na dzień 31.12.2019 r. poniosła nakłady w wysokości 2 301 tys. zł netto.
2. Zadania związane z rozbudową sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: Ożarowska, Panoramiczna, Stara Prochownia, Klonowa, Milberta, Dobkiewicza, Mściowska, Zawichojska, Brzoskwińska oraz w rejonie skrzyżowania ulic Milberta i Kwiatkowskiego zostało zrealizowane za kwotę 809 tys. zł netto, przy dofinansowaniu przez Gminę Sandomierz w wysokości 400 tys. zł netto.
3. Zadania częściowo zrealizowane oraz niezrealizowane:
  - 1) **Rewitalizacja zbiorników na wodę pitną wraz z częścią hydrauliczną zlokalizowanych na terenie Hydroforni Miejskiej w Sandomierzu (Lp. 7) – realizacja zadania pod kątem modernizacji armatury w komorze zasuw została rozpoczęta w 2019 r. z wykorzystaniem systemu gospodarczego. Część związana**

z rewitalizacją dwóch zbiorników zostanie sukcesywnie realizowana w latach kolejnych, ze względu na znaczny zakres zaplanowanych prac, które Spółka planuje zrealizować przy częściowym finansowaniu ze środków WFOŚiGW.

- 2) **Przebudowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej pomiędzy ulicą Krępianki i ulicą Reformacką – w 2019 r. dokumentacja projektowa** (Lp. 9) – termin realizacji zadania w części opracowania dokumentacji projektowej został wydłużony do końca I kwartału 2020 r., ze względu na zmianę sposobu wykonania przebudowy wskazanego odcinka sieci.
- 3) **Modernizacja składowiska na osad ściekowe na terenie Oczyszczalni Miejskiej** (Lp. 11) – zadanie nie zostało zrealizowane, ze względu na znaczne przekroczenie ofert złożonych przez potencjalnych wykonawców w drodze przetargu nieograniczonego. Termin realizacji oraz kwota przeznaczona na realizację zadania w wysokości 158 tys. zł netto została przesunięta na rok 2020.

10. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Sandomierza został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/321/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 17 sierpnia 2016 roku oraz pięciokrotnie zaktualizowany, ostatnio Uchwałą nr VI/72/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 marca 2019 roku w sprawie piątej aktualizacji i przyjęcia do realizacji „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Sandomierza”.

Mając na uwadze potrzebę podmiotów zainteresowanych podjęciem działań w zakresie m.in. podniesienia efektywności energetycznej oraz koniecznością zaktualizowania danych dotyczących inwestycji wpisanych do planu podejmowano czynności zmierzające do kolejnych aktualizacji dokumentu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Sandomierza.

Podmiotami odpowiedzialnymi za stan realizacji zadań wynikających z planu są zarówno Interesariusze planu jak i Gmina Sandomierz. W styczniu 2019 roku zwrócono się do wszystkich interesariuszy planu z prośbą o informację w sprawie stanu realizacji zadań zgłoszonych do planu. Poniższe zestawienie zostało przygotowane na podstawie zgromadzonych informacji.

Informacja o stanie realizacji zadań zgłoszonych do PGN przez Interesariuszy				
Lp	Rodzaj działania / nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Planowane lata realizacji	Informacja o stanie realizacji
Sektor	Budynki użyteczności publicznej			
1	Włączenie kryteriów oraz wymagań środowiskowych do procedur udzielania zamówień publicznych, możliwość stosowania oceny LCA (ocenę cyklu życia), poszukiwanie rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ wyrobów i usług na środowisko w całym cyklu życia	Gmina Miejska Sandomierz	2016-2020	

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

2	Poprawa efektywności energetycznej budynku Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sandomierzu	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sandomierzu	2016-2020	Planowana do realizacji
3	Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy 100kW	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu	2017-2020	brak danych
4	Poprawa efektywności energetycznej (Kompleksowa termomodernizacja budynków w Sandomierzu przy ul. Schinżla 13 w tym: budynku Kuchni, Pralni, Prosektury, budynku Warsztatu ze Stacją Uzdatniania Wody, Budynku Kociołni, budynku Hotelu w Sandomierzu przy ul. Schinżla 11	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu	2016-2020	brak danych
5	Poprawa efektywności energetycznej (Częściowa termomodernizacja budynków w Sandomierzu przy ul. Schinżla 13 w tym: budynek łóżkowy A, budynek zabiegowy B, budynek C, Pawilon Specjalistyczny, budynek przychodni F, budynek przewiązki F1, budynek P	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu	2016-2020	brak danych
6	Wymiana oświetlenia ulicznego na terenie Szpitala w Sandomierzu	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu	2018-2020	brak danych
7	Termomodernizacja budynku, modernizacja c.o. i c.w.u., modernizacja oświetlenia wewnętrznego, montaż instalacji OZE - Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu ul. Mickiewicza 39	Gmina Miejska Sandomierz, Pl. Poniatowskiego 3, 27-600 Sandomierz	2018r.-2020r.	planowana do realizacji
8	Termomodernizacja budynku, modernizacja c.o. i c.w.u., modernizacja oświetlenia wewnętrznego, montaż instalacji OZE - Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu ul. Okrzei 6	Gmina Miejska Sandomierz, Pl. Poniatowskiego 3, 27-600 Sandomierz	2018r.-2020r.	planowana do realizacji
9	Kompleksowa termomodernizacja budynku szkoły przy ul. Cieśli 2, w tym wymiana stolarki okiennej ogrzewania, oświetlenia oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Gmina Miejska Sandomierz, Pl. Poniatowskiego 3, 27-600 Sandomierz	2018r.-2020r.	planowana do realizacji
10	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej - Centrum Rekreacji ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz	Gmina Sandomierz, Pl. Poniatowskiego 3, 27-600 Sandomierz	2019r. -2021r.	planowana do realizacji
Sektor	Budynki mieszkalne, przemysłowe i handlowe			
1	Inwestycje przedsiębiorców z terenu Gminy realizowane w oparciu o program priorytetowy Poprawa efektywności energetycznej – Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach w 50 przedsiębiorstwach (po 10 przedsiębiorstw rocznie) z terenu Gminy w zakresie montażu instalacji PV o mocy 12 kWp.	przedsiębiorcy	2016-2020	

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

2	Realizacja programu Prosument wśród mieszkańców. Montaż OZE na 100 budynkach mieszkalnych (10 instalacji PV i 10 instalacji kolektorów słonecznych na rok)	mieszkańcy	2016-2020	
3	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 2 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 2306 m2. 40 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
4	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 4ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 1016 m2. 20 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
5	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 6 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 2230 m2. 40 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
6	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 8 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 1115 m2. 20 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
7	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 10 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 4665 m2. 80 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
8	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Modernizacja węzła CO. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 11 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 5661 m2. 86 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
9	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 12 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 3246 m2. 60 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
10	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 14 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 1251 m2. 18 mieszkań + lokale użytkowe . Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	zaplanowana do realizacji
11	Termomodernizacja częściowa. Ściany, okna, wiatrołapy, balkony, dach, izolacja piwnicznych rur co i ccw. Zawory podpionowe CO i CCW. Oświetlenie klatek schodowych i piwnic. Bud. nr 16 ul. Baczyńskiego 27-600 Sandomierz pow. uż. 2970 m2. 50 mieszkań. Centralne ogrzewanie	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego "Sandomierz"	2016-2020	częściowo zrealizowana, zaplanowana do realizacji
12	Termomodernizacja w zakresie: docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropodachu, docieplenie stropu piwnic, wymiana stolarki	Sandomierska Spółdzielnia	2016-2020	zaplanowana do realizacji

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

	okiennej i drzwiowej w części usługowej oraz wymiana oświetlenia przy zastosowaniu nowej energooszczędnej technologii LED. Termomodernizacja budynku biurowo-usługowego o pow. użyt. 1094,50 m ² - ul. Maciejowskiego 17	Mieszkaniowa w Sandomierzu		
13	Termomodernizacja w zakresie: docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropodachu, docieplenie stropu piwnic, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w części usługowej oraz wymiana oświetlenia przy zastosowaniu nowej energooszczędnej technologii LED. Termomodernizacja budynku usługowo-handlowego o pow. użyt. 3108,10 m ² - ul. Armii Krajowej 1	Sandomierska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sandomierzu	2016-2020	zaplanowana do realizacji
14	Termomodernizacja w zakresie: docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropodachu, docieplenie stropu piwnic, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w części usługowej oraz wymiana oświetlenia przy zastosowaniu nowej energooszczędnej technologii LED. Termomodernizacja budynku biurowo-warsztatowego Zakładu Wykonawstwa Własnego Spółdzielni - ul. T. Króla 2	Sandomierska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sandomierzu	2016-2020	zaplanowana do realizacji
15	Zmiana sposobu przygotowania ciepłej wody w 33 budynkach mieszkalnych o łącznej ilości 1600 mieszkań. Adresy budynków: ul. Czachowskiego nr 3,5,7,12 (80 mieszkań); ul. Por. T. Króla nr 1,4,10 (304 mieszkania), ul. Kosęły nr.nr.8,14,16,18,20,(9236 mieszkań) ul. Mickiewicza nr 23 i 23 A (56 mieszkań); ul. Słowackiego nr 1,3,18,24,26,33,35 (254 mieszkania); ul. Żółkiewskiego nr 3A 3B, 5A, 5B, 5C, 7A, 7C, 9A, 9B, 9C, 9D (629 mieszkań). Wykonanie wewnętrznych instalacji ciepłej wody i węzłów cieplnych umożliwi wykorzystanie do produkcji ciepłej wody ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej.	Sandomierska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sandomierzu	2016-2020	zaplanowana do realizacji
16	Termomodernizacja w zakresie: docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropodachu oraz stropów piwnic wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz wymiana oświetlenia przy zastosowaniu nowej energooszczędnej technologii LED oraz czujników ruchu. Termomodernizacja 15 budynków mieszkalnych o łącznej pow. użytkowej 31631,55 m ² . Adresy budynków: ul. Maciejowskiego nr 4 13,15,32,34; ul. Mickiewicz nr 47,59,53,51,57,23A, ul. Słowackiego nr 24,26 ul. por. T. Króla nr 4,10.	Sandomierska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sandomierzu	2016-2020	Częściowo zrealizowana, zaplanowana do realizacji
17	Termomodernizacja polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych które są docieplone płytami wiórowo-cementowymi (supremą) lub styropianem i obecnie nie spełniają obowiązujących norm, dociepleniu stropodachów i stropów piwnic wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz wymianą oświetlenia przy zastosowaniu nowej technologii LED oraz czujników ruchu. Termomodernizacja 38 budynków mieszkalnych o łącznej pow. użytkowej 101150,91 m ² . Adresy budynków: ul. Żółkiewskiego nr 2,3,4,5,7,9 ul. Czachowskiego nr 3,5,7,12 Armii Krajowej 2,7,9,11 ul. Maciejowskiego 2,5, 6,8,10,11,40 ul.	Sandomierska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sandomierzu	2016-2020	zaplanowana do realizacji

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

	Słowackiego 1,3,18,33,35 ul. Kosęły 8,14,16,18,20 ul. Ogrodowa 2 ul. por. T. Króla 1 ul. Mickiewicza 23 ul. Cieśli 1,3,7,9			
18	Podniesienie efektywności energetycznej oraz wprowadzenie OZE w budynku Domu Wycieczkowego Centrum Zdrowia SALUS w Sandomierzu	Doradztwo, Szkolenia i Zarządzanie w Ochronie Zdrowia - Waław Kruk	2016-2017	Inwestycja zrealizowana
11	Obniżenie kosztów zużycia mediów w Firmie Handlowej KWASEK sp. j. dzięki modernizacji instalacji oświetlenia, modernizacji instalacji ciepłej wody użytkowej i montażowi instalacji fotowoltaicznej w budynku pawilonu handlowo-usługowego w Sandomierzu, przy ul. Lubelskiej	Firma Handlowa Kwasek spółka jawna	2017	Inwestycja nie będzie realizowana
19	Wzrost efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie P.H.U. BARYŁKA Jacek Sieradzki	P.H.U. BARYŁKA Jacek Sieradzki	2017-2018	
20	Termomodernizacja bloku przy ul. Krukowskiej 22	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Krukowskiej 22 w Sandomierzu	2018	Inwestycja nie będzie realizowana
Sektor	Ciepłownictwo			
1	Likwidacja wymiennikowni grupowej „W” w budynku przy ul. Armii Krajowej 7 oraz wymiennikowni W1 przy ul. Maciejowskiego 17 wraz z wykonaniem sieci, przyłączy ciepłowniczych oraz indywidualnych kompaktowych dwufunkcyjnych węzłów ciepłych w budynkach mieszkalnych, zasilanych dotychczas z wymiennikowni grupowych, a także wykonanie sieci telemetrycznej, wizualizacji i sterowania pracą węzłów na osiedlu Rokitek w Sandomierzu.. Przedmiotem projektu jest:likwidacja 2-ch węzłów ciepłych grupowych (wymienniki: typu JAD6/50 – 25 szt. o łącznej mocy 7 500 kW), likwidacja zewnętrznych instalacji odbiorczych za węzłami grupowymi (instalacje czteroprzewodowe c.o. – 2 x 1 320 m o średnicach Dn =20mm do Dn=150mm,wykonanie 24 szt indywidualnych węzłów ciepłych wymiennikowych kompaktowych dwufunkcyjnych (42 szt. wymienników płytowych o łącznej mocy4 840 kW), 24 szt. przyłączy węzłów ciepłych w budynkach do sieci ciepłowniczej wysokich parametrów o łącznej długości ok. 2 x 1 1150 m w technologii rur preizolowanych o średnicach od 50/125 mm do 125/225 mm. Realizacja projektu pozwoli na : zmniejszenie strat przesyłu ciepła do ogrzewania budynków, wyeliminowanie energochłonnego przesyłania podgrzanej wody wodociągowej zewnętrznymi instalacjami z wymiennikowni do budynków, wprowadzanie dla każdego budynku prostego opomiarowania zużycia ciepła na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody wodociągowej, a tym samym wprowadzenie prostego systemu rozliczania kosztów.	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	zaplanowana do realizacji
2	Budowa gazowego źródła kogeneracji w kotłowni Rokitek. Nadbudowa istniejącego układu ciepłowni gazowym członem kogeneracyjnym.	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	zaplanowana do realizacji

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

	Budowa kogeneracyjnego silnika gazowego o mocy elektrycznej tak aby jego moc cieplna pokrywała w 100% zapotrzebowania ciepłej wody użytkowej. W wyniku realizacji inwestycji zmniejszeniu ulegnie obciążenie cieplne kotłów ww sezonie grzewczym oraz całkowite ich wyłączenie z pracy w okresie letnim.Wymagana moc cieplna zostanie wytworzona w skojarzeniu z produkcją energii elektrycznej.Wytwarzana energia elektryczna zostanie wykorzystana w celu zaspokojenia potrzeb własnych ciepłowni, natomiast pozostała ilość sprzedana zostanie do sieci energetycznej.			
3	Przebudowa źródła ciepła kotłowni Rokitek w zakresie modernizacji kotłów wraz z instalacjami chroniącymi środowisko tj. Instalacjami redukcji emisji gazów i pyłów. Likwidacja kotła WR-10 nr 4,modernizacja kotła WR-5 nr 2 w technologii ścian szczelnych, modernizacja instalacji odpylania	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	zaplanowana do realizacji
4	Przebudowa źródła ciepła kotłowni Stocznia w zakresie modernizacji kotłów wraz z instalacjami chroniącymi środowisko tj. instalacjami redukcji emisji gazów i pyłów. Montaż ekonomizerów, modernizacja instalacji odpylania.	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	zaplanowana do realizacji
5	Wymiana sieci ciepłowniczych zasilanych z kotłowni Rokitek wykonanych w kanałach ciepłowniczych na sieć wykonaną w technologii rur preizolowanych. Modernizacja sieci ciepłowniczej, przebudowa kanałowych rurociągów na preizolowane o dł. około 2500m o średnicach od DN 40 do DN 300	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	w trakcie realizacji
6	Wymiana sieci ciepłowniczych zasilanych z kotłowni Stocznia wykonanych w kanałach ciepłowniczych na sieć wykonaną w technologii rur preizolowanych. Wymiana sieci ciepłowniczych zasilanych z kotłowni Stocznia wykonanych w kanałach ciepłowniczych na sieć wykonaną w technologii rur preizolowanych. Modernizacja sieci ciepłowniczej, przebudowa kanałowych rurociągów na preizolowane o dł.około 200m o średnicach od DN 125 do DN 150	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	w trakcie realizacji
7	Wymiana sieci ciepłowniczych zasilanych z kotłowni gazowych zlokalizowanych na Starym Mieście i w obrębie Parku Miejskiego przy ul. Słowackiego 1 , wykonanych w kanałach ciepłowniczych na sieć wykonaną w technologii rur preizolowanych. Modernizacja sieci ciepłowniczej, przebudowa kanałowych rurociągów na preizolowane o dł. około 900m o średnicach od DN 50 do DN 150	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	w trakcie realizacji
8	Likwidacja wymiennikowni grupowych c.o. WK-1 przy ul. Słowackiego 28 i WK-2 przy ul. Mickiewicza 25 wraz z wykonaniem sieci, przyłączy ciepłowniczych oraz indywidualnych kompaktowych węzłów cieplnych w budynkach mieszkalnych, zasilanych dotychczas z wymiennikowni grupowych. Modernizacja sieci ciepłowniczej, przebudowa kanałowych rurociągów na preizolowane o dł. około 700m o ..Wykonanie 21 szt indywidualnych węzłów cieplnych.	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	w trakcie realizacji

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

9	Modernizacja instalacji odpylania kotłów KRm-2,5 nr 1,2,3,4	PEC Sandomierz Sp. z o.o.	2016-2020	zrealizowana
10	Modernizacja i przebudowa sieci przesyłowych w kanałach i w ziemi na terenie szpitala w Sandomierzu na preizolowane, modernizacja węzła ciepłowniczych z równoczesnym dostosowaniem źródła ciepła do zmniejszonego poboru mocy po termomodernizacji budynków (montaż kotła o mniejszej mocy)	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu	2016-2020	Brak danych
Sektor	Transport			
1	Modernizacja taboru komunikacji miejskiej. Wymiana przestarzałego taboru autobusowego w ilości 4 sztuk na autobusy z silnikami spełniającymi normę emisji spalin EURO VI	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o.	2016-2020	Planowana do realizacji
2	Budowa trasy rowerowej w Sandomierzu w ciągu drogi krajowej nr 77 i 79 będących częścią projektu pn. "Trasy rowerowe - Woj. Świętokrzyskie"	Gmina Miejska Sandomierz	2014-2015	
	Oświetlenie			
1	Modernizacja miejskiego oświetlenia ulicznego na energooszczędne na terenie miasta Sandomierza	Gmina Sandomierz	2018-2019	
Sektor	Zarządzanie energią			
1	Spójna polityka energetyczna. Zarządzanie energią w obiektach użyteczności publicznej	Gmina Miejska Sandomierz	2016-2020	
2	Spójne planowanie przestrzenne inwestycji energetycznych. Zapewnienie spójności inwestycji realizowanych na terenie gminy z obowiązującymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi gminy	Gmina Miejska Sandomierz	2016-2020	
Sektor	Świadomość energetyczna			
1	Rozbudowa istniejącej strony www o nowe i bardziej dostępne dla mieszkańców informacje dotyczące ochrony środowiska	Gmina Miejska Sandomierz	2016-2020	realizowana na bieżąco
2	Współpraca polegająca na prowadzeniu kampanii informacyjnych i promocyjnych w zakresie efektywności energetycznej oraz zrównoważonego rozwoju.	Gmina Miejska Sandomierz	2016-2020	realizowana na bieżąco
3	Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wraz z aktualizacją bazy PGN. Zadanie polega na bieżącej aktualizacji dokumentu PGN wraz z bazą emisji w związku ze zmianami zachodzącymi na terenie gminy	Gmina Miejska Sandomierz	2016-2020	realizowana na bieżąco
RAZEM:				

11. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sandomierz na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022.

Przedmiotowy program został uchwalony Uchwałą Rady Miasta w dniu 28 października 2015 roku (Nr uchwały XVII/151/2015). Zgodnie z art. 18 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2017 r. poz. 799 z późn.zm.) Burmistrz Miasta Sandomierza sporządza co dwa lata raporty z wykonania ww. programu radzie gminy.

Program ochrony środowiska dla Gminy Sandomierz zawiera działania i cele zgodne z celami i priorytetami innych dokumentów nadrzędnych szczebla krajowego i regionalnego oraz powiązanych dokumentów szczebla lokalnego.

Głównym założeniem Programu ochrony środowiska jest ograniczenie zanieczyszczenia środowiska na terenie gminy i poprawa jego stanu.

Realizacja Programu nie powoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpływa też negatywnie na obszary chronione cenne przyrodniczo.

Realizacja dokumentu nie wpływa też znacząco negatywnie na obszary sieci NATURA 2000 oraz nie stanowi zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk, dla których ochrony zostały one powołane.

Ostatni raport z realizacji programu został sporządzony w 2019 r. W jego treści zawarte są następujące dane dot.;

- Ochrony przyrody;
- Dziedzictwa kulturowego;
- Wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich ochrony;
- Gospodarki wodno- ściekowej;
- Ochrony powietrza;
- Gospodarki odpadami;
- Hałasu;
- Podnoszenia świadomości ekologicznej.

Realizacja zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w 2019 roku w ramach programu ochrony środowiska dla Gminy Sandomierz.

1. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej.

- 1) Łączna długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 roku przez PGKiM w Sandomierzu Sp. z o.o. - **848 mb**
- 2) Łączna długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 roku przez Gminę Sandomierz - **2 366 mb**
- 3) Liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych: **38**
- 4) Zgodnie z *Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PGKiM w Sandomierzu Sp. z o. o.* zatwierdzonym Uchwałą Nr X/125/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 21.08.2019 roku **wszystkie zadania z zakresu rozbudowy sieci kanalizacyjnej zaplanowane do realizacji w 2019 roku zostały zrealizowane.**

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

Zadania z zakresu budowy sieci kanalizacyjnej zrealizowane w 2019 roku					
Lp.	Sposób realizacji	Nazwa zadania zgodnie z zapisami w Wieloletnim planie (...)	Zakres rzeczowy	Stan realizacji	Długość sieci zgodnie z dokumentacją
SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ					
1	System gospodarczy	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	1) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Ożarowskiej	Inwestycja zakończona	97,0 mb
2			2) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej wraz z DPS w rejonie ul. Dobkiewicza (Parafia)	Inwestycja zakończona	73,0 mb
3			3) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Mściowskiej	Inwestycja zakończona	85,6 mb
4		Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Zawichojskiej – ok. 0,3 km	Umożliwienie włączenia do sieci kanalizacji sanitarnej 7 posesji (za Alior Bank)	Inwestycja zakończona	267,9 mb
5	System zlecony	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Milberta i części ul. Kwiatkowskiego – ok. 0,4 km	Umożliwienie włączenia do sieci kanalizacji sanitarnej posesji znajdujących się w okolicy zbiegu ul. Milberta i ul. Kwiatkowskiego	Inwestycja zakończona	324,5 mb
Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej:					848,0 mb

2. Rozbudowa sieci wodociągowej.

- 1) Łączna długość **wybudowanej** sieci wodociągowej w 2019 roku - **2 102 mb**
- 2) Została również przebudowana sieć wodociągowa w rejonie ulicy Zawichojskiej (podczas realizacji prac związanych z wykonywaniem przez Gminę nowej nawierzchni w okolicach Bramy Opatowskiej) o łącznej długości 276 mb.
- 3) Łączna długość **wybudowanej i przebudowanej** sieci wodociągowej w 2019 roku - **2 378 mb**
- 4) Liczba wykonanych nowych przyłączy wodociągowych – **49**.
- 5) Zgodnie z *Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PGKiM w Sandomierzu Sp. z o. o.* zatwierdzonym Uchwałą Nr X/125/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 21.08.2019 roku **wszystkie zadania z zakresu rozbudowy sieci wodociągowej zaplanowane do realizacji w 2019 roku zostały zrealizowane.**

Zadania z zakresu budowy sieci wodociągowej zrealizowane w 2019 roku					
Lp.	Sposób realizacji	Nazwa zadania zgodnie z zapisami w Wieloletnim planie (...)	Zakres rzeczowy	Stan realizacji	Długość sieci zgodnie z dokumentacją
SIEĆ WODOCIĄGOWA					
1	System gospodarczy	Rozbudowa sieci wodociągowej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	1) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie ul. Ożarówskiej	Inwestycja zakończona	119,8 mb
2			2) Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Panoramiczna – boczna	Inwestycja zakończona	171,0 mb
3			3) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie ul. Stara Prochownia	Inwestycja zakończona	94,0 mb
4			4) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie ul. Klonowej	Inwestycja zakończona	395,0 mb
5	System zlecony	Budowa sieci wodociągowej w ul. Milberta – boczna ok. 0,7 km	Umożliwienie włączenia do sieci wodociągowej działek należących do Powiatu Sandomierskiego, częściowo sprzedanych osobom prywatnym	ETAP I zakończony	669,8 mb Etap I - 535,5 mb
6		Budowa sieci wodociągowej w ul. Brzoskwiniowej - ok. 0,6 km	Łączna długość – 604 m. Możliwość przyłączenia docelowo 30 budynków	Inwestycja zakończona	604,0 mb
7		Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Zawichojskiej i Placu Niepodległości	Łączna długość - 470 m	Inwestycja zakończona	276,0 mb
8	System zlecony	Budowa sieci wodociągowej w ul. Milberta	Umożliwienie włączenia do sieci wodociągowej posesji Milberta 7	Inwestycja zakończona	182,7 mb
Łączna długość sieci wodociągowej:					2378,0 mb

3. Inwestycje realizowane w 2019 roku na terenie oczyszczalni ścieków.

Modernizacja zbiornika magazynowo-buforowego wraz z remontem komory czerpnej pompowni ścieków na terenie oczyszczalni ścieków.

- a) Zadanie obejmowało modernizację zbiornika buforowego oraz komory czerpnej pompowni ścieków dowożonych. Celem zadania było wykonanie prac renowacyjnych i naprawczych umożliwiających kontynuację użytkowania obiektów na terenie oczyszczalni ścieków oraz zmodernizowanie i wzmocnienie ich konstrukcji, poprzez zastosowanie nowoczesnych powłok ochronnych.
- b) Zadanie zostało sfinansowane przy udziale środków pozyskanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, w formie preferencyjnej pożyczki w kwocie 559 930 zł z możliwością jej umorzenia do 30%, pozostała kwota to środki finansowe Spółki.

4. Inwestycje realizowane w 2019 roku na terenie hydroforni miejskiej.

Wymiana części hydraulicznej w komorze zasuw przy zbiornikach na wodę pitną.

- a) Spółka rozpoczęła w 2019 roku prace remontowe oraz modernizacyjne dotyczące istniejących dwóch zbiorników na wodę pitną zlokalizowanych na terenie hydroforni miejskiej w Sandomierzu. Zakres prac obejmował wyczyszczenie obu zbiorników z zalegającego piasku, co umożliwiło przeprowadzenie oceny stanu technicznego konstrukcji oraz ruraru, czego wynikiem była szczegółowa ekspertyza umożliwiająca określenie wielkości prac koniecznych do wykonania.
- b) Ponadto Spółka rozpoczęła prace związane z wymianą armatury w obrębie zbiorników oraz komory zasuw, które będą kontynuowane w 2020 roku. Wyżej wymienione prace mają na celu przygotowanie obiektu do przeprowadzenia kompleksowej ich rewitalizacji, która planowana jest w latach 2021 – 2023 przy wsparciu finansowym ze środków WFOŚiGW w Kielcach.
- c) Celem zadania jest zapewnienie dalszego bezpiecznego użytkowania obiektów zapewniających dostawę wody dla mieszkańców Sandomierza i okolicznych gmin.

Realizacja zadania pozwoli zapewnić odpowiednią jakość i ilość dostarczanej wody, zmniejszy ryzyko wystąpienia awarii i niekontrolowanych przerw w dostawie wody.

5. Inne zadania realizowane przez Wydział Nadzoru Komunalnego.

➤ **Ochrona środowiska**

W związku z realizacją Uchwały nr XLVI/590/2017 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów budowy przyłącza kanalizacyjnego do nieruchomości przyznano 3 dotacje na łączną kwotę 5 250,00 zł

W związku z realizacją Uchwały nr XXXIX/496/2017 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie ustalenia trybu postępowania dotyczącego udzielania dotacji celowych dla podmiotów uprawnionych ze środków budżetu Gminy Miejskiej Sandomierz na dofinansowanie zadań związanych z ochroną środowiska udzielono 17 dotacji na wymianę pieców centralnego ogrzewania na energooszczędne na łączną kwotę 32 333,00 zł

Na podstawie Uchwały Nr VII/101/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu Gminy Sandomierz dotacji celowych na dofinansowanie zadań związanych z rozwojem rodzinnych ogrodów działkowych, przeznaczonych na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej dofinansowano zadanie związane z rozwojem rodzinnych ogrodów działkowych przeznaczonych na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej – budowa przyłącza wodociągowego

Beneficjent : Polski Związek Działkowców Stowarzyszenie Ogrodowe Zarząd ROD im. T. Kościuszki 27-600 Sandomierz, Kwota dofinansowania: 49 139,51 zł.

➤ **Ochrona powietrza**

Na terenie miasta Sandomierza zamontowano 3 sensory, które pozwalają na bieżące monitorowanie jakości powietrza w Sandomierzu. Sensory zostały zainstalowane w następujących lokalizacjach:

- Urząd Miejski w Sandomierzu plac Poniatowskiego 1
- Miejski Stadion Sportowy, ul. Koseły 3a, 27-600 Sandomierz
- Port Kultury ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz

W roku 2019 odnotowano:

w lokalizacji: Urząd Miejski w Sandomierzu plac Poniatowskiego 1

- przez 24 dni dostateczną jakość powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- przez 7 dni złą jakość powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- nie odnotowano bardzo złej jakości powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- z uwagi na stężenie pyłu PM₁₀ nie odnotowano dostatecznej, złej ani bardzo złej jakości powietrza

Indeks jakości powietrza	PM- 10 (mg/m ³) / liczba dni	PM 2,5 (mg/m ³) / liczba dni
bardzo dobry	235	75
dobry	94	183
umiarkowany	6	46
dostateczny	0	24
zły	0	7
bardzo zły	0	0

w lokalizacji: Miejski Stadion Sportowy, ul. Kosęły 3a, 27-600 Sandomierz

- przez 16 dni dostateczną jakość powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- przez 5 dni złą jakość powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- nie odnotowano bardzo złej jakości powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- z uwagi na stężenie pyłu PM₁₀ nie odnotowano dostatecznej, złej ani bardzo złej jakości powietrza

Indeks jakości powietrza	PM- 10 (mg/m ³)/liczba dni	PM 2,5 (mg/m ³)/liczba dni
bardzo dobry	244	73
dobry	86	193
umiarkowany	5	48
dostateczny	0	16
zły	0	5
bardzo zły	0	0

w lokalizacji: Port Kultury, Portowa 24, 27-600 Sandomierz

- przez 24 dni dostateczną jakość powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- przez 9 dni złą jakość powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- przez 1 dzień bardzo złą jakość powietrza, z uwagi na stężenie pyłu PM_{2,5}
- z uwagi na stężenie pyłu PM₁₀ odnotowano 1 dzień dostatecznej jakości powietrza, nie odnotowano złej ani bardzo złej jakości powietrza

Indeks jakości powietrza	PM- 10 (mg/m ³)/liczba dni	PM 2,5 (mg/m ³)/liczba dni
bardzo dobry	234	76
dobry	90	181
umiarkowany	10	44
dostateczny	1	24
zły	0	9
bardzo zły	0	1

➤ **Rolnictwo**

Rozpatrzone 80 wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Łączna ilość oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej wynikająca ze złożonych wniosków 25 835,22 l ON.

Dokonano zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym na łączną kwotę 25 835,22 zł.

➤ **Bieżące utrzymanie dróg**

Wykonano remonty cząstkowe chodników w ilości 1501,00 m² na kwotę 130 166,35 zł brutto.

Wykonano remonty cząstkowe dróg o nawierzchni tłuczniowej w ilości 9287,00 m² na kwotę 129 034,00 zł brutto.

Wykonano remonty cząstkowe dróg o nawierzchni asfaltowej w ilości 5320,24 m² na kwotę 229 953,41 zł brutto.

Zamontowano 7 szt. progów zwalniających na łączną kwotę 8800,00 zł brutto.

➤ **Cmentarze**

Wykonano dodatkowe punkty czerpania wody w postaci 3szt. źródeł na Cmentarzu Komunalnym na kwotę 24.640,11zł brutto.

Liczba nowo wykupionych miejsc na cmentarzu – 82.

W ramach utrzymania cmentarzy wojennych zrealizowano:

- remont nawierzchni przy kwaterze żołnierzy AK na Cmentarzu Katedralnym na kwotę 24.955,00zł brutto
- wykonano cięcia pielęgnacyjne 10 szt. kasztanowców na Cmentarzu Armii Radzieckiej na kwotę 2.200,00zł brutto
- wykonano prace remontowo-konserwatorskie Pomnika 4 Pułku Saperów na Cmentarzu Wojennym przy ul. Mickiewicza. Kwota 18.500,00zł
- zakupiono 2szt. donic zlokalizowanych przed Pomnikiem 4Pułku Saperów. Kwota 2.238,60zł.

➤ **Handel, parkingi**

Liczba wydanych zgód na prowadzenie sprzedaży na terenie Małego Rynku – 43, liczba wydanych zgód (zezwolenie na zajęcie pasa drogowego w formie decyzji administracyjnej) – 28.

Liczba miejskich parkingów płatnych to 21, a łączna ilość płatnych miejsc postojowych to ok. 800

Liczba meleksów posiadających zgody na prowadzenie działalności na terenie miasta 35 szt.

➤ **Odpady**

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sandomierz w roku 2019 objętych było 18 709 mieszkańców tj. o 513 os. mniej niż w roku 2018., liczba podmiotów gospodarczych korzystających z systemu to 876 tj. o 18 mniej niż w roku poprzednim.

W 2019r. odebrano łącznie 8 641,37 Mg odpadów tj. o 690,66 Mg więcej niż w roku 2018. W tym selektywnie zostało zebranych 2 670,37 Mg zmieszanych zaś 5 971,00 Mg. Zlikwidowano 6 dzikich wysypisk.

➤ **Komunikacja**

Operatorem Publicznego Transportu Zbiorowego na terenie Gminy Sandomierz jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o. Liczba linii komunikacyjnych funkcjonujących na terenie miasta to 4 stałe linie + 1 sezonowa obsługująca pasażerów z pociągów turystycznych

W 2019r. liczba przewiezionych pasażerów wyniosła 849 852 osoby. Liczba wykonanych wozokilometrów – 474 142 km.

Ponadto liczba przewoźników prywatnych, działających na terenie miasta wynosi 38 przewoźników (w tym 6 z aktualnymi licencjami taxi).

➤ **Zieleń Miejska**

Powierzchnia zieleni miejskiej urządzonej na terenie Gminy Sandomierz w 2019 r. obejmowała:

- 1) Parki spacerowe – 3 szt. pow., 14.10 ha
- 2) Zieleńce – 6 szt., pow. 6 ha
- 3) Zieleń uliczna – pow. 3 ha
- 4) Tereny zieleni osiedlowej – pow. 2,4 ha
- 5) Żywopłoty nieformowane i formowane – 500 mb
- 6) Cmentarze – 7 szt., pow. 11,85 ha

W 2019r. wykonano nasadzenia trwałe/wieloletnie w ilości: drzewa – 102 szt. (usuniętych – 318 szt.), krzewy – 1292 szt. (usunięte 150 m²) oraz nasadzenia kwiatów sezonowych w ilości: bratki – 3040 szt., kwiaty sezonowe – 4344 szt., wrzosy – 800 szt., chryzantemy – 30 szt.

Działania jakie zostały podjęte w obrębie zieleni miejskiej, nie będące bieżącym utrzymaniem to:

1. Ratowanie pomników – uprzątnięcie połamanych drzew w Wąwozie Świętej Królowej Jadwigi – umowa NK/44/2019 r. z dnia 3.12.2019 r.
2. Nadzór dendrologiczny nad wykonywaniem prac porządkowych w Wąwozie Świętej Królowej Jadwigi
3. Zakup tablic informacyjnych do Wąwozu Świętej Królowej Jadwigi – 4 szt.
4. Frezowanie pni po wyciętych drzewach o łącznej średnicy 1500 cm (ul. Puławiaków, 11-Listopada i Czyżewskiego) dla zlecenia nr NK.7031.11.2010.ALK z dnia 7.06.2019 r.;
5. Usługa arborystyczna (cięcie pielęgnacyjno-sanitarne) – 23 drzewa
6. Założenie wiązań elastycznych w koronach drzew – 2 drzewa
7. Zakup kwietników Imperial – 12 szt.
8. Zakup kwietników wiszących – 16 szt.
9. Wykonanie rzeźby w pniu drzewa z impregnacją
10. Zakup odciążu/stabilizatora dla platanu na Rynku Starego Miasta.
11. Uporządkowanie obszaru przy Kozich Schodkach pod posadzenie roślin trwałych
12. Zakup i rozsypanie żwiru na skwerze przy ul. Dobkiewicza

Łączny koszt utrzymania zieleni w 2019 r. – 350 000,00 zł brutto (usługi 300 000,00 zł i zakupy 50 000,00 zł).

➤ **Ochrona zwierząt**

W 2019r. Sandomierskiemu Stowarzyszeniu Przyjaciół Zwierząt została udzielona dotacja celowa na dofinansowanie kosztów opieki nad bezdomnymi zwierzętami na terenie Gminy Sandomierz w kwocie 135 000,00 zł. Łączna liczba psów przyjętych do schroniska wyniosła 86 szt. Liczba przeprowadzonych adopcji to 41 szt. Ze środków Gminy Sandomierz finansowane także niezbędne usługi weterynaryjne dla bezdomnych zwierząt oraz zabiegi kastracji i sterylizacji łącznie przeprowadzono 63 zabiegi sterylizacji i kastracji. Usługi weterynaryjne były realizowane w 2019r. przez Przychodnię Weterynaryjną „ANIMAS” ul. Ożarowska 13a, w Sandomierzu. Wydatkowano na ten cel - 28 743,12 zł.

Zakupiono także karmę suchą i mokrą w celu dokarmiania wolnożyjących kotów na kwotę 9 569,51 zł łącznie na ochronę zwierząt wydatkowano - 173 288,41 zł.

12. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Sandomierza na lata 2012-2032

W dniu 27 marca 2013 r. Rada Miasta Sandomierza uchwaliła Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Sandomierza na lata 2012-2032. (Uchwała Nr XXVII/298/2013). W związku z nowelizacją prawa w przedmiotowym zakresie w dniu 25 października 2017 r. Rada Miasta uchwaliła aktualizację ww. programu (Uchwała Nr XLVIII/641/2017).

Uchwalenie i Aktualizacja Programu wynika z obowiązków nałożonych na gminy w związku z przyjętą Uchwałą Rady Ministrów w dniu 15 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą: Program Oczyszczania Kraju z azbestu na lata 2009-2032.

Ww. program zakłada :

- Oczyszczenie terenu miasta Sandomierza z wyrobów zawierających azbest;
- Wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców spowodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- Sukcesywną likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko;
- Stworzenie optymalnych warunków do wdrażania przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- Finansową pomoc mieszkańcom w realizacji usuwania wyrobów zawierających azbest w sposób zgodny z przepisami prawa.

Głównym celem dokumentu jak i jego aktualizacji jest oczyszczenie miasta Sandomierza z wyrobów zawierających azbest do 2032.

Został również opracowany Regulamin udzielania pomocy osobom fizycznym w usuwaniu wyrobów zawierających azbest, których posesje znajdują się na terenie miasta Sandomierza. Co roku wybierany jest Wykonawca na zadanie pn. **„Pakowanie, załadunek, transport i przekazanie do utylizacji eternitu pochodzącego z wymiany pokryć dachowych budynków znajdujących się na terenie miasta Sandomierza, właścicielami których są osoby fizyczne”**

W zakres ww. zadania nie wchodzi demontaż eternitu, który odbywa się we własnym zakresie.

W 2019r. zrealizowano 19 wniosków i odebrano 23,58 Mg płyt azbestowo– cementowych stosowanych w budownictwie.

13. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Sandomierz na lata 2014-2020.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Sandomierz została opracowana na lata 2014-2020 i wdrożona do realizacji uchwałą Rady Miasta Sandomierza NR XXXIV/360/2013 z dnia 06 listopada 2013r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest usystematyzowaną, długoterminową i perspektywiczną koncepcją polityki społecznej, która ma na celu objęcie wsparciem wszystkie osoby dotknięte wykluczeniem społecznym oraz stworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej. Głównym zadaniem strategii jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców miasta dzięki efektywnej współpracy wszystkich partnerów działających w obszarze polityki społecznej.

Zgodnie z przyjętym standardem Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie miejskiej Sandomierz na lata 2014-2020 realizowana jest w oparciu o Roczne Harmonogramy Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, określające zadania wynikające z celów Strategii, ustalone przez Zespół ds. Strategii na początku każdego roku w oparciu o budżet. Przedmiotowe harmonogramy funkcjonują w formie zarządzeń. Wszystkie instytucje wchodzące w skład Zespołu ds. Strategii każdego roku przesyłają propozycje realizacji Strategii oraz sprawozdanie z jej realizacji za rok poprzedni. Przedstawione Burmistrzowi Sandomierza przez Zespół ds. Strategii propozycje jej realizacji w 2019 roku zostały określone w Rocznym Harmonogramie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sandomierz na rok 2019 stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 94/2019/SSZ Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 24.04.2019r. Wszystkie cele określone w ww. Zarządzeniu zostały zrealizowane w 2019 w całości.

Sprawozdanie z realizacji Roczno Harmonogramu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sandomierz za rok 2019 z określeniem realizatorów, zakresu przeprowadzonych zadań oraz wskaźników zostało przyjęte Zarządzeniem nr 63/2020/SSZ Burmistrza Sandomierza z dnia 30 marca 2020 roku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu wspiera rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej poprzez zapewnienie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej w postaci zasiłków celowych, zasiłków celowych specjalnych, zasiłków okresowych, zasiłków stałych oraz pomocy niepieniężnej poprzez sfinansowanie ciepłego posiłku np. w placówkach oświatowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu koordynuje realizację założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Uchwałą NR IV/37/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Sandomierz. Zadaniem programu jest zapobieganie dysfunkcji rodzin z terenu miasta poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, poprzez podejmowanie działań w taki sposób aby dana rodzina była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami.

Najczęstsze powody udzielenia pomocy społecznej to długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W celu wspierania rodzin

przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Zespół Do Spraw Asysty Rodzinnej. Najczęstsze powody przyznania pomocy w 2019 roku:

- ubóstwo – **243**
  - potrzeba ochrony macierzyństwa - **24**
w tym wielodzietność – **17**
  - bezrobocie – **150**
  - długotrwała lub ciężka choroba – **305**
  - niepełnosprawność – **281**
  - bezradność w prawach opiekuńczo wychowawczych – **142**
- Liczba osób objętych pomocą ogółem - **726**

W 2019 roku na podstawie otwartego konkursu ofert nastąpiło wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Działalność informacyjno – edukacyjna dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy”.

W 2019 r. Punkt Edukacyjno- Konsultacyjny prowadzony był przez Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowia Psychicznego oraz Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża. Specjaliści dyżurujący w Punkcie Edukacyjno- Konsultacyjnym udzielali porad i wsparcia osobom i rodzinom w momencie zaistnienia problemu.

Osoby, które skorzystały z nieodpłatnej pomocy terapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i prawnej w Punkcie Edukacyjno - Konsultacyjnym otrzymały potrzebną wiedzę i motywację do poprawy swojej sytuacji życiowej. W okresie od lutego do grudnia 2019 roku , podczas 159 dyżurów specjaliści udzielili **303** porady, w tym:

- osobom uzależnionym - **84**
- osobom współuzależnionym - **26**
- osobom uzależnionym od narkotyków - **0**
- inne uzależnienia (leki , hazard, zaburzenia jedzenia) - **6**
- w zakresie problemów przemocy(ofiary przemocy i sprawcy) - **24**
- porady prawne - **23**
- inne (problemy małżeńskie, wychowawcze, kryzysy życiowe, zaburzenia zachowania, nerwice) - **141**

Gmina Sandomierz co dwa lata zleca wykonanie Diagnozy problemów społecznych. W 2019 roku Diagnoza została opracowana przez Zespół Nowe Horyzonty z Wrocławia.

Opracowany przez Nowe Horyzonty dokument ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2019 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z: nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Sandomierz wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy
- 2) dzieci i młodzież szkolna
- 3) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Dane pochodzące z badań ankietowych uzupełniono o dane na temat funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Straży Miejskiej, Komendy Powiatowej Policji, Punktu Interwencji Kryzysowej oraz Punktu Konsultacyjno-Edukacyjnego.

➤ **Ocena zasobów pomocy społecznej za 2018 rok.**

W świetle art.16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Sporządzona ocena stanowi wraz z rekomendacjami podstawę do planowania budżetu na przyszły rok.

Zasoby, obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu przedłożył Radzie Miasta Sandomierza ocenę zasobów pomocy społecznej za 2019 r., przygotowaną w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej za 2018 r. została przyjęta uchwałą Nr VIII/110/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie przedłożenia oceny zasobów pomocy społecznej za 2018 r.

Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy Sandomierz za 2018 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku.

➤ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w 2019 r. zajmował się realizacją zadań zleconych gminie z zakresu:**

- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start".
- ustawy Prawo energetyczne w zakresie zryczałtowanych dodatków energetycznych oraz zadań własnych gminy z zakresu ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

- **W 2019r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu na wypłatę poszczególnych rodzajów świadczeń wydatkował następujące kwoty środków:**

Zadania zlecone		
Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota wydatkowanych środków w zł
1.	Świadczenia rodzinne	6.775.172,00
2.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.102.400,00
3.	Zasiłek dla opiekuna	165.540,00
4.	Świadczenia wychowawcze (500+)	14.764.060,00
5.	Świadczenie „Za życiem”	12.000,00
6.	Świadczenie Dobry start (300+)	676.050,00
7.	Zryczałtowane dodatki energetyczne	10.962,00
Razem		23.506.184,00
Zadania własne		
1.	Dodatki mieszkaniowe	402.238,00
Razem		402.238,00

- **W 2019r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu wypłacił następującą liczbę świadczeń:**

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń
1. Zasiłki rodzinne, z tego na dziecko w wieku:	12.082
1.1. do ukończenia 5. roku życia	3.425
1.2. powyżej 5. roku życia, do ukończenia 18. roku życia	7.851
1.3. powyżej 18. roku życia, do ukończenia 24. roku życia	806
2. Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	4.377
2.1. urodzenie dziecka	45
2.2. opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	266
2.3. samotnego wychowywania dziecka	612
2.4. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1.094
2.5. rozpoczęcia roku szkolnego	681
2.6. podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	204
2.7. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.475
3. Zasiłki pielęgnacyjne	13.933
4. Świadczenia pielęgnacyjne	718

5. Specjalny zasiłek opiekuńczy	875
6. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	120
7. Świadczenie rodzicielskie	460
8. Zasiłek dla opiekuna	267
9. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2.390
10. Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3
11. Świadczenie wychowawcze	29.673
12. Świadczenie Dobry start	2.254

➤ **Zestawienie danych dotyczących dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych w 2019r.**

Rodzaj świadczenia	
1. Dodatki mieszkaniowe – liczba gospodarstw domowych objętych wsparciem	265
2. Dodatki energetyczne – ilość wypłaconych świadczeń w tym:	776
2.1. Dodatki energetyczne dla gospodarstw prowadzonych przez osoby samotne	353
2.2. Dodatki energetyczne dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób	337
2.3. Dodatki energetyczne dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób	86

➤ **W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu na realizację zadań wydatkował następujące kwoty i zrealizował następującą liczbę świadczeń::**

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota wydatkowanych środków w zł.	Liczba zrealizowanych świadczeń
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	77.450,00	2.388
2.	Usługi opiekuńcze w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	814.994,00	18.282
3.	Opiekun prawny	8.100,00	27
4.	Zasiłki stałe	858.672,00	1.619
5.	Zasiłki okresowe	71.263,00	289
6.	Zapewnienie schronienia	27.059,00	1.041
7.	Sprawienie pogrzebu	2.428,00	1
8.	Posiłki w tym dla dzieci	70.442,00	13.287
9.	Zasiłki celowe i w naturze ogółem	269.367,00	1.698

	w tym specjalne celowe		
10.	Opłaty za pobyt w DPS	840.036,00	340

14. Gminny Program Wspierania Rodziny w 2019 roku w Gminie Sandomierz

Sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2019 roku stanowi załącznik do uchwały Nr XIX/245/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 18 marca 2020 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2019 roku.

Uchwałą Nr IV/37/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021 w Gminie Sandomierz partnerzy i realizatorzy Programu zobowiązani są do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w 2019 roku kontynuował realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Instytucje i organizacje o których mowa to m.in.: Urząd Miejski, placówki oświaty na terenie Gminy Sandomierz, Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Świetlice Środowiskowe, Placówka wsparcia dziennego, Punkt Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny, Środowiskowy Dom Samopomocy, Poradnia Terapii Uzależnień, Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny oraz lokalne stowarzyszenia i organizacje.

Celem głównym programu jest wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin z terenu gminy Sandomierz poprzez tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.), realizuje ustawowe założenia pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, z których mogą skorzystać rodziny z terenu Gminy Sandomierz. Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych rodzinom, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Tabela Nr 1.

L.p.	Świadczenia z pomocy społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą w 2019r.
1.	Zasiłek okresowy	67
2.	Zasiłek celowy i celowy specjalny bezzwrotny	420
3.	Zasiłek stały	164

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

4.	Zasiłek celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0
----	--	---

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu

W 2019 roku z pomocy społecznej skorzystało 128 rodzin z dziećmi w tym:

- 42 rodziny z jednym dzieckiem,
- 46 rodzin z dwójką dzieci,
- 32 rodziny z trójką dzieci,
- 7 rodzin z czwórką dzieci,
- 1 rodzina z szóstką dzieci.

W 2019r. pomocą w formie ciepłego posiłku objęto łącznie 110 dzieci, w tym: w przedszkolach 47 osób, w szkołach 63 osoby. Ponadto Ośrodek pomocą w formie ciepłego posiłku objął również 30 osób dorosłych.

Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych miały również możliwość skorzystania z wycieczki letniego.

W 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu pokrył koszty wycieczki letniego dla 11 dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, szczególnie rodziców samotnie wychowujących dzieci.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub integracyjnym ośrodku preadopcyjnym. Wydatki te gmina ponosiła w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 2.

Rok 2019	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności	Kwota poniesionych wydatków przez gminę w 2019
	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych - 16	51 728,19zł
	Liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 7	105 320,77 zł
	Łącznie	157 048,96zł

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu

W roku 2019r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu realizowana była procedura programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”, który jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji własnych zadań o charakterze obowiązkowym określonym w art. 17 pkt 3 i pkt 14, ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej.

Pomoc w formie dożywiania dziecka w szkole udzielana jest w trybie art. 102 ustawy o pomocy społecznej tj. na wniosek osoby zainteresowanej (rodzica), przedstawiciela ustawowego lub z urzędu.

W 2019 roku pomocą w formie ciepłego posiłku objęto:

- w przedszkolach - 47 osób,
- w szkołach - 63 osoby.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu od 2018r. realizuje program „Dobry Start”. Świadczenie przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują świadczenie do ukończenia przez nie 24 roku życia. W 2019r. 2254 dzieci otrzymało świadczenie „Dobry Start”. Poza rozbudowanym systemem świadczeń rodzinnych, w ramach prowadzonej przez rząd polityki prorodzinnej funkcjonują inne świadczenia i systemy wsparcia rodzin wielodzietnych. Należą do nich: świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie wychowawcze 500+ czy rządowy Program „Dobry start”.

W ramach dodatkowego wsparcia dla rodzin borykających się z problemami finansowymi, Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych oraz zadania wynikające z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Rodzina, która ma problemy finansowe i nie jest w stanie samodzielnie płacić czynszu, może wystąpić o dodatek mieszkaniowy. Dodatek, to dopłata do kosztów utrzymania mieszkania lub domu.

W 2019 roku pracownicy socjalni objęli łącznie wsparciem w formie pracy socjalnej 1 246 rodzin - w tym 686 rodzin skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej nie ubiegając się o inne formy pomocy. Głównymi problemami z jakimi borykają się rodziny objęte wsparciem, to przede wszystkim długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 3.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2019r.
Ubóstwo	243
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24
- w tym wielodzietność	18
Bezrobocie	150
Niepełnosprawność	281
Długotrwała lub ciężka choroba	328
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	142
- w tym rodziny niepełne	48
- rodziny wielodzietne	13
Alkoholizm	45
Liczba osób objętych pomocą ogółem	1292

źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Sandomierzu

15. Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu przekazał Burmistrzowi Miasta Sandomierza w dniu 25.02.2020 r. sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności w 2019 roku.

Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności został przyjęty Uchwałą Nr XXXV/369/2013 Rady Miasta Sandomierza z dnia 4 grudnia 2013 roku. W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu kontynuował realizację Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności poprzez zabezpieczanie podstawowych potrzeb osób bezdomnych, ich aktywizację społeczno-zawodową oraz podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie bezdomności i wczesnej interwencji.

W nocy z 13 na 14 lutego 2019 roku odbyło się Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych. W trakcie podjętych działań ustalono, że na terenie miasta Sandomierza przebywało 42 bezdomnych mężczyzn z tego 36 w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Trześniowskiej, 2 osoby w pustostanach (na działkach w altanach działkowych) 4 osoby w piwnicach. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu 2019r. udzielił pomocy finansowej i rzeczowej dla osób bezdomnych w tym 10 osobom udzielono pomocy w formie zasiłku stałego z tytułu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym na łączną kwotę 54869,66zł. Na zabezpieczenie potrzeb bieżących przyznano pomoc dla 5 osób bezdomnych w formie zasiłków okresowych na kwotę łączną 7687,10zł. Dla 9 osób bezdomnych przyznano pomoc w formie zasiłków celowych na łączną kwotę 2200,00zł. Udzielono również pomocy w formie zabezpieczenia ciepłego posiłku w barze dla 9 osób bezdomnych na łączną kwotę 5302,70zł.

Formy udzielonej pomocy dla osób bezdomnych w 2019r.

Rodzaj wsparcia	Liczba osób	Kwota środków wydatkowanych na ten cel
Zasiłek stały	10	54869,66
Zasiłek okresowy	5	7687,10
Zasiłek celowy	9	2200,00
Ciepły posiłek	9	5302,70
Schronienie	7	27059,00

źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu

W celu realizacji obowiązków wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. w zakresie zabezpieczenia schronienia dla osób bezdomnych w 2019 roku gmina zawarła umowy z podmiotami niepublicznymi na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia tj.

1. Caritas Diecezji Sandomierskiej, które prowadzi Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Sandomierzu, ul. Trześniowska 13,
2. Stowarzyszenie Akademia Innowacji Społecznych prowadzącym Schronisko dla Osób Bezdomnych w Stąporkowie ul. Niekłańska 12.
3. Caritas Diecezji Sandomierskiej, które prowadzi Schronisko dla Bezdomnych Kobiet, Rudnik nad Sanem, ul. Rzeszowska 35.

W ramach pracy socjalnej zawierane były kontrakty socjalne mające na celu aktywizację zawodową osób bezdomnych, poszukiwanie stałego lub czasowego zatrudnienia, między innymi tzw. prac sezonowych lub leczenia specjalistycznego. W 2019r. zawarto 13 kontraktów socjalnych z osobami bezdomnymi. Udzielono również informacji o działalności innych placówek świadczących wsparcie.

16. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.

Sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2019 roku stanowi załącznik do uchwały Nr XIX/246/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 18 marca 2020 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2019 roku.

Uchwałą NR XXI/204/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016 roku przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 (zmiana - Uchwała NR XXII/221/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 2 marca 2016 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXI/204/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020).

Głównym celem programu jest minimalizacja skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Sandomierz, poprzez spójne działania interdyscyplinarne, ochronę ofiar przemocy w rodzinie oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Program realizowany jest w oparciu o cele szczegółowe:

- Poszerzenie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Uwrażliwienie lokalnej społeczności na problematykę krzywdzenia słabszych ,
- Zapewnienia kompleksowej pomocy osobom, rodzinom dotkniętym przemocą,
- Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się pomocą osobom, rodzinom dotkniętym przemocą,
- Intensyfikacja współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Problemem przemocy w rodzinie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, który składa się z przedstawicieli instytucji zaangażowanych w zwalczanie i zapobiegania przemocy: pracownicy socjalni, przedstawiciele policji, członkowie GKRPA, pedagodzy, psychologzy, pielęgniarki środowiskowe, lekarze, kuratorzy itd. Zespół zapewnia kompleksową pomoc rodzinie dotkniętej przemocą. Informuje o możliwościach uzyskania pomocy, wsparcia specjalistycznego a także opracowuje, wdraża i monitoruje realizację opracowanego planu pracy. W dniu 7 marca 2019r. zarządzeniem nr 60/2019/OPS Burmistrza Miasta Sandomierza powołano zespół na III kadencję. Aktualnie liczba członków zespołu wynosi 27 osób. W 2019 r. w ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty odbyły się 4 posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, zwołano 195 grup roboczych. W trakcie posiedzeń zespół interdyscyplinarny zajmował się omawianiem bieżących spraw zespołu, przedstawiał raporty zjawiska przemocy, ustalano tematykę szkoleń, przestawiano nowe informacje z zakresu zjawiska przemocy.

W 2019 r. do Przewodniczącej Zespoły Interdyscyplinarnego wpłynęły 123 formularze Niebieska Karta.

- przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu sporządzili 116 formularzy Niebieskich Kart,
- przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu sporządzili 3 formularze Niebieskich Kart,
- przedstawiciele GKRPA sporządzili 1 formularz Niebieskiej Karty,
- przedstawiciele oświaty sporządzili 3 formularze Niebieskich Kart.

W 2019 r. zostały zakończone procedury NK w przypadku 99 kart z czego 33 Niebieskie Karty były sporządzone w 2018 r. W 2019 r. skierowano 19 wniosków do GKRPA o podjęcie działań zgodnie z kompetencjami oraz 17 wniosków do Sądu Rejonowego w Sandomierzu o wgląd w sytuację rodziny i 7 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Sandomierzu o podejrzeniu stosowania przemocy, znęcania się. Osoby doznające przemocy jak również stosujące przemoc mogły korzystać z porad psychologa, pedagoga, instruktora terapii uzależnień oraz radcy prawnego dyżurujących w Punkcie Interwencji Kryzysowej funkcjonującym w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym. Przemoc w rodzinie pozostaje w dalszym ciągu zjawiskiem, na które nie ma społecznej zgody. Konieczna jest edukacja społeczna na temat przyczyn i skutków przemocy oraz przeciwstawianie się funkcjonującym mitom na temat przemocy, które stanowią istotną barierę tak w poszukiwaniu, jak i udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy. Głównym zadaniem jednostek pomocowych jest przede wszystkim informowanie osób, które doświadczają przemocy domowej do ujawniania tego zjawiska, dążenie do jak najlepszej współpracy międzyinstytucjonalnej.

17. Program „Aktywny Senior”.

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/411/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 14 maja 2014 roku. Program skierowany jest do osób zamieszkujących w Sandomierzu, które ukończyły 60 lat. Głównym celem programu jest poprawa jakości życia seniorów poprzez ich uczestnictwo w życiu społecznym, szczególnie w obszarze edukacji, zdrowia, kultury i sztuki, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W ramach realizacji programu Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie ze Świetlicą Środowiskową rozpoczął realizację akcji „Serce za Serce”. W ramach działań polegających na wspólnych odwiedzinach pracowników socjalnych wraz z dziećmi oraz wychowawcami ze Świetlicy 10 osób starszych, samotnych zostało obdarowanych piernikowymi sercami.

W dniu 20 września odbyły się Senioralia pod hasłem „Wspaniali Dojrzały”. Tradycyjnie Burmistrz Miasta Sandomierza po krótkim powitaniu przybyłych mieszkańców przekazał na ręce przedstawicielki sandomierskich seniorów symboliczny klucz do bram miasta. Uczestniczący w imprezie mogli skorzystać z wielu atrakcji m. in. odbyły się konkurs z nagrodami na najładniejsze jesienne korale i krawaty. W trakcie wydarzenia sandomierscy seniorzy śpiewali piosenki oraz recytowali wiersze. Nie zabrakło słodkiego poczęstunku dla wszystkich uczestników.

W dniu 14.10.2019 roku w parku Piszczele odbyło się spotkanie między pokoleniowe pn. „Pieczony ziemniak”. W wydarzeniu uczestniczyły rodziny z dziećmi oraz osoby w podeszłym wieku.

18. Realizacja projektu „Jesteśmy dla Was” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Gmina Sandomierz/ Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w maju 2019 roku rozpoczął realizację projektu „Jesteśmy dla Was” w ramach Poddziałania 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych (projekty konkursowe). Całkowita wartość projektu wynosiła 502 329,29 zł, kwota dofinansowania wynosiła 464 499,29 zł.

W ramach zadania pierwszego w 2019 r. realizowane były usługi społeczne w postaci mieszkania chronionego wspieranego dla 1 osoby już przebywającej w mieszkaniu oraz 3 osób skierowanych do mieszkania w ramach projektu.

W mieszkaniu chronionym usługi świadczyli specjaliści:

- opiekun - 1 etat,
- psycholog - ½ etatu,
- fizjoterapeuta - ½ etatu.

W ramach projektu zostały pokryte wszelkie koszty związane z zatrudnieniem ww. specjalistów.

W ramach zadania drugiego przygotowano program wsparcia dla 15 opiekunów faktycznych sprawujących stałą opiekę na członkiem rodziny tj.:

- usługi opiekuńcze mające charakter „opieki wytchnieniowej” świadczone po zgłoszeniu telefonicznym (łącznie 100 h miesięcznie),
- program szkoleniowy dla opiekunów faktycznych mający charakter edukacyjno - relaksacyjny.

Program szkolenia ma charakter 5 dniowego wyjazdu, w którym uczestniczą opiekunowie wraz z osobami zależnymi. W trakcie szkoleń opiekunów osoby zależne mają zapewnioną opiekę.

Tematyka programu szkoleniowego obejmuje pierwszą pomoc przedmedyczną, diagnozę stresu, metody radzenia sobie ze stresem, warsztaty relaksacyjne.

Realizacja projektu odbywa się w okresie od 01.05.2019 r. do 31.12.2020 r.

19. Prowadzenie mieszkania chronionego.

Od 14 czerwca 2018r w strukturach OPS działa mieszkanie chronione w formie mieszkania wspieranego. Mieszkanie o powierzchni 52 m² usytuowane jest przy ul. Katedralnej i pochodzi z zasobów komunalnych Urzędu Miasta. Mieszkanie chronione jest jedną z form pomocy społecznej, dlatego też Zarządzeniem NR 78/2018/OPS Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 15 maja 2018r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu został wyznaczony do prowadzenia mieszkania chronionego w formie mieszkania wspieranego.

W mieszkaniu przebywają mieszkańcy, którzy zagrożeni są wykluczeniem społecznym, ze względu na niepełnosprawność i w dalszym etapie mający wskazania do umieszczenia w placówce całodobowej opieki.

Mieszkanie dwupokojowe jest w pełni umeblowane i wyposażone w sprzęt gospodarstwa domowego (ręczniki, pościel, naczynia), pierwszych mieszkańców przyjmie w najbliższym czasie po wydaniu decyzji określających ten typ wsparcia i zawarcia umowy jaką zawiera każdy lokator zamieszkujący w lokalu komunalnym.

Miesięczny koszt utrzymania lokalu wynosi 700 zł. Mieszkańcy ponoszą odpłatność w przypadku, gdy dochód osoby jest wyższy od kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej (tj. od kwoty 701,00 zł), jeśli dochód jest niższy mieszkaniec jest zwolniony z ponoszenia odpłatności.

W roku 2019 decyzje o umieszczeniu w mieszkaniu chronionym otrzymały 4 osoby.

20. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu na 2019 rok.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 roku, poz.2277 z późn. zm.).

Podstawę prawną realizacji zadań i przedsięwzięć organów samorządu gminnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowią następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.).

Ustawy te regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wskazują zadania do realizacji oraz źródło ich finansowania.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu, przyjętego uchwałą Nr V/58/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 lutego 2019 roku. Na realizację Programu przeznaczane są środki finansowe pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2019 roku Program został zrealizowany w całości a sprawozdanie z jego realizacji zostało przyjęte uchwałą nr XVIII/223/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 26 lutego 2020 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Uchwały Nr V/58/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 lutego 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu na 2019 rok. Bezpośrednim realizatorem i koordynatorem założeń zawartych w Programie był Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sandomierzu oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu, natomiast pomysłodawcą i inicjatorem wielu działań, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: GKRPA).

GKRPA w Sandomierzu działa w składzie powołanym Zarządzeniem Nr 237/2016/SO z dnia 4 października 2016 roku Burmistrza Miasta Sandomierza w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zarządzeniem Burmistrza

Sandomierza Nr 224/2019/SSZ z dnia 23 września 2019 w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu Nr 237/2016/SO Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 4 października 2016 roku oraz Zarządzeniu Nr 151/2018/SSZ z dnia 30 sierpnia 2018 roku.

Siedzibą Komisji jest Miejski Ośrodek Rozwoju Osobistego (dalej: MORO), mieszczący się przy ul. Mariackiej 1 w Sandomierzu, gdzie organizowane są posiedzenia GKRPA. Organizację i tryb pracy Komisji określa Regulamin Organizacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/382/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 19 lutego 2014 roku. Komisja działa w czterech Zespołach:

- interwencyjno-motywowującym,
- kontroli,
- ds. profilaktyki,
- opiniującym.

Zespół interwencyjno-motywuujący podejmuje interwencje poprzez wzywianie na rozmowy motywujące osób co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że są uzależnione od alkoholu. W 2019 roku do komisji wpłynęło **57 wniosków** o przymusowe leczenie odwykowe wobec osób nadużywających alkoholu. Wnioski do Komisji kierowali najczęściej: Zespół Interdyscyplinarny w Sandomierzu- 26, rodziny uzależnionych-11, Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu -7, Zespół Kuratorski przy Sądzie Rejonowym w Sandomierzu-2, Prokuratura Rejonowa-2. W 2019 roku GKRPA wysłała 123 wezwania na posiedzenie Zespołu interwencyjno-motywowującego, na które stawilo się łącznie 62 osoby, z czego 3 osoby zgłosiły się dobrowolnie, bez żadnego wezwania. Pomimo wielokrotnych wezwań, pozostałe osoby nie stawily się, a w konsekwencji ich sprawy trafiają sukcesywnie do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Sandomierzu.

W wyniku przeprowadzonych rozmów interwencyjno- motywujących większość osób zgodziła się na podjęcie leczenia w Poradni Leczenia Uzależnień, działającej w strukturach Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu lub innych okolicznych placówkach terapeutycznych, lub korzystają z porad terapeutów w Punkcie Edukacyjno-Konsultacyjnym, prowadzonym przez Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowia Psychicznego oraz Oddział Rejonowy PCK, który ma swoją siedzibę przy Miejskim Ośrodku Rozwoju Osobistego, przy ulicy Mariackiej 1 w Sandomierzu..

W 2019 roku GKRPA skierowała 53 osoby na badania przez biegłych sądowych w zakresie psychiatrii i psychologii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Na badanie zgłosiło się tylko 14 osób. Komisja skierowała do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Sandomierzu łącznie 30 wniosków dotyczących zobowiązania do poddanie się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu.

Celem pracy **zespołu opiniującego**, działającego w strukturach GKRPA, jest rozpatrywanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie opinii co do zgodności lokalizacji i liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miasta:

- uchwała Rady Miasta Sandomierza Nr XXXIX/497/2017 z dnia 30 marca 2017 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXII/231/2016 z dnia 2 marca 2016 Rady Miasta Sandomierza w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Sandomierza miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

- uchwała Rady Miasta Sandomierza Nr LIX/769/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Sandomierz.

W 2019 zespół opiniujący odbył 12 posiedzeń, podczas których wydał 40 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadaniem **zespołu ds. kontroli** jest natomiast prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta. Zespół przeprowadził kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Sandomierza w dniach: od 06 do 14 maja 2019 roku, ogółem skontrolowano 6 punktów sprzedaży alkoholu.

Przedmiotem kontroli były prawidłowości złożenia oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za 2018 r. na terenie miasta Sandomierza.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych dotyczących prawidłowości złożenia oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za 2018 rok w dwóch przypadkach kontrolujący ujawnili naruszenie art. 11¹ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Stwierdzone nieprawidłowości w 2 punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczyły różnic pomiędzy złożonym oświadczeniem o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za 2018 r., a przedstawioną podczas kontroli dokumentacją księgową o wartości sprzedaży brutto napojów alkoholowych za 2018 r. W jednym przypadku przedsiębiorca zawyżył wartość sprzedaży ponieważ uwzględnił sprzedaż piwa bezalkoholowego, a w drugim przypadku kontrolujący napotkali na wadliwość sprzętu komputerowego, który przy zadanym dwukrotnie tym samym parametrze obliczał dane i wskazywał inny wynik.

Zespół ds. profilaktyki GKRPA inicjuje działania w zakresie profilaktyki szkolnej i środowiskowej. W 2019 roku odbyło się 9 posiedzeń tego zespołu. Do najważniejszych przedsięwzięć Zespołu w 2019 roku należy:

- **Przeprowadzenie konkursu profilaktycznego pod hasłem „Bawmy się i działajmy razem”**, celem konkursu było między innymi: rozwijanie zdolności funkcjonowania w grupie i kształtowanie umiejętności realizacji zadań grupowych, odczuwanie satysfakcji ze wspólnej pracy i zabawy, promowanie bezpiecznych i pożytecznych form spędzania czasu wolnego, rozwijanie wyobraźni i twórczego myślenia. Udział w konkursie wzięło **166 uczestników** podzielonych na 3-5 osobowe grupy. Komisja konkursowa kierując się wyznaczonymi kryteriami, czyli profilaktyczny przekaz treści, zawartość merytoryczna, kreatywność, oryginalność i pomysłowość, estetyka prac, dokonała wyboru najlepszych prac. Wszyscy uczestnicy konkursu zostali uhonorowani pamiątkowymi dyplomami oraz nagrodami rzeczowymi. W trakcie trwania uroczystości odbyła się wystawa wszystkich złożonych prac konkursowych.
- **Zorganizowanie konferencji pn. „Depresja u dzieci i młodzieży”** we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu oraz Świetlicą Środowiskową, placówką wsparcia dziennego „Przystanek Błonie”, głównym organizatorem konferencji była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu natomiast współorganizatorami byli: Urząd Miejski w Sandomierzu, Świetlica Środowiskowa w Sandomierzu, Placówka Wsparcia Dziennego Przystanek Błonie w Sandomierzu oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu. Problematykę związaną z depresją u dzieci i młodzieży omówiły podczas konferencji Pani Iwona Partyka- specjalista w dziedzinie psychiatrii

i w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży oraz Pani Agnieszka Nowak - psycholog i certyfikowana psychoterapeutka, licencjonowana trenerka Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, certyfikowana socjoterapeutka i superwizorka socjoterapii z Lublina. W konferencji udział wzięli przedstawiciele sandomierskich placówek oświatowych, przedstawiciele Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu, Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, Świetlicy Środowiskowej, Placówki Wsparcia Dziennego "Przystanek Błonie", Kuratorzy Sądowi, pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sandomierzu oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu. W dniu 24 września 2019 roku odbyły się warsztaty dot. Depresji u dzieci i młodzieży, w których udział wzięło grono pedagogiczne z sandomierskich placówek oświatowych.

- **Zorganizowanie VIII Przeglądu Spektakli Profilaktycznych**, pod hasłem przewodnim „*Co się w głowie mieści- uczucia*”. Przeglądy spektakli profilaktycznych, których głównym pomysłodawcą oraz organizatorem jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu, odbywają się cyklicznie od 2011 roku, angażując każdorazowo dzieci, młodzież oraz wychowawców z sandomierskich placówek oświatowych do udziału w przedstawieniach. Propagowanie kultury teatralnej, przeciwdziałanie patologiom społecznym z jednoczesnym wykorzystaniem elementów zabawy są działaniami pożytecznymi i niezbędnymi dla środowiska uczniów. Przegląd Spektakli Profilaktycznych jest wyrazem troski o rozwój młodego pokolenia i poszukiwaniem nowych form komunikacji z uczniami. W przeglądzie, do rywalizacji zgłosiło się 8 zespołów z sandomierskich placówek oświatowych, w ilości ok. 95 uczniów. Uczniowie szkół mieli sposobność poprzez sztukę wypowiedzieć się na temat używek, zła, agresji, przemocy, wykluczenia, samotności oraz braku akceptacji. Wszystkie występy, które zostały zaprezentowane przed zgromadzoną publicznością były na wyrównanym, wysokim poziomie. W przerwie konkursu odbyło się wręczenie wyróżnień w postaci dyplomów oraz nagród książkowych uczestnikom kolejnej edycji kampanii profilaktycznej pn. „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”.
- koordynowanie działań wynikających z Ogólnopolskiej Kampanii Edukacyjnej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,

Zgodnie z przywołaną wcześniej uchwałą nr XVIII/223/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Uchwały Nr V/58/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 lutego 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu na 2019 rok, zrealizowano również następujące przedsięwzięcia:

- zaopatrzone placówki oświatowe w materiały edukacyjne – czasopismo „Remedium” i „Świat problemów”.
- zakupiono materiały profilaktyczne do kampanii „Zachowaj Trzeźwy umysł”
- zakupiono materiały profilaktyczne dot. kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”
- zakupiono nagrody dla uczestników VIII Przeglądu Spektakli Profilaktycznych,
- zakupiono poczęstunek dla uczestników VIII Przeglądu Spektakli Profilaktycznych,
- zakupiono nagrody dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursie profilaktycznym pn „Bawmy się i działajmy razem”,

- sfinansowano przeprowadzenie wykładów podczas konferencji pt. „*Depresja u dzieci i młodzieży*”,
- sfinansowano zakup ulotek profilaktycznych na potrzeby konferencji pt. „*Depresja u dzieci i młodzieży*”,
- zakupiono materiały w ramach akcji „*Podwórkowy wychowawca*” do zajęć w Świetlicy Środowiskowej w Sandomierzu,
- zakupiono sprzęt sportowy w ramach realizacji akcji „*Podwórkowy wychowawca*” podczas ferii zimowych,
- zakupiono materiały do zajęć dla Sandomierskiego Centrum Kultury w ramach akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- zakupiono materiały papiernicze do zajęć dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sandomierzu w ramach akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- zakupiono słodycze w ramach akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- sfinansowano usługę gastronomiczną dla dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych w ramach akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- sfinansowano wycieczkę do Kompleksu Świętokrzyska Polana – OCEANIKA w ramach podsumowania letniej akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- sfinansowano transport dzieci do Kompleksu Świętokrzyska Polana – OCEANIKA w ramach podsumowania letniej akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- sfinansowano koszt zwiedzania Oceanarium podczas wycieczki do Kompleksu Świętokrzyska Polana – OCEANIKA,
- sfinansowano usługę gastronomiczną podczas wycieczki do Kompleksu Świętokrzyska Polana – OCEANIKA w ramach podsumowania letniej akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- sfinansowano dzieciom warsztaty przyrodnicze w Kompleksie Świętokrzyska Polana – OCEANIKA, w ramach podsumowania letniej akcji „*Podwórkowy wychowawca*”,
- sfinansowano I i II cykl programu profilaktycznego „*Szkoła dla rodziców i wychowawców*”,
- sfinansowano przeprowadzenie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych,
- dofinansowano superwizję dla pracowników Poradni Leczenia Uzależnień i Współzależnienia Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu,
- sfinansowano koszty wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach poszczególnych zespołów komisji,
- sfinansowano szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- opłacono zaliczki za wydanie opinii przez biegłych sądowych,
- sfinansowano transport grupy AA do Częstochowy,
- zakupiono słodycze na potrzeby spotkania integracyjnego dla członków rodzin klubu AA.
- sfinansowano badania psychologiczne i psychiatryczne osób kierowanych do sądu z wnioskiem o przymusowe leczenie,
- sfinansowano opłaty sądowe od wniosków o leczenie odwykowe,
- sfinansowano prenumeratę czasopisma REMEDIUM,
- sfinansowano prenumeratę czasopisma ŚWIAT PROBLEMÓW,

- przekazano dotację Stowarzyszeniu na Rzecz Zdrowia Psychicznego oraz Oddziałowi Rejonowemu PCK w Sandomierzu na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym.

W 2019 roku Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny prowadzony był przez Stowarzyszenie Na Rzecz Zdrowia Psychicznego oraz Oddział Rejonowy PCK w Sandomierzu, udzielając bezpłatnych porad wg. ustalonego harmonogramu dyżurów.

W Punkcie porad udzielali: psycholog - psychoterapeuta, prawnik, specjalista terapii uzależnień, terapeuta uzależnień (pomoc dla członków rodzin), specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zdecydowanie największym zainteresowaniem cieszą się porady prawne oraz konsultacje w sprawach przemocy, której przyczyną najczęściej jest choroba alkoholowa jednego z członków rodziny. Sporą liczbę porad udzielanych w Punkcie stanowi pomoc dla członków rodzin osób uzależnionych.

Liczba porad udzielonych osobom uzależnionych od alkoholu i ich rodzinom w punkcie edukacyjno - konsultacyjnym w 2019 roku wyniosła łącznie 588. Specjaliści udzielili 148 porad osobom uzależnionym i współuzależnionym, 3 porady osobom uzależnionym od narkotyków, 22 porady osobom uzależnionym od leków, hazardu, 51 porad dot. problemów przemocy w rodzinach, 117 porad prawnych oraz 247 porad dotyczących m.in.: problemów małżeńskich, wychowawczych oraz kryzysów życiowych.

Wszystkie zadania zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu na 2019 roku zostały zrealizowane zgodnie z założeniami.

21. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Projekt Roczego Programu współpracy Sandomierza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok był przedmiotem konsultacji przeprowadzonych z przedstawicielami organizacji pozarządowych zgodnie z Uchwałą LIII/451/2010 Rady Miasta Sandomierza z dnia 22 września 2010 roku w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Konsultacje projektu programu trwały w terminie od 08.08 do 08.09.2018 roku. Uwagi można było przesłać pocztą, złożyć na piśmie bezpośrednio w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miejskiego w Sandomierzu lub przesłać na maila za pośrednictwem poczty elektronicznej. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne opinie, sugestie, uwagi w przedmiocie projektu programu. W dniu 31 sierpnia 2018r. Sandomierska Rada Działalności Pożytku Publicznego pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt programu, swoją opinię Rada wyraziła w Uchwale nr 2/2018 z dnia 31 sierpnia 2018 roku.

Celem głównym programu jest budowanie partnerstwa między samorządem lokalnymi a organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego poprzez rozwijanie wzajemnej współpracy i wspieranie tych podmiotów w realizacji ważnych celów społecznych z uwzględnieniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020, przyjętej Uchwałą nr XXXIV/360/2013 Rady Miasta Sandomierza z 06.11.2013 r.

Program współpracy Sandomierza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok został przyjęty uchwałą nr LXVI/864/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 17 października 2018 roku, która określa cel programu, zasady współpracy, przedmiot, sposób realizacji programu, priorytetowe zadania publiczne, wysokość środków finansowych zaplanowanych na jego realizację, okres jego obowiązywania, sposób tworzenia Roczego Programu, przebieg konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

W 2019 roku Burmistrz Sandomierza działając na podstawie art. 13 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2013 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w 2019 roku zadań publicznych świadczonych na rzecz społeczności lokalnej przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie:

- 1) Kultury fizycznej i sportu,
- 2) Ochrony zwierząt,
- 3) Ochrony i promocji zdrowia,
- 4) Działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 5) Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Obszary zadań i wysokość środków publicznych przeznaczonych na jego realizację określone były w uchwale budżetowej miasta Sandomierza na 2019 rok.

22. Program zdrowotny szczepień przeciw meningokokom dla dzieci z Gminy Sandomierz na lata 2019 – 2023.

W 2019 roku uchwałą nr XV/181/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 29 listopada 2019 roku został przyjęty Program zdrowotny szczepień przeciw meningokokom dla dzieci z Gminy Sandomierz na lata 2019 – 2023. Program ten otrzymał pozytywną ocenę Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji nr 109/2019. Akcja szczepień przeciwko meningokokom grupy A, C, W 135, Y dedykowana jest dzieciom mieszkającym na terenie Gminy Sandomierz. Z możliwości tej mogą skorzystać wszystkie maluchy powyżej 12 miesiąca życia, urodzone w 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022 roku. Szczepienia w pełni finansowane będą przez Gminę Sandomierz. Realizatorami szczepień są ww. Ośrodki Zdrowia z terenu Sandomierza wyłonione w drodze konkursu ofert.

UCHWAŁA NR XV/181/2019 Rady Miasta Sandomierza z 29 listopada 2019 roku w sprawie uchwalenia Programu zdrowotnego szczepień przeciw meningokokom dla dzieci z Gminy Sandomierz na lata 2019 – 2023” określa cele programu, jego adresatów, czas trwania, organizację programu oraz planowane koszty jego realizacji.

23. Programu polityki zdrowotnej szczepień przeciw grypie na lata 2019-2022

Na podstawie uchwały nr VIII/109/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 29 maja 2019 roku w sprawie uchwalenia Programu polityki zdrowotnej szczepień przeciw grypie na lata 2019-2022, w Sandomierzu trwała realizacja szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Sandomierza powyżej 55 roku życia.

W 2019 roku z deklarowanych 1.000 osób, na dzień 31 grudnia 2019 roku zaszczepionych zostało 877 osób, z czego:

- w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „**Rodzina**”, ul. Armii Krajowej 3 w Sandomierzu – 421 osób,
- w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „**Zdrowie**”, ul. Rynek 4 w Sandomierzu - 106 osób,
- w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „**Rokitek**”, ul. Rokitek 41A, w Sandomierzu – 152 osoby,
- w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „**Eskulap**”, ul. Portowa 30 w Sandomierzu – 164 osoby,
- w Przychodni Medycyny Pracy i Medycyny Rodzinnej „**Medical**”, ul. Dobkiewicza 10, w Sandomierzu - 34 osoby.

Powyższe szczepienia przeprowadzone zostały zgodnie z umowami zawartymi przez burmistrza Sandomierza z ww. Ośrodkami Zdrowia z terenu Sandomierza po przeprowadzeniu procedury konkursowej. W 2019 roku koszt szczepień przeciw grypie wyniósł 35. 080,00 zł i w całości został poniesiony z Gminy Sandomierz.

24. Pozostała działalność profilaktyki zdrowotnej

W trosce o stan zdrowia mieszkańców Sandomierza, burmistrz na bieżąco współpracuje ze Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach, który realizuje programy zdrowotne związane z bezpłatnymi badaniami mammograficznymi i cytologicznymi dla kobiet w odpowiednich grupach wiekowych poprzez bezpłatne udostępnienie miejsc parkingowych na postój odpowiednich pojazdów, uczestniczenie w akcjach informacyjnych o terminach badań.

Gmina Sandomierz na podstawie art. 115 ust. 3 oraz art. 114 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 295) oraz na podstawie uchwały Nr IV/32/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu miasta na 2019 rok i umowy nr SSZ.8031.16.2019 z dnia 31 lipca 2019 roku przekazała Szpitalowi Specjalistycznemu Ducha Świętego w Sandomierzu dotację celową w wysokości 290. 000,00 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu medycznego:

- dwóch inkubatorów do podstawowej opieki nad noworodkiem na kwotę 90.000,00 zł
- inkubatora do intensywnej opieki nad wcześniakiem i noworodkiem na kwotę 60.000,00 zł
- lasera holmowego giętkiego z osprzętem na kwotę 140.000,00 zł.

W ramach prowadzonych i finansowanych przez Gminę Sandomierz zdrowotnych akcji profilaktycznych dedykowanych mieszkańcom Sandomierza, w 2019 roku przeprowadzono badania USG tarczycy, spirometrii, badania w kierunku osteoporozy oraz niedoboru wapnia u dzieci i młodzieży na ogólną kwotę 4.400,00 zł.

W ramach akcji profilaktycznej „Sandomierska Sobota ze Zdrowiem” umożliwiono mieszkańcom Sandomierza skorzystanie z bezpłatnych, specjalistycznych porad u wielu sandomierskich lekarzy, m. in. ginekologa, dermatologa, ortopedy, psychologa, laryngologa, diabetologa.

W trosce o zachowanie bezpieczeństwa nad wodą zakupiono sprzęt ratowniczy – sanie lodowe oraz platformę ratowniczą do skutera na ogólną kwotę 9.000,00 zł, który przekazano umową darowizny Ratownictwu Wodnemu Grupie Patrolowo Interwencyjnej w Sandomierzu.

Gmina Sandomierz sfinansowała zakup 32 sztuk urządzeń GSM MM715BB +SOS na ogólną kwotę 10.716,16 zł, które umożliwiły wdrożenie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu usługi teleopieki „Przycisk życia”.

VI. Realizacja uchwał Rady Miasta Sandomierza.

1. Omówienie ogólne.

W 2019 roku Rada Miasta Sandomierza podjęła 158 uchwał.
Struktura stopnia realizacji uchwał przedstawia się następująco:
ZREALIZOWANE – 134
W TRAKCIE REALIZACJI – 16
UCHYLONE UCHWAŁAMI RADY MIASTA -3
ORGAN NADZORU STWIERDZIŁ NIEWAŻNOŚĆ – 4
NIEZREALIZOWANE – 1

Uchwały, które określono sformułowaniem „w trakcie realizacji” dotyczą głównie programów pomocowych przyjmowanych na kilka lat, takich jak: posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023, program szczepień przeciw grypie i meningokokom czy wspieranie rodzin. Zalicza się do nich także wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych, plan rozwoju przedszkoli i szkół, jak również przystąpienie do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Sandomierza.

Do grupy uchwał uchylonych zaliczono te, które Rada Miasta uchyliła w związku z wytycznymi organu nadzoru z jednoczesnym podjęciem nowych regulacji.

Należy zauważyć że w roku 2019 tylko cztery uchwały zostały unieważnione przez Wojewodę Świętokrzyskiego. Organ ten wszczął kilka postępowań nadzorczych w wyniku których wystarczającym okazało się wprowadzenie drobnych zmian w obowiązujących aktach.

Stwierdzenie nieważności dotyczyło uchwał w przedmiocie:

- rozpatrzenia skarg mieszkańca,
- ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego,
- odstąpienia miasta od realizacji programu „endogeniczności”.

W 2019 roku nie została zrealizowana jedna uchwała tj. Nr XV/180/2019 z dnia 29 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia opłat za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobkach prowadzonych przez Gminę Sandomierz. Przedmiotowa uchwała została podjęta pod koniec listopada z mocą obowiązująca od 1 stycznia 2020 r. zatem jej realizacja nastąpi w bieżącym roku.

2. Zestawienie szczegółowe.

**REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIASTA SANDOMIERZA
ROK 2019 VIII KADENCJA**

Lp	Numer uchwały	Data podjęcia	Tytuł	Sposób realizacji
1	IV/31/2019	30 stycznia 2019 r.	W sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
2	IV/32/2019	30 stycznia 2019 r.	W sprawie uchwalenia budżetu miasta na 2019 rok	Zrealizowana
3	IV/33/2019	30 stycznia 2019 r.	W sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	W trakcie realizacji
4	IV/34/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	W trakcie realizacji
5	IV/35/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr IX/53/2015 Rady Miasta Sandomierza z dnia 22 kwietnia 2015 r. w sprawie utworzenia Gminnego Żłobka w Sandomierzu i nadania statutu	Zrealizowana
6	IV/36/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie wskazania centralnego zamawiającego do przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na potrzeby jednostek obsługiwanych	Zrealizowana
7	IV/37/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Sandomierz	W trakcie realizacji
8	IV/38/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie nabycia na rzecz Gminy nieruchomości gruntowych	Zrealizowana
9	IV/39/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie desygnowania delegata Gminy Sandomierz do Związku Miast Nadwiślańskich	Zrealizowana
10	IV/40/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie desygnowania przedstawiciela Gminy Sandomierz w Radzie Społecznej Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu	Zrealizowana
11	IV/41/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie przystąpienia do Lokalnej Organizacji Turystycznej "Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej"	Zrealizowana
12	IV/42/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Miasta Sandomierza	Zrealizowana
13	IV/43/2019	30 stycznia 2019 r.	w sprawie zatwierdzenie planów pracy komisji stałych Rady Miasta Sandomierza	Zrealizowana
14	IV/44/2019	30 stycznia 2019 r.	zmieniająca uchwałę Nr II/3/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 7 grudnia	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

			2018 roku w sprawie powołania komisji stałych Rady Miasta Sandomierza i ustalenia ich składów osobowych	
15	V/45/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
16	V/46/2019	27 lutego 2019 r.	W sprawie zmiany wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
17	V/47/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie sprzedaży nieruchomości gruntowych	Zrealizowana
18	V/48/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	Zrealizowana
19	V/49/2019	27 lutego 2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr XXIV/264/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Sandomierza	Zrealizowana
20	V/50/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Zrealizowana
21	V/51/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości	Zrealizowana
22	V/52/2019	27 lutego 2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr XXIV/262/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku	Zrealizowana
23	V/53/2019	27 lutego 2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr XXIV/267/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właścicieli nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej	Zrealizowana
24	V/54/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie odwołania członka Rady Muzeum Okręgowego w Sandomierzu	Zrealizowana
25	V/55/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie uzupełnienia składu Rady Muzeum Okręgowego w Sandomierzu	Zrealizowana
26	V/56/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Środowiskowego Domu	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

			Samopomocy w Sandomierzu, ul. Katedralna 5 za rok 2018	
27	VI/57/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Uchwały Nr LIII/720/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 28 lutego 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu na 2018 rok.	Zrealizowana
28	VI/58/2019	27 lutego 2019 r.	w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu na 2019 rok.	Zrealizowana
29	VI/59/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 5 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sandomierza	W trakcie realizacji
30	VI/60/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przejęcia przez Gminę Sandomierz od Powiatu Sandomierskiego zadania własnego powiatu, w zakresie letniego utrzymania dróg powiatowych położonych na terenie administracyjnym Gminy Sandomierz	Zrealizowana
31	VI/61/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Sandomierskiemu na realizację w 2019 roku zadania: utrzymanie bieżącej działalności Biura Wystaw Artystycznych w Sandomierzu oraz na wykonanie przez Biuro Wystaw Artystycznych projektu związanego z promocją twórczości artystów Ziemi Sandomierskiej "Porównania"	Zrealizowana
32	VI/62/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie emisji obligacji komunalnych	Zrealizowana
33	VI/63/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 rok	Zrealizowana
34	VI/64/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 rok	Zrealizowana
35	VI/65/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 rok	Zrealizowana
36	VI/66/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 rok	Zrealizowana
37	VI/67/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
38	VI/68/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie nadania nazwy ulicy w mieście Sandomierzu	Zrealizowana
39	VI/69/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie nadania nazwy rondu w mieście Sandomierzu	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

40	VI/70/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie nabycia w drodze darowizny nieruchomości gruntowej	Zrealizowana
41	VI/71/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o. na lata 2019-2022	W trakcie realizacji
42	VI/72/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie piątej aktualizacji i przyjęcia do realizacji "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Sandomierza"	Zrealizowana
43	VI/73/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sandomierz na rok 2019	Zrealizowana
44	VI/74/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie ustalenia wysokości opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola prowadzone przez Gminę Sandomierz	Zrealizowana
45	VI/75/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr LXII/803/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli (...)	Zrealizowana
46	VI/76/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli ze środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane na rok 2019	Zrealizowana
47	VI/77/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu za 2018 r.	Zrealizowana
48	VI/78/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2018 r.	Zrealizowana
49	VI/79/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2018 r.	Zrealizowana
50	VI/80/2019	27 marca 2019 r.	zmieniająca uchwałę Rady Miasta Sandomierza w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	Zrealizowana
51	VI/81/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przyjęcia Sprawozdania z działalności Placówki Wsparcia	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

			Dziennego "Przystanek Błonie" za okres od 01.08.2018 r. do 31.12.2018 r.	
52	VI/82/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przyjęcia Sprawozdania z działalności Świetlicy Środowiskowej za okres od 01.01.2018 r - 31.12.2018 r.	Zrealizowana
53	VI/83/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie odmowy wygaszenia mandatu radnego	W trakcie realizacji
54	VI/84/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie powołania doraźnej Komisji Statutowej i zatwierdzenia jej składu osobowego	Zrealizowana
55	VI/85/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie desygnowania przedstawiciela Gminy Sandomierz do Rady Nadzorczej Fundacji Sandomierskiej	Zrealizowana
56	VI/86/2019	27 marca 2019 r.	zmieniająca uchwałę Nr V/50/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Zrealizowana
57	VI/87/2019	27 marca 2019 r.	w sprawie przyjęcia drugiej aktualizacji "Programu Rewitalizacji Miasta Sandomierza na lata 2016-2023	Zrealizowana
58	VII/88/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego i objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o.	Zrealizowana
59	VII/89/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
60	VII/90/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
61	VII/91/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
62	VII/92/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
63	VII/93/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
64	VII/94/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie dopuszczenia zapłaty instrumentem płatniczym podatków stanowiących dochody budżetu Gminy Sandomierz	Zrealizowana
65	VII/95/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie wprowadzenia oraz określenia opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefach płatnego parkowania na terenie Sandomierza	Zrealizowana
66	VII/96/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie utworzenia Żłobka przy Przedszkolu Samorządowym Nr 6 w Sandomierzu i nadania statutu	Uchylona (uchwałą Nr VIII/107/2019)
67	VII/97/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Sandomierza w sprawie przekształcenia jednostki budżetowej Gminy Miejskiej	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

			Sandomierz "Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Sandomierzu" w jednostkę budżetową Gminy Miejskiej Sandomierz "Samorządowe Centrum Oświaty w Sandomierzu"	
68	VII/98/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie nadania nazwy rondu w mieście Sandomierzu (W. Króla)	Zrealizowana
69	VII/99/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie nadania nazwy rondu w mieście Sandomierzu (Radiotechników)	W trakcie realizacji
70	VII/100/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia uchwały ustalającej "Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń".	Zrealizowana
71	VII/101/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu Gminy Sandomierz dotacji celowych na dofinansowanie zadań związanych z rozwojem rodzinnych ogrodów działkowych, przeznaczonych na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej.	Zrealizowana
72	VII/102/2019	25 kwietnia 2019 r.	w sprawie ustalenia Regulaminu sezonowego targowiska "Mały Rynek" w Sandomierzu.	Zrealizowana
73	VIII/103/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
74	VIII/104/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
75	VIII/105/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
76	VIII/106/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie uchylenia uchwały Nr XXXVII/456/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na objęcie Specjalną Strefą Ekonomiczną "Starachowice" S.A. gruntów położonych na terenie miasta Sandomierza	Zrealizowana
77	VIII/107/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie utworzenia Żłobka przy Przedszkolu Samorządowym Nr 6 w Sandomierzu i nadania statutu	Zrealizowana
78	VIII/108/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Roczego programu współpracy Sandomierza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku	Zrealizowana
79	VIII/109/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie uchwalenia Programu polityki zdrowotnej szczepień przeciw grypie na lata 2019-2022	W trakcie realizacji
80	VIII/110/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie przedłożenia oceny zasobów pomocy społecznej za 2018 r.	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

81	VIII/111/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego	Zrealizowana
82	VIII/112/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Sandomierz a Gminą Obrazów w zakresie objęcia mieszkańców Gminy Sandomierz opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Kleczanowie	W trakcie realizacji
83	VIII/113/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie uzupełnienia wykazu inkasentów opłaty miejscowej stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXXIX/485/2017 Rady Miasta Sandomierza	Zrealizowana
84	VIII/114/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Sandomierza na lata 2015-2025, za lata 2016-2018	Zrealizowana
85	VIII/115/2019	29 maja 2019 r.	w sprawie zmian w Statucie Miasta Sandomierza	Zrealizowana
86	IX/116/2019	14 czerwca 2019 r.	w sprawie udzielenia wotum zaufania Burmistrzowi Miasta Sandomierza	Zrealizowana
87	IX/117/2019	14 czerwca 2019 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Sandomierz za 2018 rok	Zrealizowana
88	IX/118/2019	14 czerwca 2019 r.	w sprawie udzielenia Burmistrzowi Miasta Sandomierza absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok	Zrealizowana
89	IX/119/2019	14 czerwca 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
90	IX/120/2019	14 czerwca 2019 r.	w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Sandomierz oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 r.	Zrealizowana
91	IX/121/2019	14 czerwca 2019 r.	w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których Gmina Sandomierz jest organem prowadzącym	Zrealizowana
92	X/122/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi Pana K.B*) i Pani W.B.*)	Zrealizowana
93	X/123/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie powołania Zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych	Zrealizowana
94	X/124/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji informacji o kandydatach na ławników	Zrealizowana
95	X/125/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urzędzeń wodociągowych i urzędzeń	W trakcie realizacji

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

			kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o. na lata 2019-2022	
96	X/126/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie przyznania dotacji celowej Społecznemu Komitetowi Odnowy Cmentarza Katedralnego w Sandomierzu	Zrealizowana
97	X/127/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
98	X/128/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
99	X/129/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
100	X/130/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
101	X/131/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie nabycia na rzecz Gminy nieruchomości gruntowej	Zrealizowana
102	X/132/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości w drodze darowizny	W trakcie realizacji
103	X/133/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zmiany uchwały nr XXXII/382/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Miejska Sandomierz oraz zasad korzystania z tych przystanków.	Zrealizowana
104	X/134/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Sandomierskiemu na realizację zadania pn. "Modernizacja dachu budynku hali sportowej przy II Liceum Ogólnokształcącym w Sandomierzu".	Zrealizowana
105	X/135/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie przyjęcia "Kompleksowego Planu Rozwoju Przedszkoli i Szkół w Gminie Sandomierz na lata 2019-2023"	W trakcie realizacji
106	X/136/2019	21 sierpnia 2019 r.	w sprawie zmiany Uchwały Nr LI/695/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych podmiotów oświatowych prowadzonych na terenie Gminy Sandomierz oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystywania dotacji	Zrealizowana
107	X/137/2019	21 sierpnia 2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr II/3/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie powołania komisji stałych Rady Miasta Sandomierza i ustalenia ich składów osobowych.	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

108	XI/138/2019	12 września 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
109	XII/139/2019	25 września 2019 r.	w sprawie nadania Tytułu Honorowego Obywatela Miasta Sandomierza (A. Patkowski)	Zrealizowana
110	XII/140/2019	25 września 2019 r.	w sprawie ustalenia regulaminu głosowania w wyborach ławników do sądów powszechnych	Zrealizowana
111	XII/141/2019	25 września 2019 r.	w sprawie wyboru ławników.	Zrealizowana
112	XII/142/2019	25 września 2019 r.	w sprawie sprzedaży nieruchomości gruntowych	Zrealizowana
113	XII/143/2019	25 września 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019r.	Zrealizowana
114	XII/144/2019	25 września 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019r.	Zrealizowana
115	XII/145/2019	25 września 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
116	XII/146/2019	25 września 2019 r.	w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego i objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sandomierzu Sp. z o.o.	Zrealizowana
117	XII/147/2019	25 września 2019 r.	w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 oraz określenia rodzajów usług, zasad przyznawania i odpłatności za usługi świadczone w ramach Programu dla mieszkańców Gminy Sandomierz	Zrealizowana
118	XII/148/2019	25 września 2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr II/3/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 7 grudnia 2018 roku w sprawie powołania komisji stałych Rady Miasta Sandomierza i ustalenia ich składów osobowych	Zrealizowana
119	XII/149/2019	25 września 2019 r.	w sprawie wyrażenia zamiaru prowadzenia Muzeum Okręgowego jako wspólnej instytucji kultury	Zrealizowana
120	XIII/150/2019	30 października 2019 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi (G.* oświetlenie)	Stwierdzenie nieważności
121	XIII/151/2019	30 października 2019 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi (G.* odrolnienie)	Stwierdzenie nieważności
122	XIII/152/2019	30 października 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
123	XIII/153/2019	30 października 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

124	XIII/154/2019	30 października 2019 r.	w sprawie poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wynagrodzenia za inkaso	Zrealizowana
125	XIII/155/2019	30 października 2019 r.	w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości Gminy Sandomierz na okres 25 lat (ogólna)	Uchylona (uchwałą nr XVII/191/2020)
126	XIII/156/2019	30 października 2019 r.	w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości Gminy Sandomierz na okres 25 lat (fotowolt)	Uchylona (uchwałą nr XVII/191/2020)
127	XIII/157/2019	30 października 2019 r.	w sprawie przyjęcia "Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019"	Zrealizowana
128	XIII/158/2019	30 października 2019 r.	w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Sandomierza w sprawie przekształcenia jednostki budżetowej Gminy Miejskiej Sandomierz "Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Sandomierzu" w jednostkę budżetową Gminy Miejskiej Sandomierz "Samorządowe Centrum Oświaty w Sandomierzu"	Zrealizowana
129	XIII/159/2019	30 października 2019 r.	w sprawie zmiany Uchwały Nr IV/36/2019 Rady Miasta Sandomierza w sprawie wskazania centralnego zamawiającego do przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na potrzeby jednostek obsługiwanych	Zrealizowana
130	XIII/160/2019	30 października 2019 r.	w sprawie zmiany Uchwały Nr II/17/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia Regulaminu przyznawania świadczeń pomocy zdrowotnej dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Sandomierz oraz nauczycieli emerytów i rencistów objętych przez te jednostki pomocą socjalną.	Zrealizowana
131	XIII/161/2019	30 października 2019 r.	zmieniająca uchwałę Nr V/48/2019 z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	Zrealizowana
132	XIII/162/2019	30 października 2019 r.	w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	Zrealizowana

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

133	XIII/163/2019	30 października 2019 r.	zmieniającą uchwałę Nr XXIV/267/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właścicieli nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej	Zrealizowana
134	XIII/164/2019	30 października 2019 r.	w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego	Stwierdzenie nieważności
135	XIII/165/2019	30 października 2019 r.	w sprawie przyjęcia Roczno-go programu współpracy miasta Sandomierza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2020 rok.	W trakcie realizacji
136	XIII/166/2019	30 października 2019 r.	w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego	W trakcie realizacji
137	XIII/167/2019	30 października 2019 r.	w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia prac porządkowo-pielęgnacyjnych w Wąwozie Świętej Królowej Jadwigi w Sandomierzu po wicherze 30.09.2019 r.	Zrealizowana
138	XIII/168/2019	30 października 2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr II/3/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 7 grudnia 2018 roku w sprawie powołania komisji stałych Rady Miasta Sandomierza i ustalenia ich składów osobowych.	Zrealizowana
139	XIV/169/2019	7 listopada 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
140	XIV/170/2019	7 listopada 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
141	XV/171/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie wprowadzenia nowego współorganizatora Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, którym jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Zrealizowana
142	XV/172/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019r.	Zrealizowana
143	XV/173/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
144	XV/174/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
145	XV/175/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
146	XV/176/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie odstąpienia Gminy Sandomierz od realizacji programu "Podniesienie atrakcyjności turystycznej Sandomierza poprzez wykorzystanie potencjałów endogenicznych"	Stwierdzenie nieważności

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

147	XV/177/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	Zrealizowana
148	XV/178/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie wyrażenia zgody na wynajem pomieszczeń handlowych na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata w trybie bezprzetargowym	Zrealizowana
149	XV/179/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego	Zrealizowana
150	XV/180/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie ustalenia opłat za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobkach prowadzonych przez Gminę Sandomierz	Niezrealizowana - miała obowiązywać od 1.01.2020r. zmieniona uchwałą nr XVIII/212/2020
151	XV/181/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie uchwalenia "Programu zdrowotnego szczepień przeciw meningokokom dla dzieci z Gminy Sandomierz na lata 2019 - 2023"	W trakcie realizacji
152	XV/182/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie ustalenia zasad przyznawania i wysokości diet radnych Miasta Sandomierza oraz zwrotu kosztów podróży służbowych	Zrealizowana
153	XV/183/2019	29 listopada 2019 r.	w sprawie stwierdzenia braku właściwości Rady Miasta Sandomierza do rozpatrzenia skargi Pana G.* i przekazania jej według właściwości	Zrealizowana
154	XVI/184/2019	16 grudnia 2019 r.	w sprawie zmian w budżecie miasta na 2019 r.	Zrealizowana
155	XVI/185/2019	16 grudnia 2019 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sandomierz na lata 2019-2038	Zrealizowana
156	XVI/186/2019	16 grudnia 2019 r.	w sprawie wprowadzenia nowego współorganizatora Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, którym jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Zrealizowana
157	XVI/187/2019	16 grudnia 2019 r.	w sprawie przyjęcia Rocznej prognozy współpracy miasta Sandomierza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2020 rok.	W trakcie realizacji
158	XVI/188/2019	16 grudnia 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego	Zrealizowana

VII. Urząd Stanu Cywilnego

Urząd Stanu Cywilnego wykonuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w prawie o aktach stanu cywilnego i ustawach o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, kodeksie cywilnym, konwencjach

międzynarodowych, ustawie o zmianie imienia i nazwiska oraz w przepisach o archiwach państwowych i przepisach o statystyce.

W 2019 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w Sandomierzu sporządzono

- **534 aktów urodzenia** (z czego 486 – to akty urodzenia dzieci urodzonych w Sandomierzu, a 48 to zagraniczne akty urodzenia wpisane do polskiego Rejestru Stanu Cywilnego)
- **210 aktów małżeństw** (z czego 15- to małżeństwa zawarte za granicą i wpisane do polskiego Rejestru Stanu Cywilnego , 85 małżeństwa zawarte przed kierownikiem USC, a 110 - to małżeństwa **wyznaniowe**)
- **738 aktów zgonów** (730 to zdarzenia które nastąpiły na terenie Sandomierza, a 8 to zagraniczne akty zgonów wpisane do polskiego Rejestru Stanu Cywilnego)
- Przyjęto 102 oświadczenia o uznaniu ojcostwa dziecka
- Przyjęto 3 oświadczenia o wpisaniu imienia ojca po sądowym zaprzeczeniu ojcostwa
- Przyjęto 173 oświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa
- Wydano 87 zaświadczeń stwierdzających brak okoliczności wyłączających zawarcie związku małżeńskiego
- Przyjęto 8 oświadczeń osób rozwiedzionych o powrocie do nazwiska, które dana osoba nosiła przed zawarciem małżeństwa
- Wydano 1 zaświadczenie, stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim osoba może zawrzeć małżeństwo.
- Wydano 11 zaświadczeń o stanie cywilnym
- Wpisano 65 wyroków rozwodowych do aktów małżeństw
- Wpisano 191 wzmianek do aktów stanu cywilnego o uzupełnieniu, sprostowaniu lub unieważnieniu aktu stanu cywilnego.
- Wydano 7 zezwoleń na zawarcie małżeństwa przed upływem terminu, o którym mowa w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego
- Wydano 11 decyzji administracyjnych w zakresie zmiany imion i nazwisk.
- Zorganizowano uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie dla 38 par małżeńskich
- Przeniesiono 4974 aktów stanu cywilnego z papierowych ksiąg do systemu rejestrów państwowych – Bazy Usług Stanu Cywilnego
- Wydano z rejestru stanu cywilnego 6137 odpisów zupełnych i skróconych oraz wielojęzycznych
- Zamieszczono przy aktach stanu cywilnego w formie przypisków 2207 Informacji o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby oraz informacji wpływających na stan cywilny tej osoby

VIII. Oświata i edukacja.

1) Słowo wstępu

Gmina Sandomierz realizuje zadania oświatowe określone w:

- a) ustawie z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019r. poz. 506 z późn. zm.);

- b) ustawie z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U z. 2019r. poz. 1148 z późn. zm.);
- c) ustawie z dnia 26 stycznia 1982r.- Karta Nauczyciela (tj. Dz. U. z 2019r. poz. 2215);
- d) ustawie z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 17)
- e) ustawie z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2019r. poz. 1481 z późn. zm.);
- f) rozporządzeniach resortowych, w szczególności rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej.

W 2019 roku Gmina Sandomierz była organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- a) Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Sandomierzu, ul. Okrzei 8, wraz z Oddziałem Przedszkola Samorządowego Nr 1 przy ul. Parkowej 4 w Sandomierzu;
- b) Przedszkola Samorządowego Nr 3 w Sandomierzu, ul. Słowackiego 9;
- c) Przedszkola Samorządowego Nr 5 w Sandomierzu, ul. Portowa 28;
- d) Przedszkola Samorządowego Nr 6 w Sandomierzu, ul. Króla 3;
- e) Przedszkola Samorządowego Nr 7 w Sandomierzu, ul. Armii Krajowej 5;
- f) Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Sandomierzu, ul. Okrzei 6;
- g) Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Króla Kazimierza Wielkiego w Sandomierzu, ul. Mickiewicza 9;
- h) Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Armii Krajowej w Sandomierzu, ul. Flisaków 30;
- i) Szkoły Podstawowej Nr 4 im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sandomierzu, ul. Mickiewicza 39.

Ponadto, w 2019 roku na terenie Miasta Sandomierza funkcjonowało również 7 placówek o charakterze niepublicznym, wpisanych do ewidencji prowadzonej przez gminę:

- a) Niepubliczne Przedszkole Językowe „Jaś i Małgosia”;
- b) Przedszkolne Specjalne „Caritas”;
- c) Niepubliczne Przedszkole „Różowy Słoń”;
- d) Niepubliczne Przedszkole „Dolina Smerfów”;
- e) Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywcy”;
- f) Niepubliczne Przedszkole „Akademia Małych Odkrywców”;
- g) Katolicka Szkoła Podstawowa im. Św. Jadwigi Królowej.

W 2019 roku Gmina Sandomierz dotowała Niepubliczny Żłobek „Dziecięcy Świat” w Mściowie, a od 1 kwietnia 2019 roku również Niepubliczny Żłobek przy Przedszkolu „Różowy Słoń” w Sandomierzu. Dotacje te były przekazywane zgodnie z Uchwałą Nr XLIV/445/2014 z dnia 22 października 2014 roku w sprawie określenia wysokości, zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki.

2) Finanse

Poniższa tabela przedstawia wysokość otrzymanych subwencji i dotacji oraz wysokość wydatków jakie Gmina Sandomierz poniosła na utrzymanie placówek oświatowych w 2019 roku.

Tabela Nr 1 Koszty utrzymania szkół podstawowych i przedszkoli oraz wysokość subwencji oświatowej w 2019 rok.

Lp.		2019
1.	Wydatki szkoły (realizowane przez CUW)	22 047 698,00
2.	w tym wynagrodzenia nauczyciele	15 625 915,79
3.	w tym wynagrodzenie obsługa	2 971 643,42
4.	Razem wynagrodzenia szkoły	18 597 559,21
5.	Różnica w poszczególnych latach	1 061 872,16
6.	Subwencja + dotacje na szkoły	15 836 446,00
7.	Różnica (środki z budżetu gminy do szkół)	6 211 252,00
8.	Wydatki przedszkola (realizowane przez CUW)	8 778 417,00
9.	w tym wynagrodzenia nauczyciele	4 396 465,13
10.	w tym wynagrodzenia obsługa	2 805 111,17
11.	Razem wynagrodzenia przedszkola	7 201 576,30
12.	Różnica w poszczególnych latach	615 566,60
13.	Dotacja na wychowanie przedszkolne	754 814,00
14.	Różnica (środki z budżetu gminy do przedszkoli)	8 023 603,00
15.	Wydatki szkoły i przedszkola (realizowane przez CUW)	30 826 115,00
16.	Różnica (środki z budżetu gminy do szkół i przedszkoli)	14 234 855,00
17.	Wydatki gminy na oświatę	37 313 328,00
18.	Wpływy do Gminy na oświatę (subwencja, dotację, dochody, środki unijne)	20 293 983,00
18.	RÓŻNICA (środki z budżetu gminy do oświaty)	17 019 345,00

Gmina Sandomierz w 2019 roku bezskutecznie ubiegała się o 0,4% rezerwy subwencji oświatowej z tytułu wzrostu zadań szkolnych polegających na wzroście liczby dzieci w placówkach oświatowych.

3) Przedszkola Samorządowe

1. Ogólne informacje dot. budynków

Tabela Nr 2 - stan organizacyjny przedszkoli publicznych.¹

Lp.	Placówka/adres	Powierzchnia użytkowa w m ² i kubatura w m ³	Liczba sal dydaktycznych	Statutowa liczba miejsc
1.	Przedszkole Nr 1, ul. Okrzei 6	917,76 m ² 3774,10 m ³	5	113
2.	Oddział Przedszkola Nr 1, ul. Parkowa 4	145,20 m ² 798,40 m ³	2	40
3.	Przedszkole Nr 3, ul. Słowackiego 9	793,7m ² 2381,1m ³	5	125
4.	Przedszkole Nr 5, ul. Portowa 28	1472,39 m ² 7123,26m ³	5	120
5.	Przedszkole Nr 6, ul. Por T. Króla 3	841 m ² 3085 m ³	5	125
6.	Przedszkole Nr 7, ul. Armii Krajowej 5	912,76 m ² 3774,13m ³	5	128
RAZEM			27	651

Powyższa tabela przedstawia najważniejsze dane dotyczące nieruchomości: adres, powierzchnię użytkową budynków, a także liczbę sal dydaktycznych.

2. Liczba dzieci w przedszkolach

Na podstawie Raportu Systemu Informacji Oświatowej wg. stanu na dzień 30 września 2019 roku liczba dzieci w publicznych przedszkolach w podziale na wiek przedstawiała się następująco:

Tabela Nr 3 – Liczba dzieci w przedszkolach z podziałem na wiek dziecka²

Roczniki	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	Razem
Przedszkole Nr 1	0	25	33	33	20	0	0	111
Oddział Przedszkola Nr 1	3	4	11	8	9	2	1	38
Przedszkole Nr 3	1	36	30	29	25	0	0	121
Przedszkole Nr 5	0	29	27	30	31	0	0	117
Przedszkole Nr 6	0	20	30	32	30	2	0	114
Przedszkole Nr 7	4	28	29	31	32	0	0	124
RAZEM	8	142	160	163	147	4	1	625

¹ Na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019”.

² Na podstawie Raportu Systemu Informacji oświatowej wg. stanu na dzień 30 września 2019 roku.

3. Liczba nauczycieli w przedszkolach

W sandomierskich przedszkolach w roku sprawozdawczym uczyło 74 nauczycieli. Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela (wyróżnia się 4 stopnie awansu zawodowego: stażysta, kontraktowy, mianowany oraz dyplomowany). Pod tym względem sytuacja w przedszkolach w ujęciu liczbowym przedstawiała się następująco:

Tabela Nr 4 - nauczyciele przedszkola wg stopnia awansu zawodowego.³

Lp.	Placówka	Bez stopnia	Dyplomowany	Mianowany	Kontraktowy	Stażysta	Razem
1.	Przedszkole Nr 1 wraz z Oddziałem Przedszkola Samorządowego Nr 1	2	15	2	3	1	23
2.	Przedszkole Nr 3	1	10	1	0	0	12
3.	Przedszkole Nr 5	0	8	1	2	1	12
4.	Przedszkole Nr 6	2	9	2	2	0	15
5.	Przedszkole Nr 7	0	9	1	0	1	11
RAZEM		5	51	7	7	3	73

Z powyższego zestawienia wynika, że zdecydowana większość nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach posiadała najwyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, co stanowi 69,86% wszystkich nauczycieli.

4. Dożywianie dzieci

W sandomierskich przedszkolach prowadzone jest całodzienne wyżywienie, którego koszt w 2019 roku wyniósł 6,00 zł. Kwota, którą płacą rodzice obejmuje jedynie tzw. „wsad do kotła”, pozostałą część kosztów pokrywa gmina.

Tabela Nr 5 - wyżywienie dzieci w przedszkolu.⁴

Placówka	Liczba dzieci korzystających z posiłków			Pełnopłatnych	Refundowanych
	Śniadanie	II śniadanie, podwieczorek	obiad		
Przedszkole Nr 1	113	113	113	106	7
Oddział Przedszkola Nr 1	38	38	38	37	1

³ Na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019”.

⁴ Na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019”.

Przedszkole Nr 3	111	111	111	106	5
Przedszkole Nr 5	117	117	117	114	3
Przedszkole Nr 6	118	118	118	113	5
Przedszkole Nr 7	123	123	123	121	2
RAZEM	620	620	620	607	23

5. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

Na terenie Gminy Sandomierz w 2019 roku funkcjonował jeden publiczny żłobek, który prowadzony jest przez miasto, zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz. U. z 2019r. poz. 409 z późn. zm.) w formie gminnej jednostki budżetowej. Żłobek znajduje się w budynku Przedszkola Samorządowego Nr 5 przy ul. Portowej 28 i od września 2018 roku dysponuje 25 miejscami opieki.

Żłobek świadczy usługi zgodnie z art. 10 ww. ustawy, czyli zapewnia warunki bytowe dzieciom zbliżone do warunków domowych, gwarantuje właściwą opiekę pielęgnacyjną i edukacyjną oraz prowadzi zajęcia opiekuńczo - wychowawcze i edukacyjne uwzględniające rozwój psychomotoryczny dzieci.

Gmina Sandomierz w 2019 roku otrzymała na funkcjonowanie żłobka dofinansowanie w ramach resortowego programu opieki na dziećmi w wieku do lat 3 – „Maluch +” 2019. Kwota dofinansowania wyniosła 36 000,00 zł.

Ponadto Gmina Sandomierz zgodnie z Uchwałą Nr XLIV/445/2014 z dnia 22 października 2014 roku w sprawie określenia wysokości, zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki, przekazała dla:

- a) Niepublicznego Żłobka przy Przedszkolu „Różowy Słoń” w Sandomierzu kwotę 21 450,00 zł;
- b) Niepublicznego Żłobka „Dziecięcy Świat” w Mściowie kwotę 4 050,00 zł.

4) Szkoły podstawowe

1. Ogólne informacje dot. budynków

Jak wcześniej wspomniano Gmina Sandomierz w 2019 roku była organem prowadzącym dla 4 szkół podstawowych. Podobnie jak w przypadku przedszkoli, tabela nr 6 przedstawia podstawowe dane dotyczące nieruchomości (adres, powierzchnię użytkową budynków, kubaturę, liczbę sal dydaktycznych).

Tabela Nr 6 - dane dot. powierzchni i kubatury szkół podstawowych.⁵

Lp.	Placówka/adres	Powierzchnia użytkowa w m ² i kubatura w m ³	Liczba sal dydaktycznych
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1,	3516m ² ; 14051,5m ³	22
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2,	2295 m ² ; 5590 m ³	15
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3,	1830 m ² /8419,10 m ³ 2062,74 m ² /10047,5 m ³	8
	Budynek A Budynek B		9
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4, Budynek A - ul. Mickiewicza 39	4130 m ² /13683 m ³ 5725m ² /30538m ³	22
	Budynek B - ul. Leona Cieśli 2		25

2. Liczba uczniów w szkołach podstawowych

Z kolei tabela nr 7 przedstawia ilość dzieci w poszczególnych placówkach z podziałem na roczniki oraz liczbę klas w szkołach.

Tabela Nr 7 - Liczba klas i uczniów szkół podstawowych.⁶

Placówka	Liczba klas	Liczba uczniów	klasy							
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Szkoła Podstawowa Nr 1	26	461	57	55	53	22	80	79	54	61
Szkoła Podstawowa Nr 2	10	197	25	20	44	15	35	24	16	18
Szkoła Podstawowa Nr 3	14	268	34	58	21	19	54	25	25	32
Szkoła Podstawowa Nr 4	32	653	78	87	74	40	107	123	67	77
RAZEM	82	1579	194	220	192	96	276	251	162	188

⁵ Na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019”.

⁶ Na podstawie raportu Systemu Informacji Oświatowej – wg. stanu na dzień 30 września 2019 roku.

Na podstawie ww. raportu do sandomierskich szkół podstawowych uczęszczało 1579 dzieci w 82 oddziałach. Ponadto Gmina Sandomierz w ramach dotacji podmiotowej przekazywała środki dla Niepublicznej Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Św. Królowej Jadwigi, w której naukę pobierało 34 uczniów w 4 oddziałach.

3. Liczba nauczycieli w szkołach podstawowych

W czterech sandomierskich szkołach podstawowych pracowało 226 nauczycieli. Zarówno w sandomierskich szkołach jak i przedszkolach sytuacja dot. stopnia awansu zawodowego nauczycieli jest podobna. Najwyższy stopień nauczyciela dyplomowanego posiadało 187 nauczycieli, mianowanego 19, 13 osób posiadało stopień nauczyciela kontraktowego i 7 nauczycieli stopień nauczyciela stażysty. Warto dodać, że każda placówka posiadała swojego pedagoga i psychologa, dwie szkoły logopedę. W szkołach gdzie uczyły się dzieci, które w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego miały zalecenie, że dziecko może realizować obowiązek szkolny w placówce ogólnodostępnej z pomocą nauczyciela wspomagającego, obligatoryjnie byli zatrudniani tacy nauczyciele.

Tabela Nr 8 - nauczyciele szkół podstawowych wg stopnia awansu zawodowego (w osobach).⁷

Lp.	Placówka	Dyplomowany	Mianowany	Kontraktowy	Stażysta
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	45	4	6	2
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	24	2	1	0
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3	42	3	1	1
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4	76	10	5	4
Razem		187	19	13	7

4. Statystyka dot. terenów sportowych, pomieszczeń, wyposażenia, zakupów oraz bibliotek szkolnych

Wszystkie sandomierskie placówki oświatowe posiadają własne tereny sportowe oraz dostęp do sal gimnastycznych, przy czym Szkoła Podstawowa Nr 2 użytkuje te obiekty z II Liceum Ogólnokształcącym.

We wszystkich szkołach funkcjonują biblioteki szkolne, które zajmują w sumie 11 sal o łącznej powierzchni 410,18 m², w których znajduje się 45 698 woluminów.

Łączna ilość sal lekcyjnych wynosi 101 (w tym 8 komputerowych), w których znajduje się 122 stanowisk komputerowych.

Szczegóły dotyczące ww. elementów przedstawiają poniższe tabele.

⁷ Na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019”.

Tabela Nr 9 - tereny sportowe szkół podstawowych⁸

Lp.	Placówka	Bieżnia	Boisko wielofunkcyjne: nożna, siatkówka, ręczna, koszykówka	Skocznie	Siłownia zewnątrz na przy boiskach
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	-	Kompleks boisk typu Orlik, w tym 1 boisko ze sztuczną trawą i 1 boisko ze sztuczną nawierzchnią	-	-
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	-	1 wielofunkcyjne	-	-
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3	1	1 wielofunkcyjne	1	1
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4	2	3 w tym 2 wielofunkcyjne i 1 uzupełniające	-	1
Razem wszystkie placówki		3	7	1	2

Tabela Nr 10 - pomieszczenia - szkoły (wybrane elementy).⁹

Lp.	Placówka	Salę lekcyjne	W tym komputerowe	Biblioteka	Świetlice
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	22	2	2	1
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	15	1	1	1
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3				
	Budynek A	8	1	2	1
	Budynek B	9	1	2	-
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4				
	Budynek A - ul. Mickiewicza 39	22	1	2	2
	Budynek B - ul. Cieśli 2	25	2	2	1
Razem wszystkie placówki		101	8	11	6

⁸ Na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019”.

⁹ Na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Sandomierz w roku szkolnym 2018/2019”.

5. Dożywianie dzieci i młodzieży

W prowadzonych przez miasto szkołach funkcjonują stołówki, w których koszty obiadów ustalane są w drodze zarządzenia przez dyrektorów szkół w porozumieniu z organem prowadzącym. W 2019 roku koszt jednego obiadu wahał się w przedziale od 2,80 zł do 3,00 zł. Z wydawanych obiadów w szkołach skorzystało 897 uczniów, w tym z pełnopłatnych obiadów 835, a z refundowanych 62 uczniów.

6. Udział szkół w programach unijnych i rządowych

Dzięki udziałowi szkół w realizowanych projektach unijnych i ministerialnych pozyskane zostały środki na zakup pomocy dydaktycznych oraz niezbędne wyposażenie, i tak:

W ramach realizacji Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji

uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych - „Aktywna Tablica” Gmina Sandomierz otrzymała dofinansowanie w kwocie 14 000,00 zł na zakup 2 interaktywnych monitorów dotykowych dla Szkoły podstawowej Nr 3 w Sandomierzu. Wkład własny gminy wyniósł 3 500,00 zł.

W ramach środków pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska Gmina Sandomierz otrzymała dotację w wysokości 24 000,00 zł na realizację zadania pn.: Pracownika edukacyjna w szkole podstawowej – Czyste powietrze, woda, gleba oraz odnawialne źródła energii. W ramach dofinansowania, gdzie wkład własny gminy wyniósł 6 000,00 zł utworzono profesjonalną pracownię ekologiczno – przyrodniczą w Szkole Podstawowej Nr 3 w Sandomierzu.

W Szkole Podstawowej Nr 1 kontynuowany jest projekt „Akademia kompetencji kluczowych”, którego celem projektu jest rozwój nowoczesnego nauczania ogólnego (w tym specjalnego) poprzez kontynuację założeń rządowego programu „Cyfrowa szkoła”. Szkoła Podstawowa Nr 1 i 3 wzięły udział w programach finansowanych ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki „SKS” Szkolny Klub Sportowy oraz „Mały Mistrz”.

Ponadto szkoły wzięły udział w wielu innych programach i projektach. I tak:

1. Szkoła Podstawowa Nr 1:
  - a) Szkolne Kluby Sportowe;
  - b) Animator Sportu.
2. Szkoła Podstawowa Nr 2:
  - a) Ogólnopolska Sieć Edukacyjna (OSE) – rządowy program bezpłatnego dostępu do Internetu dla szkół;
  - b) Program Posiłków w szkole.
3. Szkoła Podstawowa Nr 4:
  - a) Ogólnopolska Sieć Edukacyjna (OSE) – rządowy program bezpłatnego dostępu do Internetu dla szkół;
  - b) Owoce i warzywa w szkole;
  - c) Mleko w szkole;
  - d) E-legitymacja;
  - e) Razem na Święta;
  - f) Szkoła pamięta;

g) Rekord dla Niepodległej.

5) Dotacje oraz programy pomocy materialnej udzielane uczniom

1. Dotacja celowa na wychowanie przedszkolne

Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 17) Gmina Sandomierz otrzymała w 2019 roku dotację celową na dofinansowanie wydatków związanych z realizacją zadania jakim jest zapewnienie wychowania przedszkolnego. Wysokość otrzymanej dotacji na wszystkie dzieci w wieku od 2,5 do 5 lat w publicznych i niepublicznych przedszkolach wyniosła 754 814,00 zł.

2. Dotacja celowa z budżetu państwa na darmowy podręcznik w 2019 roku

Z kolei na podstawie art. 54 ww. ustawy Gmina Sandomierz otrzymała w 2019 roku dotację celową na zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych. Pomocą zostali objęci uczniowie rozpoczynający 1 września 2019 roku naukę w szkole podstawowej. Darmowy podręcznik oraz zestawy ćwiczeń otrzymało łącznie 1622 uczniów. Z przyznanej dotacji w wysokości 146 510,33 zł wydatkowano 137 431,60 zł na realizację zadania.

3. Świadczenia pomocy materialnej dla ucznia

Mając na uwadze potrzebę podjęcia działań zmierzających do zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej Gmina Sandomierz realizowała ustawę o systemie oświaty w zakresie udzielania pomocy materialnej.

Przepisy wyodrębniają dwa rodzaje pomocy materialnej:

- pomoc materialną o charakterze socjalnym,
- pomoc materialną o charakterze motywacyjnym.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- 1) stypendia szkolne,
- 2) zasiłki szkolne.

Stypendium szkolne oraz zasiłek losowy może otrzymać uczeń mieszkający na terenie Gminy Sandomierz, który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna.

W 2019 roku stypendia szkolne były przyznawane na podstawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Sandomierz. Stypendium szkolne otrzymało 116 uczniów na łączną kwotę 67 624,00 zł, przy czym dofinansowanie od Wojewody Świętokrzyskiego wyniosło 54 099,20 zł.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym są:

- 1) stypendia za wyniki w nauce,

2) stypendia za osiągnięcia sportowe.

Powyższe stypendia przyznawane są przez dyrektorów szkół na podstawie art. 90g ust. 10 i 11 ustawy o systemie oświaty. Stypendium za wyniki w nauce przyznaje się uczniowi, który uzyskał wysoką średnią ocen oraz co najmniej dobrą ocenę zachowania w semestrze poprzedzającym semestr, w którym przyznaje się to stypendium, a stypendium za osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu co najmniej wojewódzkim.

W roku szkolnym 2018/2019 stypendia otrzymało:

- za wyniki w nauce – 329 uczniów,
- za współzawodnictwo sportowe – 73 uczniów.

4. Wyprawka szkolna 2019

W ramach rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” udzielono pomocy finansowej na zakup podręczników 74 uczniom. Na ten cel otrzymano dotację celową od Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 22 330,00 zł, z czego wykorzystano 20 235,50 zł.

Celem programu było wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przez dofinansowanie zakupu podręczników. Program „Wyprawka szkolna” skierowany był do uczniów: słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera oraz dla uczniów szkół przysposabiających do pracy.

6) Świetlica Środowiskowa

Liczba osób zatrudnionych:

$\frac{3}{4}$ etatu – wychowawca- 6 osób (w każdym z punktów po 3 osoby)

$\frac{3}{4}$ etatu - Kierownik

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. z zajęć na świetlicy skorzystało 149 dzieci:

- w punkcie przy ul. Słowackiego 15 – 46 dzieci
- w punkcie przy ul. Portowej 24- 55 dzieci

Ponadto dodatkowo na okres wakacji i ferii zapisanych było 59 dzieci:

- w punkcie przy ul. Słowackiego 15 – 27 dzieci
- w punkcie przy ul. Portowej 24- 23 dzieci

Średnia roczna frekwencja wyniosła:

- w punkcie przy ul. Słowackiego 15 – 25 dzieci
- w punkcie przy ul. Portowej 24- 21 dzieci

PROGRAMY:

Opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne:

- w punkcie przy ul. Słowackiego 15

- Program profilaktyczno terapeutyczny „Nastoletnia depresja” dla wychowanków świetlicy z kl VI- VIII szkoły podstawowej.

- w punkcie przy ul. Portowej 24-

- Program profilaktyczno- terapeutyczny - „Inny, a jednak taki sam”- dla młodszej grupy wiekowej kl. I - III (7- 9 lat)

Wychowankowie świetlicy wzięli udział w konkursach profilaktycznych:

- VIII Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych w Sandomierzu ze spektaklem pt; „**Emocje u lekarza**”, którego przekaz nawiązywał do ważnej umiejętności jaka jest wyrażanie uczuć i emocji w sposób nie krzywdzący siebie, ani drugiego człowieka oraz „**Zaplatani w sieci**” myślą przewodnią spektaklu było reagowanie na zjawisko cyberprzemocy i uzależnienia od multimediiów. Podczas prób odbywały się warsztaty na temat przeciwdziałania przemocy w sieci i w świecie rzeczywistym oraz na temat wyrażania emocji szczególnie tych nieprzyjemnych w przeżywaniu tj. gniew, złość.
- Konkurs plastyczny zorganizowany przez Gminna Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu pt. „ Bawmy się i działajmy razem”.
- Konkurs plastyczny zorganizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu pt: „Słowa zamiast bomb”.

7) Placówka Wsparcia Dziennego Przystanek Błonie

Liczba osób zatrudnionych:

1 cały etat- pomoc administracyjna

¾ etatu- terapeuta

Umowa- zlecenie- pedagog

Umowa zlecenie- terapeuta zajęciowy

Umowa zlecenie- pracownik do spraw konserwatorskich i porządkowych

¼ etatu- Kierownik

Liczba zawartych kontraktów z rodzicem na uczestnictwo dziecka w zajęciach

w placówce- 31

Przez cały rok:

- Udzielana była pomoc dzieciom w nauce, nauka samodzielnego odrabiania prac domowych, praca nad brakami edukacyjnymi,
- Zajęcia rozwijające i wzmacniające zainteresowania np.; plastyczne, sportowe, komputerowe, artystyczne.
- Podtrzymywanie tradycji międzypokoleniowej poprzez spotkania dla seniorów i innych grup mieszkańców, działania na rzecz integracji społeczeństwa: organizacja pikników, wspólne świętowanie oraz inne autorskie inicjatywy.

- Poradnictwo specjalistyczne(psycholog, logopeda, psychoterapeuta)

Porady psychologa ogółem – 78 w tym:

- Osobom uzależnionym od alkoholu- 11
  - Osobom współuzależnionym- 20
  - Inne/ problemy małżeńskie, wychowawcze, kryzysy życiowe- 47
- Zajęcia z logopedą- 29 godzin
Terapia pedagogiczna- 63 godziny

- Psychoterapia indywidualna:

Zajęcia terapeutyczne indywidualne- terapia zabawą.

Przeprowadzone zostały trzy spotkania terapeutyczne- indywidualne, które są kontynuacją z roku 2018.

- Zajęcia socjoterapeutyczne "Przygoda w Zwierzogrodzie- możesz być tym, kim chcesz". Program socjoterapeutyczny dla dzieci zahamowanych, lękliwych i z zaniżoną samooceną. Program socjoterapeutyczny realizowany jest przez cztery miesiące od października 2019r. do lutego 2020r. Spotkania odbywały się raz w tygodniu. W ramach programu odbyło się 13 spotkań, każde spotkanie trwa 1,5 godziny. Program jest skierowany do dzieci nieśmiałych w wieku 10-12 lat.
- Zajęcia profilaktyczno – edukacyjne pt. „Bajki bez barier” pomagające dzieciom poznać i zaakceptować świat niepełnosprawności. Podczas spotkań dzieci zapoznały się ze „światem” dzieci z Zespołem Aspergera, dysleksją, zaburzeniami mowy, mutyzmem, i autyzmem. Przeprowadzono 5 cotygodniowych spotkań.

IX. Promocja, kultura, turystyka.

1. Wydarzenia zorganizowane/wspierane przez Urząd Miejski w Sandomierzu w 2019 roku.

RAPORT WYDARZEŃ ZA 2019								
	lp.	PATRIOTYCZNE	lp.	PROMOCY-JNE	lp.	KULTURALNE	lp.	WSPÓŁPRACA MIĘDZYKRAJOWA
STYCZEŃ 2019 Razem: 3	1	156. Rocznica Wybuchu Powstania Styczniowego			1	27 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy		
LUTY 2019 Razem: 4	2	77. Uroczysta Rocznica Przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową	1	II Gala Orderu Rzeki Wisły	2	V Jarmark Walentynkowy	1	Spotkanie uczniów Erasmusa z burmistrzem Sandomierza
MARZEC 2019 Razem: 4	3	Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych			3	Dzień Kobiet – I odsłona o zdrowym stylu życia	2	Spotkanie Dialogu Obywatelskiego „Unia Europejska i nowe perspektywy rolników”
	4	Uroczystość Upamiętnienia Ofiar Terroru Niemieckiego						
KWIECIEŃ 2019 Razem: 5	5	Debata pt. "Od Okrągłego Stołu do demokratycznej Polski" z udziałem Jerzego Stępnia - uczestnika obrad 1989 roku			4	Inauguracja sezonu turystycznego		
	6	Uroczyste uczczenie pamięci ofiar zbrodni, której dokonało NKWD na Polakach w 1940 r.			5	Rozpoczęcie sezonu motocyklowego		
					6	I Sandomierskie Dyktando z jajem		

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

MAJ 2019 Razem: 7	7	15. rocznica wstąpienia Polski do UE	2	Premiera filmu animowanego pt. „Sandomierz Królewska Opowieść” – pokaz historycznej opowieści na temat Sandomierza.	7	100 – lecie Polskiego Czerwonego Krzyża		
	8	Narodowe Święto Trzeciego Maja			3	Sandomierz w ARD German Radio		
	9	Narodowy Dzień Zwycięstwa – zakończenie II Wojny Światowej						
CZERWIEC 2019 Razem: 6	10	30 Rocznicą Częściowo Wolnych Wyborów - upamiętnienie wyborów parlamentarnych 04.06. 1989 r.			8	Truskawkowa Niedziela	3	Bieg miast partnerskich z okazji 30-lecia współpracy z Emmendingen
	11	Uroczystości patriotyczne ku czci 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich. Obchody związane są ściśle z setną rocznicą wkroczenia 14. PUJ w granice Polski pod Śniatyniem 15 czerwca 1919 r.			9	Festiwal „Chleb Wino Ser”		
LIPIEC 2019 Razem: 5	12	Uroczystość 100 - lecia powstania sandomierskiej policji.			12	Jarmark Jagielloński	4	Obóz młodzieżowy w Emendingen, w którym udział wzięła sandomierska grupa młodzieży szkolnej.
					13	XXX Sandomierskie Wieczory Organowe		
					14	11 edycja "Dookoła Wody Festiwal". Muzyka szantowa		
SIERPIEŃ 2019 Razem: 4	13	75 Rocznicą Powstania Warszawskiego	4	I Święto Gór Pieprzowych	15	Sandomierskie Święto Plonów	5	35 – lecie partnerstwa Newark – On – Trent i Emmendingen, które są miastami partnerskimi Sandomierza

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

WRZESIEŃ 2019 Razem: 6	14	80. rocznica wybuchu II wojny światowej	5	Festiwal Czekolady i Słodkości	16	Skrzydła Nad Sandomierzem, m.in. pokazy lotnicze.	6	Ukraińscy touroperatorzy wizytą Sandomierzu. Konferencja prasowa w Urzędzie Miejskim, w której udział wzięli zaproszeni przedstawiciele lokalnych mediów.
	15	80. rocznica agresji Rosji radzieckiej na Polskę przypadająca	6	Dożynki Konopne				
PAŹDZIERNIK 2019 Razem: 4			7	100% Sandomierza za 50%, czyli weekend za pół ceny.	17	Sandomierskie Obchody Dnia Edukacji Narodowej.		
			8	Stworzenie Ścieżki Przyrodniczo – Edukacyjna w Parku Piszczele	18	Uroczyste wręczenie „Bonum Publicum - Nagrody Miasta Sandomierza im. Aleksandra Patkowskiego”.		
LISTOPAD 2019 Razem: 2	16	Obchody Narodowego Święta Niepodległości	9	Święto Młodego Wina				
GRUDZIEŃ 2019 Razem: 5	17	Uroczystość patriotyczna upamiętniająca 38 rocznicę wprowadzenia stanu wojennego.	10	Ciężarówka COCA-COLI, i atrakcje świątecznej z nią związane.	19	V Kiermasz Mikołajkowy		
	18	152 rocznica urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego			20	Wigilia Miejska na Rynku Starego Miasta		
Suma: 4	18		10		20		6	

2. Promocja ogólnopolska i międzynarodowa

Lp.	kraj	nazwa mediów	realizacja
1.	Polska	Dziennik Rzeczpospolita	Relacja z Festiwalu Filmów - Spotkań NieZwykłych w Sandomierzu – publikacja 7 maja 2020 r./ materiał bezpłatny
2.	Polska	TVP INFO	Realizacja programu promocyjnego „TVP Info w Twoim Mieście”, który był nagrywany w Sandomierzu w dniach 17 września i 21 września. „TVP Info w Twoim Mieście” to akcja, podczas której ekipa telewizyjna odwiedza zabytkowe miasta z potencjałem turystycznym. W programie udział wzięli między innymi: zespół Ludowy Sędimir działający przy

			Szkole Podstawowej nr 3, zespół Paradox działający przy Sandomierskim Centrum Kultury, miejscy przewodnicy, artysta złotnik Cezary Łutowicz, regionalista Andrzej Cebula, rycerze z Chorągwi Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej z kasztelanem Karolem Burym, seniorki z Uniwersytetu III wieku, sandomierscy winiarze, producenci z Sandomierskiego Szlaku Jabłkowego, Katarzyna Batko, dyrektor Lokalnej Organizacji Turystycznej, Anna Przybysz, pomysłodawczyni chóru „San-Do-Mir”, organizatorzy II Festiwalu Czekolady i Słodkości, zaprezentowane zostały zbiory Muzeum Okręgowego, Muzeum Diecezjalnego, Kościół Św. Jakuba, Zbrojownia Rycerska, Muzeum Świat Ojca Mateusza, promowane były sandomierskie zabytki a także walory przyrodnicze: Wąwóz Królowej Jadwigi, Góry Pieprzowe oraz Wisła z pokładu historycznej łodzi „Sandomierski” / materiał bezpłatny
3.	Niemcy	ARD German Radio	Sandomierz w ARD German Radio. 6 maja 2019 r. w Urzędzie Miejskim w Sandomierzu Marcin Marzec burmistrz Sandomierza gościł Barbarę Kaczan z ARD German Radio. Celem wizyty było omówienie aspektów dotyczących współpracy Sandomierza i niemieckiego miasta partnerskiego Emmendingen. Gospodarz miasta podczas wywiadu przytoczył najważniejsze wydarzenia ze współpracy pomiędzy miastami oraz wskazał plany na dalszą przyszłość. Informacji o mieście udzieliła również Małgorzata von Küster nauczyciel języka niemieckiego w Szkole Podstawowej nr 3 w Sandomierzu. Pani Małgorzata brała udział w pierwszych spotkaniach z przedstawicielami Emmendingen, podczas których tworzyła się wizja wspólnej współpracy polsko-niemieckiej w naszym mieście/ materiał bezpłatny
4.	USA	CNN travel	Sandomierz - miasto miłości. Wyróżniony materiałem o mieście w dniu 15 kwietnia 2019 r. przez amerykańską telewizję CNN travel. Sandomierz sprzyja miłości – według amerykańskiej telewizji CNN travel to świętokrzyskie miasto jest wprost stworzone do romantycznych spacerów, upojnych chwil sam na sam oraz delektowania się pysznymi potrawami. W rankingu 15 najbardziej sprzyjających miłości miast Europy Środkowo-Wschodniej, Sandomierz znalazł się wśród czterech polskich miejscowości. To ogromne wyróżnienie. Sandomierz to jedyna miejscowość z województwa świętokrzyskiego, która znalazła się na tej liście. Według CNN Sandomierz ma wszystko, co jest potrzebne do romantycznego wypoczynku w sielankowej atmosferze. Jako największe atuty tego niewielkiego nadwiślańskiego miasta portal wymienia stare miasto, zabytkowe domy, dobrze zachowane średniowieczne bramy oraz zamek królewski. Zdaniem autorów Sandomierz jest również idealnym miejscem na nastrojowe pikniki wśród zieleni i w okolicach Wisły/ materiał bezpłatny
5.	Polska	TVP Kultura (dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego Niepodległa 2017-2022)	"Szlakiem miejsc niezwykłych - pomniki historii". Program reklamujący Sandomierz przedstawione najciekawsze i najcenniejsze zabytki Sandomierza. Wypowiedz byłego Miejskiego Konserwatora Zabytków Marka Juszczyka, przewodniczki Renaty Stawowy, Ks. Andrzeja Rusaka Dyrektora Muzeum Diecezjalnego w

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

			Sandomierzu. Program prowadzony przez Katarzynę Sanocką./ bezpłatna
6.	USA	Niezależny dziennikarz Ryan Socash	15 maja 2019 roku zrealizowano materiał do Poland in undiscovered Sandomierz. Amerykański dziennikarz Ryan Socash przedstawia Sandomierz jako jedno z najstarszych miejsc w Polsce. Wypowiedzi : Dyrektora Zamku Kacpra Płazy, Łukasza Welika ze zbrojowni rycerskiej, pani ze "Świata Ojca Mateusza" oraz właściciela winnicy./bezpłatny

3. Działalność promocyjna – materialna i niematerialna

Lp.	Usługa/zakup	Ilość
1.	Wkładki do czasopisma Sandomierzanin	11
2.	Usługa promocyjna podczas plebiscytów	4
3.	Telewizja internetowa TV Sandomierz – informator miejski	12
4.	Facebook – kampanie reklamowe na portalu	1
5.	Spot reklamowy (promocyjny)	3
6.	Promocja przez sport	5
7.	Udział w targach turystycznych	1
8.	Bilbordy promujące wydarzenia	8
9.	Banery promujące wydarzenia	4
10.	Promocja poprzez serial „Ojciec Mateusz”	1
11.	Gadżety promocyjne:	
	1. Zestaw piśmienniczy - 100 sztuk	
	2. Notatnik - 100 sztuk	
	3. Torba na dokumenty - 200 sztuk	
	4. Portfel na nadgarstek - 300 sztuk	
	5. Elegancki brelok - 200 sztuk	
	6. Podwójne zasłony przeciwsłoneczne - 200 sztuk	
	7. Aluminiowy brelok 3000 sztuk	
	8. Ołówki - 400 sztuk	
	9. Długopis elegancki - 1000 sztuk	
	10. Smycz - 1000 sztuk	
	11. Zwijająca się opaska odblaskowa - 1000 sztuk	

12.	Torebka foliowa - 1500 sztuk	
13.	Ołówek drewniany - 1000 sztuk	
14.	Torba papierowa - 400 sztuk	
15.	Magnes na lodówkę - 500 sztuk	
16.	Koszulki - 400 sztuk	
17.	Korkowa podstawka pod kubek - 1000 sztuk	
18.	Kubek ceramiczny - 400 sztuk	
19.	Power bank - 200 sztuk	
20.	Klips do notatek - 300 sztuk	
21.	Pendrive - 300 sztuk	
22.	Torba eko na zakupy - 400 sztuk	
23.	Wygodny plecak/worek z linką - 300 sztuk	
24.	Ręcznik plażowy - 20 sztuk	
25.	Uchwyt i stojak na smartfona - 100 sztuk	
26.	Samochodowy uchwyt magnetyczny - 100 sztuk	
	Razem:	14 420
12.	Plakaty reklamujące wydarzenia	1 400
13.	Zaproszenia na wydarzenia/kartki świąteczne	1 600
14.	Zakup albumów promocyjnych:	
	„Sandomierz – Królewskie Miasto”	348
	„Sandomierz – miasto położone na górze”	30
	„Sandomierz i okolice w fotografii lotniczej”	50
	„Sandomierz i zabytkowe sąsiedztwa”	170
	„Bazylika Katedralna”	10
	Razem:	608
15.	Wydawnictwa historyczno-naukowe:	
	„Urzędnicy miejscy Sandomierza w XVI-XVIII w. Spisy”	55
	„100 lat Sandomierskiej Policji”	88
	„Sandomierz. Miasto fascynującej przeszłości”	300
	Razem:	443

4. Promocja w mediach społecznościowych

W 2019 roku fanpage Sandomierz – Królewskie Miasto cieszył się popularnością na portalach społecznościowych:

Ilość osób obserwujących fanpage na koniec 2019 roku:

Facebook – 25 560

Instagram – 2 100

5. Ruch turystyczny na podstawie obiektów administrowanych przez miasto.

Na podstawie poniższych danych można uznać, że ruch turystyczny jest zbilansowany od kilku lat, choć odnotowano spadek w stosunku do roku ubiegłego. Zmniejszenie liczby turystów odnotowano w Podziemnej Trasie Turystycznej, spadek odwiedzin mógł mieć związek z ubiegłorocznymi strajkami nauczycieli, które przełożyły się na mniejszą liczbę zrealizowanych wycieczek szkolnych. Statystyki wskazują, że spadek liczby odwiedzających Podziemną Trasę Turystyczną w 2019 roku nastąpił w kwietniu i maju, czyli w okresie kiedy miasto odwiedza najwięcej grup szkolnych. Wzrost odnotowało Muzeum Okręgowe w Sandomierzu i Brama Opatowska. W ofercie miejskich atrakcji turystycznych pojawił się bilet 3w1, który przyjął się bardzo dobrze wśród turystów.

Nazwa atrakcji lub obiektu	Liczba turystów w 2019
Podziemna Trasa Turystyczna	173 478
Brama Opatowska	167 706
Muzeum Okręgowe	61 061
Bilety 3w1 MOS/PTT/BO	6 957

Liczba miejsc noclegowych w Sandomierzu na dzień 31.12.2019 to ok. 2 128.

Liczba obiektów noclegowych w Sandomierzu na dzień 31.12.2019 to 94.

6. Wydarzenia o charakterze wystawienniczym w 2019 roku.

Sandomierz w tradycji przypisany jest do miast znajdujących się niegdyś na głównych szlakach handlowych, co za tym idzie istotną rolę dla kultury miasta i dla jego promocji odgrywają wydarzenia o charakterze wystawienniczym. W 2019 roku odbyło się w mieście 6 takich wydarzeń.

Nazwa wydarzenia	Data	Ilość wystawców
V Jarmark Walentynkowy	17.02.2019 r.	40
Festiwal Chleb, Wino, Ser	21,22,23.06.2019	142
Jarmark Jagielloński	6-7.07.2019 r.	81
Festiwal Czekolady i Słodkości	20,21,22.09.2019	77
Jarmark Babie Lato	8,9,10.11.2019	26
V Kiermasz Mikołajkowy	1.06.2019 r.	39

7. Współpraca z Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego oraz z Lokalną Organizacją Turystyczną Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej.

Urząd Miejski współpracował w 2019 roku w zakresie promocji atrakcji turystycznych z Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego oraz z Lokalną Organizacją Turystyczną Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej.

W zakresie współpracy z ROT Sandomierz wziął udział w Targach Atrakcje Regionów w dniach 17 – 19 maja 2019 r.

W obszarze partnerstwa z LOT miasto zrealizowało I Święto Gór Pieprzowych, wydarzenie mające na celu zwrócenie uwagi na tę ciekawą, przyrodniczą atrakcję turystyczną znajdującą się nieopodal zabytkowego centrum miasta.

X. Instytucje kultury

1. Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Długosza w Sandomierza

W skład Biblioteki przy ul. Parkowej 1 wchodzi: Wypożyczalnia, Czytelnia, Oddział dla Dzieci, Dział Zbiorów Specjalnych, Dział Zbiorów Audiowizualnych. Ponadto w strukturach biblioteki funkcjonują dwie filie: Filia nr 1 przy ul. Armii Krajowej 5A i Filia nr 2 przy ul. Portowej 24.

Praca odbywa się w trybie 2 zmianowym :

- Czytelnia, Wypożyczalnia :	poniedziałek, sobota	10-15
	wtorek- piątek	9-18
- Oddział dla Dzieci, Filia nr 1, Filia nr 2	poniedziałek, sobota	10-15
	wtorek-piątek	9-17
- Dział Zbiorów Specjalnych, Dział Zbiorów Audiowizualnych	poniedziałek	10-15
	wtorek	10-18
	środa-czwartek	9-15
	sobota nieczynne	

Zbiory biblioteczne obejmują **109 993** jednostek inwentarzowych, z tego księgozbiór **108 682 wol.**, zbiory specjalne **1311** j. inw. z tego **972** audiobooki, **2** czytaki PC dla niedowidzących.

Prenumerata obejmuje **60** tytułów czasopism, z tego 7 tytułów dla dzieci i młodzieży.

W Bibliotece pracuje 16 pracowników merytorycznych: bibliotekarze i informatyk oraz pracownicy administracyjni - 2 osoby. 12 osób posiada wykształcenie wyższe bibliotekarskie, pozostali studium bibliotekarskie.

Księgozbiór opracowywany jest w systemie bibliotecznym SOWA. Do katalogu on-line wprowadzono 51% zbiorów. Ilość wejść na stronę www.sandomierz.naszabiblioteka.com ogółem 27 798, w **2019 roku - 6442**.

W 2019 roku przybyło 2388 j.inw., z tego zakupiono 1799 wol. na wartość 43 527 zł, czyli ze środków własnych - 1316 wol. na wartość 31324 zł i 483 wol. na wartość 12203 zł ze środków MKiDN.

Zdigitalizowano ogółem 309 pozycji (5442 strony), w 2019 roku zeskanowano 3 pozycje (251 stron). 108 pozycji zdigitalizowanych umieszczono na stronie biblioteki w dziale czytelnia cyfrowa.

W 2019 roku Bibliotekę odwiedziło 44710 osób, zapisało się 3144 czytelników z tego wg zajęcia:

- osoby uczące się	- 963
- osoby pracujące	- 1084
- pozostali	- 1097
wg wieku:	
- do lat 5	22
- 6-12 lat	367
- 13-15 lat	203
- 16-19 lat	234
- 20-24 lat	137
- 25-44 lat	709
- 45-60 lat	847
- powyżej 60 lat	625

Na zewnątrz wypożyczono 73287 j.inw. z tego 67598 książek, 5689 czasopism oraz 1095 j.inw zbiorów audiowizualnych. Na miejscu udostępniono 20650 j.inw w tym 8227 książek. Udzielono 12174 informacji, z komputerów skorzystało 1542 osoby, w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych sprowadzono z innych bibliotek 56 książek. Zorganizowano 401 imprez bibliotecznych, w których uczestniczyło 9637 osób. W 2019 roku z Budżetu Obywatelskiego przygotowano do użytku Multiroom- Zaczarowany magiczny dywan, który służyć będzie dzieciom i dorosłym. Oficjalne otwarcie odbyło się 27 stycznia 2020 roku.

MBP w Sandomierzu, w maju 2019 roku była nominowana do tytułu „Biblioteka Roku 2018 woj. świętokrzyskiego” w ramach XIII edycji konkursu . Dyskusyjny Klub Książki działający przy bibliotece drugi raz zajął I miejsce wśród Klubów DKK na terenie woj. świętokrzyskiego.

W siedzibie Biblioteki działa Klub Miłośników Sandomierza oraz Redakcja czasopisma społeczno-kulturalnego „SANDOMIERZANIN”. Pracownicy biblioteki uczestniczą w redagowaniu w/w czasopisma i biorą udział w przygotowaniu plebiscytu KMS - "Sandomierzanin Roku" i „Nadzieja Sandomierza” od 20 lat.

W ramach działalności kulturalno-oświatowej zorganizowano następujące imprezy:

IMPREZY w MBP 2019 rok

L.p.	AKCJA	LICZBA SPOTKAŃ	LICZBA UCZESTNIKÓW
1.	Cała Polska czyta dzieciom	205	5908
2.	Spotkanie z poezją	9	173
3.	Sandomierska Akademia Seniorów	10	186
4.	Spotkania autorskie	7 (w tym 2 z DKK)	280
5.	Lekcje biblioteczne	13	246
6.	Lekcje dziennikarskie	3	8
6.	Odwiedziny	18	335
7.	Zima w mieście	10	86

Raport o stanie Gminy Sandomierz za rok 2019

8.	Lato w mieście	32	388
9.	Walentynki	1	5
10.	Światowy Dzień Kota	2	61
11.	Lewa lewa...	1	31
12.	Noc w bibliotece	2	35
13.	Ogólnopolski Tydzień Czytania	3	360
14.	Narodowe Czytanie	1	35
15.	Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania	3	69
16.	Wycieczki	5	110
17.	Pożegnanie lata	1	3
18.	Tydzień bibliotek	7	194
19.	DKK (Spotkania i wycieczki)	18	232
20.	Odwiedziny osób niepełnosprawnych	25	175
21.	Światowy Dzień Pluszowego Misia + Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka	2	123
22.	Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego	2	116
23.	Akademia Młodego Twórcy	6	98
24.	Tydzień Kultury Języka -Znane Polki	1	40
25.	Światowy Dzień Poezji	3	85
26.	Inne : 1)Pasowanie na czytelnika 2)Udział w jury konkursu „Poetycka wiosna” 3)Udział w jury konkursu Poezja J.P. II 4)Spotkania z ciekawymi ludźmi Środowiskowy Dom Samopomocy (x2) 5) Noc Księgarń 6)Wieczór poezji J. Iwaszkiewicza 7)Wieczór poezji Zbigniewa Kabata 8)Spotkania Klubu Miłośników Sandomierza 9)Warsztaty drukarskie dla dzieci 10)Bezpieczny internet na filii nr 2	11	255
	Razem:	401	9637

Razem : 401 imprez, 9637 uczestników

2. Muzeum Okręgowe w Sandomierzu

Kolejny rok dla Muzeum Okręgowego w Sandomierzu był rokiem ciężkiej pracy, który zakończył się historycznym wydarzeniem przywracającym w Muzeum stabilność funkcjonowania. Od 1 stycznia 2020 roku Muzeum Okręgowe w Sandomierzu ma czterech organizatorów. Głównym jest Miasto Sandomierza a do Starostwa Powiatowego oraz Urzędu Marszałkowskiego dołączyło Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ostatnim roku sytuacja kadrowa była stabilna. Zatrudnienie utrzymywało się na poziomie 29 pracowników etatowych, 5 stażystów oraz dwóch pracownikami na umowy czasowe. Pomimo kłopotów finansowych udało się w 2019 roku realizować cele statutowe oraz szereg aktywności, które pozwoliły zwiększyć liczbę odbiorców oferty do ponad 60 000 osób. Przyczyniły się do tego m.in. nowo pozyskiwane zbiory, realizowane merytoryczne i atrakcyjne działania wystawiennicze oraz duża liczba aktywności edukacyjnych. Współpraca z różnymi instytucjami w Polsce oraz zagranicą przyniosło m.in. zrealizowanie pierwszej stałej wystawy zagranicznej Muzeum Okręgowego dotyczącej Zawiszy Czarnego w Serbii w Twierdzy Golubac. Ważna była także współpraca z Muzeum w Lubece przy okazji przygotowania do druku książki „Sendomiria”.

Wydarzenie z 11 grudnia 2020 było dla nas pracowników Muzeum Okręgowego w Sandomierzu zakończeniem etapu prac nad poprawą wizerunku Muzeum oraz wyznaczeniem drogi zmian, które doprowadzą do znalezienia się wśród najlepszych instytucji muzealnych w Polsce.

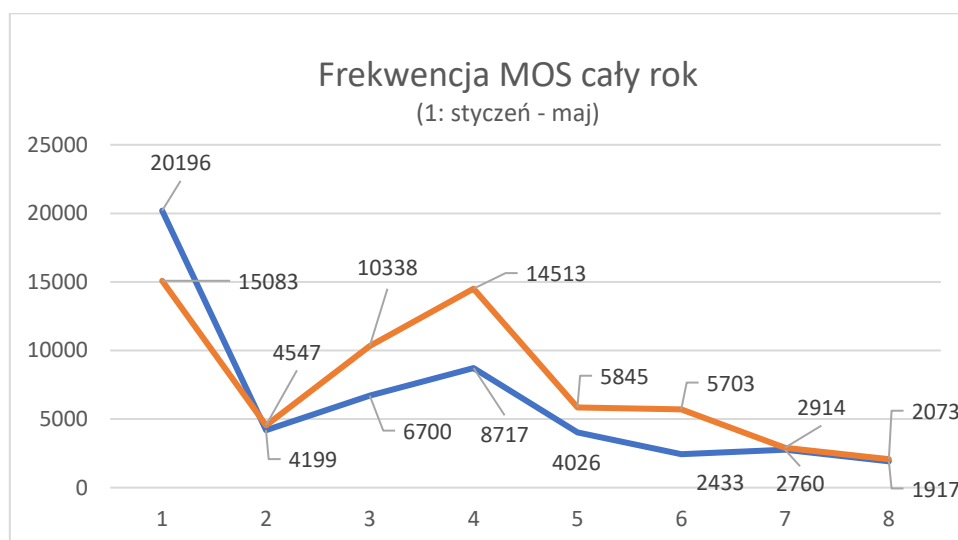
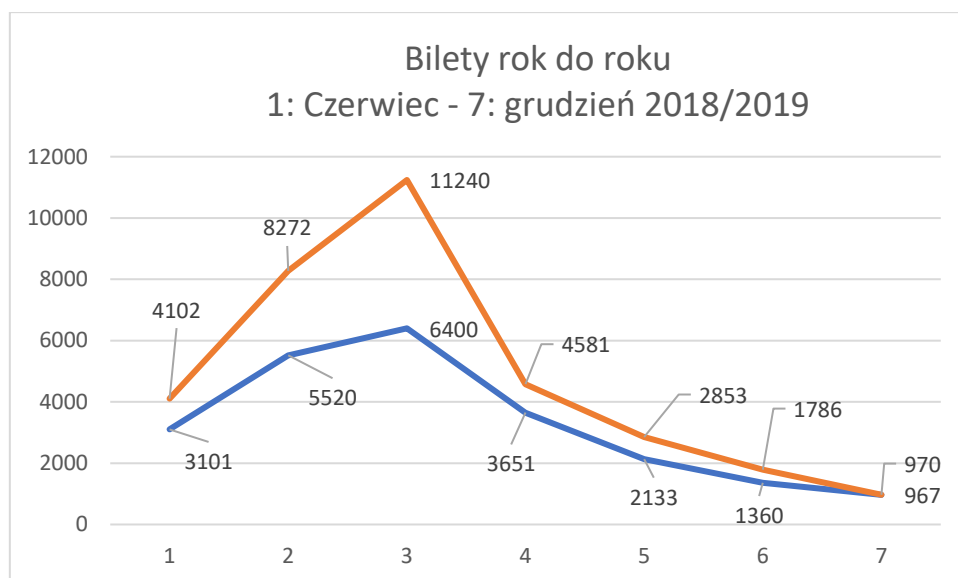
a) Frekwencja:

Zbiorcze dane statystyczne z działalności w 2019 r.

Frekwencja w 2019 roku (Wystawy, działalność edukacyjna, działalność różna):

- Bilety: normalne, ulgowe, rodzinne, na wystawy czasowe, lekcje i warsztaty muzealne, bilety 3w1 normalne i ulgowe (sprzedaż w muzeum i w CIT): 44 440 osób (32 212 osób w 2018 roku)
- 74 grupy wycieczkowe: 3 125 osób (2596 osób w grupach wycieczkowych w 2018 r.)
- Wejścia nieodpłatne: 2 779 osób, w tym: poniedziałki: 2526 osób, grupy z bezpłatnym wejściem: 253 osoby; chór/tango: 948 osób
- Wernisaże, spotkania muzealne: 38 wydarzeń – 3641 osób (44 wydarzenia z 4167 osobami w 2018 roku), wydarzenia na dziedzińcu zamku - 5581 osób (ok. 4000 w 2018 r.)
- Wydarzenia, wernisaże, wejścia bezpłatne ogółem – 12949 osób (10798 w 2018 r.)

FREKWENCJA OGÓŁEM: 61 061 osób (51 264 osób w 2018 roku)

Wykresy: kolor pomarańczowy rok 2019, kolor niebieski rok 2018.

b) Pozyskiwanie zabytków, powiększanie zasobów Muzeum:

Liczba muzealiów pozyskanych w 2019 r. (razem) – 967 obiektów (312 w 2018 roku) w tym: Dział Archeologiczny – 473 obiekty, Dział Etnograficzny – 96 obiektów, Dział Historyczny 210 obiektów – Dział Sztuki 188 obiektów.

Zbiory były inwentaryzowane w Księdze Wpływów Muzealnych, prowadzonej przez Głównego Inwentaryzatora, a także w poszczególnych działach zbiorów, w księgach inwentarzowych/materiałowych. W działach zbiorów w miarę możliwości inwentaryzację realizowano z wykorzystaniem Kart Ewidencyjnych, również uwzględniając sporządzanie zdjęć cyfrowych zabytków (z wykorzystaniem skali barw i podziałek liniowych), natomiast Główny Inwentaryzator dodatkowo wykorzystywał niepełny program ewidencji cyfrowej muzealiów *Musnet*, wprowadzając doń kolejne obiekty (zabytki).

c) Karty Ewidencyjne w poszczególnych działach w 2019 r:

Liczba Kart Ewidencyjnych w 2019 r. (razem) – 269 kart (426 kart w 2018 roku) w tym: Dział Archeologiczny – 101 kart, Dział Historyczny 45 kart – Dział Sztuki 32 karty, Dział Literatury 46 kart, Dział Konserwacji 45 kart.

d) Dokumentacja cyfrowa zbiorów w poszczególnych działach w 2019 r.

Razem 2240 fotografii (918 w 2018 roku) w tym: Dział Sztuki 613 fotografii, Dział Literatury 283 fotografii, Dział Konserwacji 112 fotografii.

e) Konserwacja obiektów (zabytków) wykonana w 2019 r.

Razem 54 zabytki (52 obiekty w 2018 roku) w tym: Dział Sztuki 44 obiekty, Dział Etnograficzny 9 obiekty, Dział Archeologiczny 1 obiekt

f) Biblioteka

Zbiory i dokumentacja

Na dzień 31.12.2019 r. księgozbiór Biblioteki liczył 6 485 wol. książek, 1832 wol. katalogów oraz 337 tytułów czasopism. W 2019 r. przybyło 175 wol. książek, 28 wol. Katalogów z zakupu 1 wol. książka (na kwotę 203,53 zł.), z darów 174 wol. książek, 17 wol. katalogów – na kwotę 1 893,53 zł. Wartość księgozbioru Biblioteki Muzeum Okręgowego w Sandomierzu na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 46.691,94 zł. Założono karty katalogowe w ilości 498 (249 do katalogu alfabetycznego, 249 do katalogu rzeczowego) dla wydawnictw nabytych do biblioteki oraz wyselekcjonowanych z księgozbioru, które takowych kart nie posiadały. (W 2018 r. przybyło 128 wol. książek, 13 wol. katalogów oraz 1 tytuł czasopisma, z zakupu 16 wol. książek (na kwotę 368,98 zł.), z darów 112 wol. Książek, 13 wol. Katalogów oraz 167 sztuk czasopism. Założono 128 kart).

g) Wystawy

Łączna liczba wystaw w 2019 roku - 40 (38 w 2018 roku) w tym:

wystawy stałe w muzeum: 13 , wystawy stałe poza siedzibą Muzeum: 1, wystawy czasowe w muzeum: 25, wystawy czasowe poza siedzibą Muzeum: 1 (Serbia).

h) Prace dokumentacyjne/opracowania wyników badań, prace naukowo-badawcze siedzibie i poza siedzibą MOS – 65 (69 w 2018 roku) w tym:

Dział Historyczny – łącznie 9, Dział Sztuki – łącznie 24, Dział Archeologii – łącznie 10, Dział Etnografii – łącznie 7, Dział Literatury – łącznie 15

i) Publikacje pracowników

14 w tym (4 książki) (8 publikacji w 2018 roku): dyrektor – łącznie 2, Dział Historyczny – łącznie 5, Dział Etnograficzny - 1, Dział Sztuki – łącznie.

j) Udział w konferencjach naukowych - łącznie 17 konferencji (12 konferencji w 2018 roku) (czynnie 12, biernie: 4) w tym: dyrektor – 5 (3 międzynarodowe), Dział Historyczny – 12 (3 międzynarodowe), Dział Archeologiczny – 1.

k) **Działalność edukacyjna/upowszechnianie (w tym działy zbiorów)** – W 2019 roku utworzono Muzealny Uniwersytet Dziecięcy. Odbyło się 5 spotkań z 45 studentami MUD oraz 2 spotkania warsztaty dla rodziców.

l) **Profilowane zajęcia edukacyjne w MOS** – 2 065 uczestników (2105 w 2018 roku).: lekcje muzealne: 30 (789 uczestników), warsztaty w siedzibie MOS (wakacje/ferie w mieście, konkursy itp.): 36 (1 276 uczestników)

m) Patronaty nad różnymi przedsięwzięciami muzealnymi:

Urząd Miasta Sandomierza, Starostwo Powiatowe w Sandomierzu, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, JE Biskup Sandomierski Krzysztof Nitkiewicz

Media: Radio Kielce, Echo Dnia Kielce, TVP3 Kielce, TSA24.com, Radio Leliwa, Tygodnik Nadwiślański, Gazeta Wyborcza, STV Sandomierz

Institucje: Zakład Inżynierii Kolejowej SA., AS Ćmielów, Bank Spółdzielczy Oddział Sandomierz Bank, Pekao Bank Polski.

n) Reklama, popularyzacja, promocja

Licznie ukazywały się artykuły prasowe, informacje internetowe, programy radiowe, programy telewizyjne, w których była mowa o MOS w 2019 r.: teksty i grafika na profilu MOS na Facebooku – posty: 457 (481 – 2018 r.) teksty i grafika na profilu MOS na Instagramie: posty: 52 (35 w 2018 r.), YouTube 6 filmów (7 filmów w 2018 r.)

o) Wydawnictwa

druki ulotne: zaproszenia, plakaty, foldery do wystaw, foldery i reklama MOS (wersje językowe: polska, angielska i niemiecka), warsztatów, spotkań, sesji, koncertów w MOS, banery (przygotowanie i produkcja przez MOS): 31 przedsięwzięć nakład ok. 6 074 egz (około 1100 w 2018).

Programy zewnętrzne (na 2019-2020 r. i lata następne)

Lista złożonych wniosków do Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego o dofinansowanie na rok 2019: złożono 11 wniosków (10 w 2018 roku). 9 pozytywna weryfikacja formalna. (8 nie otrzymało dofinansowania). Jeden wniosek w realizacji Dział Historyczny (wystawa) Główne remonty/inwestycje, prace przygotowawcze remontów (2018-2019).

3. Sandomierskie Centrum Kultury

Sandomierskie Centrum Kultury jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Burmistrz Sandomierza. Placówka wpisana jest do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Urząd Miejski w Sandomierzu pod numerem 2.

1) Zasoby lokalowe i kadrowe:

a) Sandomierz prawobrzeżny:

Sandomierskie Centrum Kultury na terenie Sandomierza prawobrzeżnego gospodaruje i prowadzi działalność kulturalną w dwóch obiektach udostępnionych w tym celu przez Gminę Sandomierz: Dworku Koćmierzów oraz Porcie Kultury. **Dworek Koćmierzów** (ul. Koćmierzów 33) skupia lokalną społeczność dzieci, młodzieży i dorosłych. W obiekcie prowadzone są zajęcia muzyczne, plastyczne i kulinarne oraz animacyjne. Dworek jest też miejscem organizacji różnych okazjonalnych spotkań o charakterze rodzinnym, jak Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka, spotkania andrzejkowe, wigilijne i inne. Do grona stałych, powtarzalnych uczestników korzystających z oferty Dworku należy grupa ok 30 osób – lokalnych mieszkańców tego terenu. Ze względu na swoje wyposażenie, obiekt jest również udostępniany komercyjnie na organizację rodzinnych przyjęć urodzinowych, komunijnych i itp. W Dworku pracuje jeden pracownik etatowy oraz zleceniobiorca. Przy budynku znajduje się plac zabaw dla dzieci oraz mini boisko do koszykówki, które są dostępne dla zainteresowanych.

Port Kultury (ul. Portowa 24) to największy obiekt jakim dysponuje SCK w celu prowadzenia działalności kulturalnej, pełni funkcję domu kultury. Jest wyposażony w salę widowiskową na 195 miejsc, salę taneczną oraz kilka mniejszych pracowni. W budynku odbywa się szereg wydarzeń scenicznych (koncerty, spektakle teatralne, widowiska taneczne) organizowanych przez Sandomierskie Centrum Kultury. Obiekt jest też bardzo często wykorzystywany do występów organizowanych przez placówki szkolne i inne zaprzyjaźnione podmioty, które chcą zaprezentować swoją działalność na dużej scenie. Coraz częściej bywa również wykorzystywany do organizacji wydarzeń przez podmioty zewnętrzne na zasadach komercyjnych.

W Porcie Kultury również prowadzona jest oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Do głównych form zajęć należą: Pracownia dźwięku "Czarno-Biali" oferuje zajęcia muzyczne w zakresie nauki gry na instrumentach: gitarze, pianinie, perkusji. W obiekcie działają też: Sandomierska Orkiestra Dęta, zumba, warsztaty fotografii cyfrowej, warsztaty fotografii tradycyjnej, warsztaty teatralne dla młodzieży i dorosłych, zajęcia baletowe dla dorosłych i seniorów, zajęcia Formacji Tanecznej "Dance Mania", Sexy Dance - zajęcia taneczne dla Pań, a także zajęcia indywidualne: gitara, zajęcia musicalowe, zajęcia wokalne oraz kreatywne zajęcia plastyczne. Obsadę kadrową tego obiektu stanowią: kierownik administracyjny (Sandomierz prawobrzeżny: Dworek Koćmierzów + Port Kultury), asystent do spraw programowych, pracownik techniczny oraz dwie osoby obsługi. Większość instruktorów zajęć stanowią zleceniobiorcy. Do grona stałych, powtarzalnych uczestników prowadzonych tam zajęć należy grupa ponad 250 osób, głównie mieszkańców Sandomierza.

b) Sandomierz lewobrzeżny

Na terenie Sandomierza lewobrzeżnego funkcjonuje kilka obiektów administrowanych przez SCK. Głównym miejscem gdzie prowadzona jest działalność kulturalna w zakresie oferty zajęć pozaszkolnych jest **Ośrodek Promocji Aktywności Kulturalnej** (ul. A. Krajowej 1). Należący do Sandomierskiej Spółdzielni Mieszkaniowej obiekt został na mocy umowy udostępniony na prowadzenie działalności kulturalnej na rzecz mieszkańców. Na stałe z oferty tego obiektu korzysta grupa ponad 310 osób. OPAK oferuje uczestnictwo w artystycznych

zajęciach pozaszkolnych dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Do głównych form zajęć należą: formacja taneczna Paradox w kilku grupach wiekowych, formacja muzyczna Sando All Stars, gimnastyka dla Klubu Seniora, j. angielski dla seniorów, kreatywne spotkania dla seniorów 60+, kurs komputerowy dla Seniorów, nauka gry na gitarze, zajęcia plastyczne, zabiegi masażu, zajęcia rekreacyjne oraz robotyka. Obiektem uzupełniającym ofertę OPAK stał się leżący nieopodal, przy ul. Żółkiewskiego 7b-c niewielki lokal nazwany jako „Przełącznik – Twórczy zaulek”, również udostępniony SCK przez Sandomierską Spółdzielnię Mieszkaniową na podstawie umowy na prowadzenie w nim działalności kulturalnej.

W tym miejscu oferowane są warsztaty rękodzielnicze, krawieckie, szydełkowania oraz kartkowe. Na stałe udział w tych formach zajęć bierze grupa około 20 osób. Obsadę kadrową OPAK oraz Przełącznika stanowi: asystent do spraw programowych, główny instruktor artystyczny, animator kultury oraz pracownik obsługi.

Następnym miejscem gospodarowanym przez SCK na mocy umowy z Gminą Sandomierz jest tzw. **Garaż Muzyczny** (ul. Żeromskiego 10). To niewielki budynek zlokalizowany naprzeciw Hali Widowiskowo-Sportowej MOSiR, który pełni funkcję sali prób dla amatorskich zespołów muzycznych z terenu Sandomierza. Na stałe ćwiczą w nim 4 formacje muzyczne, które co pewien czas dają publiczne koncerty w Lapidarium pod Ratuszem i ościennych miejscowościach. Na terenie Garażu Muzycznego nie utrzymujemy obsługi pracowniczej.

Kolejną ofertę kulturalną z ramienia Sandomierskiego Centrum Kultury prowadzi „**Kino Starówka**” (Rynek 25/26). To niewielkie, ale przytulne i jedyne kino w naszym mieście. Repertuar kina obejmuje zarówno światowe nowości kinowe jak i bardziej ambitne pozycje kina polskiego i europejskiego, jest też bazą dla corocznego Festiwalu Filmów i Spotkań NieZwykłych. Seanse kinowe odbywają się po dwa w każdy dzień tygodnia z wyjątkiem poniedziałków. W weekendy przed południem dodatkowo prezentujemy seanse dla najmłodszych widzów – zwane Porankami Młodego Widza. Obsługę kina stanowią 2 osoby odpowiedzialne zarówno za dobór repertuaru, kontakty z dystrybutorami filmów jak i obsługę seansów. Sandomierskie Kino należy do Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych. W 2019 roku odbyło się w nim w sumie 807 projekcji filmowych, które przyciągnęły 18.447 widzów.

Salka wokalna pod Kinem Starówka (Rynek 25/26). Zaniedbane pomieszczenie pod Kinem Starówka zostało wyremontowane i zagospodarowane na salę prób wokalnych Sandomierskiego Studia Piosenki oraz zajęć szachowych. Zajęcia wokalne prowadzi kompetentny zleceniobiorca i skupiają one na stałe grupę między 20 a 30 osób, głównie dzieci i młodzieży, którzy chcą się rozwijać muzyczne w zakresie wokalnym. Zajęcia szachowe prowadzone są przy współpracy z podmiotem prywatnym, a SCK udostępnia lokal do ich prowadzenia. Salka nie posiada wyodrębnionego pracownika obsługi.

Pracownia Plastyczna przy Rynek 22 – to kolejne miejsce prowadzenia zajęć plastycznych dla dzieci i młodzieży przez SCK. Odbywają się one cotygodniowo w 2-3 grupach po około 8 osób każda. Zajęcia prowadzi znana sandomierska artystka-plastyk w oparciu o umowę zlecenie. Pracownia nie posiada wyodrębnionego pracownika obsługi.

Biuro SCK – to lokal znajdujący się przy Rynek 25/26, składający się z 3 pomieszczeń biurowych, gdzie zlokalizowana jest administracja naszej placówki, tzw. centrum dowodzenia oraz obsługa Kina Starówka. Tutaj mieści się obsługa księgową, kadrową

i administracyjna wszystkich obiektów SCK. W biurze SCK oprócz dyrektora, księgowej, kadrowej oraz kierownika administracyjnego pracuje dwóch pracowników obsługi biura/sekretariatu, którzy pełnią również obowiązki jako pomoc przy promocji i realizacji wydarzeń kulturalnych.

2) Działalność merytoryczna kulturalna: wydarzenia i pozaszkolne zajęcia animacyjne – opisana w sprawozdaniu merytorycznym SCK za 2019 rok.

3) Działalność merytoryczna turystyczna i zasoby lokalowe:

Sandomierskie Centrum Kultury oprócz swojej głównej statutowej działalności kulturalnej od kilku lat prowadzi również towarzyszącą działalność turystyczną w postaci Centrum Informacji Turystycznej, Podziemnej Trasy Turystycznej oraz Bramy Opatowskiej.

Centrum Informacji Turystycznej zlokalizowane przy Rynek 20 jest miejscem rejestrowym naszej instytucji. Jest to zazwyczaj miejsce pierwszego kontaktu turysty z Sandomierzem. Można w nim uzyskać wiele praktycznych informacji na temat oferty Sandomierza, zakupić materiały i gadżety związane z Sandomierzem, wypożyczyć rower, skorzystać ze stanowiska komputerowego z dostępem do internetu, dowiedzieć się o wolnych miejscach noclegowych i/lub skorzystać z oferty obiektu noclegowego **Krępianka**, który również znajduje się w zasobach SCK, a jego działalność koordynuje właśnie obsługa Centrum Informacji Turystycznej. Centrum działa 7 dni w tygodniu w godzinach dopasowanych do ruchu turystycznego i zajmuje się również koordynacją dwóch najbardziej popularnych obiektów turystycznych w Sandomierzu: Bramy Opatowskiej i Podziemnej Trasy Turystycznej. Pracownicy CIT opracowują również informatory i foldery na temat administrowanych obiektów turystycznych, biorą udział w targach turystycznych, zajmują się dystrybucją biletów na wydarzenia kulturalne, gromadza informacje na temat miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych w Sandomierzu, zbierają statystyki odwiedzin innych obiektów oraz administrują internetowym portalem turystycznym: www.sandomierz.travel
Kadrę Centrum Informacji Turystycznej stanowią: asystent ds promocji i turystyki, koordynator obiektów turystycznych oraz 2 pracownicy obsługi.

Brama Opatowska – jedyna z niegdyś czterech zachowana w dobrym stanie wieża stanowi doskonały punkt widokowy z lunetami chętnie odwiedzany przez turystów. Obiekt posiada 5 kondygnacji, a każda z nich zaaranżowana jest inną wystawą związaną z Sandomierzem. Brama działa 7 dni w tygodniu w godzinach dopasowanych do ruchu turystycznego w Sandomierzu. Obsługę stanowią dwie osoby etatowe oraz dodatkowa pomagająca w oparciu o zlecenie w okresie wzmożonego ruchu turystycznego. W roku 2019 Bramę Opatowską odwiedziło 167.706 osób. Przebudowy wymaga na 1. kondygnacji boks do sprzedaży biletów do obiektu.

Podziemna Trasa Turystyczna – to budowla, która stanowi ok 470 metrowy zespół korytarzy i komnat podziemnych usytuowanych pod Starym Miastem. Stanowi dobrą atrakcję zarówno dla grup szkolnych jak i turystów indywidualnych. To obiekt przynoszący największe wpływy dla naszej placówki. W roku 2019 odwiedziło go 173.478 osób. Największym problemem tej budowli jest przenikanie do wewnątrz wód opadowych. Aby zwiększyć atrakcyjność sandomierskich lochów niezbędna jest ich nowa aranżacja wykorzystująca nowoczesne technologie – grę światła i dźwięku ubrana w kontekst historyczny Sandomierza i historyczne przeznaczenie podziemnej trasy. Obsługę tego obiektu stanowią cztery osoby etatowe

uzupełniane zleceniobiorcami w okresie wzmożonego ruchu turystycznego. Sprawami porządkowymi Podziemnej Trasy Turystycznej, Obiektu noclegowego Krępianka oraz Bramy Opatowskiej zajmuje się jedna sprzątaczką.

4) Zaplecze magazynowe i sprzętowe SCK:

a) Magazyn główny sprzętu dźwiękowego, świetlnego, samochodu dostawczego – zlokalizowany przy ul. Przemysłowej (teren byłego SORH) wynajmowany niegdyś od SORH, a obecnie od podmiotu prywatnego,

b) Magazyn dodatkowy na sprzęt estradowy (podesty, zadaszenie sceniczne) wynajmowany od PGKiM w Sandomierzu mieszczący się przy ul. Polskiej Organizacji Wojskowej.

Sandomierskie Centrum Kultury dysponuje podstawowym sprzętem estradowym, dźwiękowym oraz oświetleniowym, co pozwala na realizację większości wydarzeń scenicznych własnym sumptem przy wykorzystaniu etatowych pracowników technicznych oraz kiedy to niezbędne także zleceniobiorców. Kadre działu technicznego stanowi 4 pracowników, z czego jeden zatrudniony na część etatu. Pracownicy ci, oprócz obsługi technicznej wydarzeń zajmują się również drobnymi remontami i bieżącą konserwacją obiektów będących w dyspozycji SCK.

4.1. Problemy infrastrukturalne, cele do realizacji

Zalecenia inspektora BHP i Sanepidu:

Podziemna Trasa Turystyczna

1. Przy wyjściach ewakuacyjnych (wewnątrz trasy) montaż oświetlenia awaryjnego oraz czujników ruchu – *cel osiągnięty poprzez oświetlenie awaryjne.*
2. Likwidacja przecieków, osuszenie murów, udroźnienie wentylacji, zapewnienie właściwej cyrkulacji powietrza, odgrzybianie – *te sprawy są cały czas aktualne i trwają starania aby utrzymać obiekt w jak najlepszym stanie, odpowiednim do zwiedzania.*

Brama Opatowska

1. Zapewnić pomieszczenie higieniczno – sanitarne dla pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami - *cel jest niemożliwy do osiągnięcia ze wzgl. na obecny stan obiektu i jego zabytkowy charakter. Pracownicy mogą korzystać z pomieszczenia sanitarnego w CIT (Rynek 20) oraz w sytuacjach nagłych także z budynku Straży Miejskiej znajdującego się w pobliżu.*
2. Zapewnić powiększenie pomieszczenia pracy aby na 1 pracownika przypadło min. 2 m² wolnej powierzchni podłogi oraz 13 m³ objętości pomieszczenia, zmontować klimatyzację w pomieszczeniu pracowników. - *To zadanie również ma ograniczenia wynikające z zabytkowego charakteru budowli, ale jest wykonalne. Oszacowane koszty związane z projektem i przebudową boksów do obsługi to koszt rzędu 50.000 złotych. Środków na tą inwestycję brakuje w budżecie SCK,*
3. Zlikwidować przecieki z tarasu widokowego na schody wewnętrzne – *cel osiągnięty, udroźniono odpływy w rynnach.*
4. Wykonać ponownie impregnację drewnianych części w obiekcie preparatem ognioodpornym – *cel osiągnięty, zadanie wykonane.*

Port Kultury

1. Dostosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych – *brak środków na tą inwestycję,*
2. Wykonanie drugiego wyjścia ewakuacyjnego z Sali Kameralnej – *brak środków na tą inwestycję,*
3. Wymiana stolarki drzwiowej, remont łazienki i dostosowanie jej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, naprawa ubytków z malowaniem korytarza – *zadanie wykonane w części, brak środków na przebudowę łazienki i jej dostosowanie dla osób niepełnosprawnych,*
4. Naprawa schodów wejściowych, wymiana barierek i remont tarasu prowadzącego do wejścia głównego do obiektu. - *Koszt oszacowany na ponad 40.000 złotych. Brak środków na realizację tej inwestycji.*

OPAK

Remont szatni, sanitariatów, wymiana parkietów, stolarki drzwiowej, oświetlenia, remont instalacji elektrycznej, zerwanie boazerii, szpachlowanie i malowanie całego obiektu oraz dostosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych – *cel nieosiągnięty, brak środków na tą inwestycję, lokal należy do Sandomierskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.*

Obiekt noclegowy Krępianka – budynek wymaga wymiany dachu. *Obecny istniejący był już kilkakrotnie naprawiany i ponownie pojawiają się przecieki, które przenikają do wewnątrz. Brak środków finansowych na wymianę dachu,*

Sandomierskie Centrum Kultury od 2019 roku zabiega o montaż klimatyzacji w Porcie Kultury wraz z montażem tzw. mostu oświetleniowego na sali widowiskowej na stałe na potrzeby koncertów, spektakli i widowisk scenicznych. Oprócz tego zabiegamy o montaż klimatyzacji w Kinie Starówka. Na te inwestycje SCK nie ma środków. Został złożony wniosek do MKiDN, który do chwili obecnej czeka na rozpatrzenie odwołania na dofinansowanie tego zadania.

5) Podsumowanie

Sandomierskie Centrum Kultury jest placówką działającą od 11 lat na terenie Sandomierza. Z biegiem lat SCK rozwijało się przejmując kolejne obiekty, zadania i projekty do realizacji. Ta sytuacja utrzymuje się do dnia dzisiejszego. Z roku na rok rośnie proporcja środków wypracowanych z turystycznej działalności gospodarczej i kulturalnej naszej placówki wobec wysokości przyznawanej przez Miasto dotacji. W 2019 roku koszty działalności operacyjnej wyniosły ponad 4,5 mln złotych, z czego dotacja organizatora stanowiła kwotę 1,25 mln, dotacje zewnętrzne MKiDN wyniosły łącznie 159 tysięcy, a reszta kwoty – ponad 3 mln złotych to środki wypracowane przez naszą placówkę w ciągu całego minionego roku. W wyniku tego SCK 'zamknęło' ubiegłoroczny bilans zyskiem wynoszącym niespełna 13.000 złotych.

Koszty ponoszone przez SCK na bieżącą działalność są znaczące, gdyż utrzymanie działalności merytorycznej oraz opłat medialnych w tak dużej ilości obiektów usytuowanych w różnych lokalizacjach Sandomierza, powoduje konieczność ponoszenia opłat medialnych na każdy z nich z osobna. Szacujemy, że skupiając całą działalność kulturalną w jednym budynku (Domu Kultury), który zaspokajałby oczekiwania mieszkańców Sandomierza na miarę

obecnych czasów, bylibyśmy w stanie znacząco zaoszczędzić na stałych opłatach medialnych i pracownikach obsługi.

Jesteśmy zdania, że w 2019 roku cele merytorycznej działalności SCK zostały osiągnięte. Przy naszym udziale odbyło się wiele ciekawych wydarzeń kulturalnych wynikających z kalendarza imprez oraz wykraczających poza niego. Także z zakresu oferty animacyjno-edukacyjnej serwowanej przez SCK w 2019 roku jesteśmy zadowoleni. Sądzimy, że z powodzeniem spełniała ona zapotrzebowanie sandomierskiej społeczności i była dobrą alternatywą dla kreatywnego i pożytecznego spędzania czasu wolnego, przede wszystkim dla dzieci, ale również dla dorosłych i seniorów.

XI. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

1. Współpraca międzynarodowa:

Miasto Sandomierz współpracuje, w oparciu o podpisane akty partnerstwa, z czterema zagranicznymi miastami (stan na koniec 2019 r.) Są to:

- **Emmendingen (Niemcy)**, zawarcie partnerstwa 16.09.1990 roku,
- **Newark-on-Trent (Wielka Brytania)**, zawarcie partnerstwa 01.04.2007 roku,
- **Ostróg (Ukraina)**, zawarcie partnerstwa 22.06.2008 roku,
- **Volterra (Włochy)**, zawarcie partnerstwa 14.04.2012 roku, (Volterra), 20.09.2012 roku (Sandomierz).

- 1) W dniach 24-25 maja odbyło się spotkanie wspomnieniowe w Emmendingen dotyczące początków współpracy Sandomierza z tym miastem. Podczas spotkania stroną sandomierską reprezentowała Małgorzata von Kuster, nauczycielka języka niemieckiego, która brała udział 30 lat temu w pierwszych rozmowach dotyczących partnerstwa miast. Strony spotkały się wspominając spotkanie, które miało miejsce 20-27 maja 1989 roku.
- 2) W dniach 21-22 czerwca odbyło się spotkanie z okazji 30-lecia partnerstwa miast Sandomierza i Emmendingen, udział w tym spotkaniu wzięła także delegacja z Ostroga. Rocznicę uczczono w sposób wyjątkowy, organizując Bieg Miast Partnerskich. Sportowa rywalizacja zapoczątkowała nową tradycję, którą chcą kontynuować rotacyjnie partnerskie miasta.
- 3) W ramach programu Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży 28 uczniów i 3 opiekunów z Sandomierza wzięło udział w obozie młodzieżowym na terenie miasta Emmendingen w dniach 21-27 lipca. Program przygotowany przez stronę niemiecką obfitował w atrakcje różnego rodzaju: sportowe, artystyczne, naukowe, techniczno-warsztatowe, rozrywkowe oraz językowe.
- 4) W dniach 16-19 sierpnia, w Emmendingen w Niemczech, odbyły się wydarzenia upamiętniające 35 – lecie partnerstwa Newark – On – Trent i Emmendingen, które są miastami partnerskimi, również z Sandomierzem. Wśród delegacji, które w nim wzięły udział byli również przedstawiciele Sandomierza na czele z Marcinem Marcem burmistrzem miasta i Wojciechem Czerwcem przewodniczącym Rady Miasta Sandomierza. Wśród zaproszonych gości byli również: Rita Crowe prezes Stowarzyszenia Twinning, Lisa Geary zastępca burmistrza Newark, Denis Perrier, radny

i przedstawiciel burmistrza Six-Fours, Henri Bruno prezes stowarzyszenia twinningowego (Amis du Jumelage) Six-Fours, Jan Hajduk ze Stowarzyszenia Partnerstwa Pomost, Vincenzo Ascione burmistrz Torre Annunziata - przyjacielskiej miejscowości Emmendingen, prezesi stowarzyszenia twinningowego „Freunde der Städtepartnerschaften“: Anita Buttkus i Hanspeter Hauke. W trakcie spotkań padło wiele ustaleń naszego wspólnego partnerstwa. Rozmawiano m.in. o nadchodzących obchodach 30 lecia partnerstwa Sandomierza i Emmendingen czy też o biegu partnerstwa, który będzie się odbywał rotacyjnie w miastach partnerskich. Sandomierz życzy wszystkim miastom partnerskim wielu lat owocnej współpracy. W dowód wzajemnej, owocnej współpracy, w trakcie wydarzenia, Marcin Marzec burmistrz Sandomierza przekazał przedstawicielom obrazy, na których przedstawione jest nasze miasto.

2. Współpraca z innymi samorządami na gruncie krajowym.

- 1) W dniu 5 kwietnia 2019 roku wznowiono działania Czwórporozumienia. Sygnatariuszami porozumienia zawartego podczas uroczystości w zamku Tarnowskich byli: zastępca prezydenta Stalowej Woli Renata Knap, burmistrz Niska Waldemar Ślusarczyk, burmistrz Sandomierza Marcin Marzec i prezydent Tarnobrzega Dariusz Bożek. Porozumienie to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. A jej celem jest finansowanie wspólnych inicjatyw miast, które będą miały na celu ich rozwój oraz powiązanych z nimi obszarów funkcjonalnych. Czwórmiasto liczące łącznie ponad 350 tys. mieszkańców ułatwi między innymi prowadzenie dużych inwestycji infrastrukturalnych.
- 2) 9-10 lipca 2019 r. w Stalowej Woli miło miejsce szkolenie dotyczące pisania wspólnej strategii rozwoju czwórporozumienia.

XII. Inne istotne działania burmistrza

1. Najważniejsze wydarzenia zrealizowane z udziałem Burmistrza lub pod jego patronatem

- 7 lutego miała miejsce inauguracja Młodzieżowej Rady Miasta. Burmistrz Miasta wraz z Przewodniczącym Rady Miasta Sandomierza wręczyli mandaty młodzieży, która została wybrana jako przedstawiciele szkół do MRM. Burmistrz podziękował wszystkim zaangażowanym w powołanie Młodzieżowej Rady Miasta.
- 12 i 13 lutego Burmistrz uczestniczył w rozstrzygnięciu konkursu pod jego patronatem - „Działaj czysto”. Uczniowie sandomierskich szkół nagrodzeni zostali za działania proekologiczne.
- 24 lutego miała miejsce w sandomierskim Zamku Królewskim IV sesja Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego. Wzięli w niej udział młodzi radni z całego województwa. Burmistrz serdecznie podziękował za przybycie do królewskiego miasta młodym ludziom i zachęcił, by w swoich działaniach chętnie ujmowali promocję Sandomierza.
- 24 lutego Burmistrz wziął udział w Gali Orderu Rzeki Wisły, która była odbyła się pod jego patronatem. Wręczył także główną nagrodę Gali, którą jest tytuł Kawalera Orderu Rzeki

Wisły. Gospodarz miasta podkreślał, że Wisła jest niezwykle ważna dla Sandomierz i stanowi niewyczerpalne źródło potencjału promocji, kultury a nawet gospodarki.

- 1 marca odbyło się otwarcie nowej pracowni chemicznej w Szkole Podstawowej nr 3 w Sandomierzu. Wspaniale wyposażona sala chemiczna pozwoli uczniom na szersze zgłębianie tajników chemii – jednej z najbardziej ciekawych dziedzin nauki.
- 2 marca Burmistrz wręczył tytuły Sandomierzanina Roku i Nadziei Sandomierza osobom zasłużonym dla miasta. Sandomierzaninem Roku został Szczepan Siudak, Nadzieją Sandomierza została Katarzyna Mokrzycka.
- 5-6 marca Burmistrz Sandomierza wziął udział w Obradach Związku Miast Polskich, które miały miejsce we Wrocławiu.
- 7 marca odbyło się w Zamku Królewskim pod patronatem Burmistrza Sandomierza po raz pierwszy ciekawe wydarzenie z okazji dnia kobiet – Moc Kobiecości.
- 23 marca Burmistrz Sandomierza wziął udział w spotkaniu z byłym Prezydentem Lechem Wałęsą. Spotkanie miało miejsce w Tarnobrzegu.
- 23/24 marca pod patronatem Burmistrza miało miejsce ciekawe wydarzenie charytatywne, którym był Nocny Bieg dla Tomka. Wydarzenie miało na celu wsparcie Tomasza Płatosza, mieszkańca miasta chorego na glejaka. Gospodarz miasta czynnie brał udział w biegu. Następnego dnia miała miejsce kontynuacja projektu charytatywnego, na Rynku Starego Miasta odbyło się wiele ciekawych licytacji i wydarzeń, które na celu miały zbiórkę pieniędzy na leczenie Tomasza.
- 26 marca miało miejsce spotkanie w Zamku Królewskim z przedstawicielami chińskiej firmy Euro us Asia Medica. Na spotkaniu padł pomysł stworzenia Fundacji Wymiany Kultur Polsko-Chińskiej.
- 30 marca miało miejsce spotkanie Burmistrza Sandomierza z "marcowymi" Bożenami. Panie przyjechały z całej Polski, by w Sandomierzu świętować dzień swoich imienin.
- 5 kwietnia Burmistrz Sandomierza podpisał umowę dotyczącą partnerstwa w ramach "Czwórmieścia" Tarnobrzeg, Sandomierz, Stalowa Wola, Nisko. Porozumienie pozwoli wyraźniej akcentować potrzeby regionu, realizować wspólnie zadania infrastrukturalne jak i kulturalne.
- 7 kwietnia odbyły się III Mistrzostwa Sandomierza w Scrabble o Puchar Burmistrza.
- 9 kwietnia Burmistrz Sandomierza wziął udział w otwarciu pracowni komputerowej w filii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Sandomierzu.
- 16 kwietnia miało miejsce wielkanocne spotkanie z przedsiębiorcami działającymi w Sandomierzu. Dyskutowano o powołaniu do życia organ doradczy w postaci Społecznej Rady Gospodarczej.
- 24 kwietnia Burmistrz Sandomierza wziął udział w Kongresie Małych i Średnich miast w Wałbrzychu. Gospodarz miasta został wybrany wiceprzewodniczącym Komisji Małych Miast działającej w ramach Związku Miast Polskich.
- 1 maja Burmistrz Sandomierza włączył się w ogólnopolską akcję „Wspólnego Śpiewania Ody do radości”, które odbyło się w ramach obchodów 15-lecia wstąpienia Polski do Unie Europejskiej.
- 3 maja odbyły się uroczyste obchody 228. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja pod patronatem Burmistrza Sandomierza i Starosty Sandomierskiego
- 5 maja z udziałem Burmistrza Sandomierza odbyło się wręczenie korony reżyserowi niezwykle Januszowi Kondratiukowi na finał Festiwalu Filmów i Spotkań Niezwykłych.

- 10 maja Burmistrz Sandomierza wziął udział w uroczystym otwarciu obchodów stulecia Polskiego Czerwonego Krzyża.
- 14 maja odbyła się pod patronatem Burmistrza Sandomierza premiera filmu animowanego „Sandomierz. Królewska Opowieść”. Film został stworzony przez młodych mieszkańców miasta Mariusza Bańkowskiego, Adama Zwierzyka, Grzegorza Bańkowskiego.
- 25 maja pod patronatem Burmistrza Sandomierza odbyła się promocja publikacji opowiadań sandomierskiej młodzieży pt. „Sandomierskie Straszony”.
- 29 maja na sesji Rady Miasta Sandomierza Burmistrz Sandomierza oraz Rada Miasta Sandomierza podziękowali za promocje Sandomierza i pogratulowali ostatnich sukcesów sportowych mistrzyniom Europy - wellness fitness Dagmarze Dominiczak i bodyfitness Katarzynie Dudek.
- 1 czerwca odbyło się z udziałem Burmistrza Sandomierza wyjątkowe spotkanie z pisarzem Wiesławem Myśliwskim w Galerii Widnokrąg.
- 4 czerwca Burmistrz Sandomierza wziął udział w uroczystych obchodach 30. rocznicy pierwszych w Polsce częściowo wolnych wyborów, które miały miejsce w Gdańsku.
- 13 czerwca Burmistrz Sandomierza spotkał się z Sandomierską Radą Seniorów, by podziękować na 1 kadencję działalności.
- 24 czerwca odbył się I Bieg Miast Partnerskich, który zainicjował Burmistrz Sandomierza. Była to pierwsza edycja tego wydarzenia, partnerzy z Niemiec i Ukrainy deklarowali chęć kontynuacji wydarzenia w swoich krajach.
- 20 lipca Burmistrz Sandomierza uczestniczył w przysiędze żołnierzy 10. Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej imienia majora Eugeniusza Gedymina Kaszyńskiego pseudonim „NURT”.
- 21 sierpnia Burmistrz Sandomierza oraz sandomierscy Radni złożyli podziękowania na ręce Anny Frańczak i Łukasza Welika za wyjątkową działalność dla naszej lokalnej społeczności. Pani Anna pełniąca przez wiele lat funkcję Prezesa Zarządu Ośrodka Promowania Przedsiębiorczości w Sandomierzu, w trakcie swojej pracy, zrealizowała wiele przedsięwzięć, które zapisały się bogatą kartą w historii ziemi sandomierskiej. Pan Łukasz, pasjonat historii i rycerstwa, pracownik zbrojowni Chorągwi Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej z wielkim zamiłowaniem i zaangażowaniem przyczynia się do krzewienia naszej często zawilej wiedzy historycznej.
- 7 października odbyła się pod patronatem Burmistrza Sandomierza konferencja "Świadomi młodzi - przedsiębiorcza młodzież" zorganizowana przez Młodzieżową Radę Miasta Sandomierza.
- 7 października w Starostwie Powiatowym Burmistrz Sandomierza podpisał umowę na pilotażowy program opasek ratujących życie. Kilkadziesiąt takich urządzeń trafi do seniorów w Sandomierzu.
- 10 października Burmistrz Sandomierza wspólnie ze Starostą Ostrowieckim Marzeną Dębniak podpisali list intencyjny dotyczący promocji turystycznej regionu.
- 11 października odbyła się uroczystość Dnia Edukacji Narodowej pod patronatem Burmistrza Sandomierza.
- 15 października Burmistrz Sandomierza w sandomierskim Ratuszu podsumował tegoroczną edycję Budżetu Obywatelskiego. W tym roku zwyciężył projekt Rycerskiego Placu Zabaw na Starym Mieście - zdobywając 388 głosów. Drugie miejsce zajął nowoczesny plac zabaw przy ul. K. K. Baczyńskiego, na który zagłosowało 332

mieszkańców miasta. Na podium znalazł się też projekt placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 4 z wynikiem 320 głosów. W finałowej piątce znalazł się także projekt pod nazwą "Tradycja i nowoczesność" z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 oraz projekt "od Sandomierza do NBA".

- 20 października odbyło się Bonum Publicum Nagroda Miasta Sandomierza. Burmistrz Sandomierza wręczył tytuły Bonum Publicum za działalność dla Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego oraz za najlepszą publikację jury przyznało dla ks. Bartłomieja Krzosa. 9 listopada z inicjatywy Burmistrza Sandomierza odbyło się wspólnie z winiarzami sandomierskimi sadzenie winorośli miejskiej.
- listopada pod patronatem Burmistrza Sandomierza i Starosty Sandomierskiego odbyło się Narodowe Święto Niepodległości.
- 28 listopada odbyło się podsumowanie akcji „Sandomierski Szkicownik”, Burmistrz Sandomierza wręczył nagrody dla najbardziej uzdolnionych rysunkowo uczniów Sandomierszczyzny.
- 11 grudnia odbyło się uroczyste podpisanie umowy o współfinansowaniu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego działalności Muzeum Okręgowego w Sandomierzu.

2. Sandomierska Rada Seniorów.

Od marca 2016 roku do marca 2019 roku w Sandomierzu prężnie działała Sandomierska Rada Seniorów, przyjęta uchwałą nr XXII/209/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 2 marca 2016r. w sprawie powołania Sandomierskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu szczegółowo określa organizację, cel powołania oraz zasady działania Sandomierskiej Rady Seniorów. Pomimo zakończonej kadencji Sandomierskiej Rady Seniorów wciąż osoby starsze mają obszerną propozycję zajęć, spotkań, integracji oferowaną przez Klub Seniora oraz Uniwersytet III Wieku.

Klub Seniora funkcjonuje pod skrzydłami Sandomierskiego Centrum Kultury, które posiada bogatą ofertę skierowaną do seniorów, są to m. in. zajęcia z podstaw informatyki, aerobiku, tańca, zajęć pływackich, muzycznych. Seniorzy aktywnie uczestniczą w kulturalnych i sportowych wydarzeniach miasta.

3. Sandomierska Rada Działalności Pożytku Publicznego.

Sandomierska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest organem opiniodawczo-doradczym Burmistrza Sandomierza. Zgodnie z art. 41g ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 688), to organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa tryb powoływania członków oraz organizację i tryb działania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Do kompetencji Rady należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów strategii i polityk miejskich;
- 2) opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 3) opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego, dotyczących współpracy Urzędu z organizacjami pozarządowymi;
- 4) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych;

- 5) udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 6) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych;
- 7) promowanie dobrych praktyk współpracy Urzędu z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy.

W skład Rady wchodzi dwóch przedstawicieli organu stanowiącego gminy, dwóch przedstawicieli organu wykonawczego gminy oraz co najmniej sześciu przedstawicieli organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie Sandomierza. Radę stanowią: dwóch współprzewodniczących, sekretarz oraz członkowie. Rada swoje opinie, decyzje podejmuje w formie uchwały. Uczestnictwo w Radzie ma charakter społeczny.

Uchwała Nr XL/515/2017 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 kwietnia 2017 roku szczegółowo określa tryb powołania członków oraz organizację i tryb działania Sandomierskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Sandomierska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest inicjatorem oraz współorganizatorem Festiwalu Organizacji Pożytku Publicznego. 15 września 2019 roku odbyła się kolejna edycja festiwalu. Festiwal jest doskonałą okazją do zaprezentowania profilu działalności sandomierskich organizacji pozarządowych, których jest ponad 30 w Sandomierzu.

4. Młodzieżowa Rada Miasta

Młodzieżowa Rada Miasta Sandomierza działa na podstawie i w granicach prawa określonych w drodze Uchwały Nr LXVI/854/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 17 października 2018 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza oraz nadania jej statutu. Statutowa liczba członków Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza liczy 20 osób przy czym zgodnie z § 26 ust. 6 statutu rada może zwiększyć swoją liczbę w trakcie trwania kadencji o 3 mandaty.

Wybory do Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza I kadencji na lata 2019 – 2021 odbyły się w dniu 7 stycznia 2019 roku, w których dokonano wyboru 18 członków rady. W okręgu wyborczym Nr 5 – I Liceum Ogólnokształcące wybory zostały unieważnione. W okręgu tym dokonano wyboru w dniu 30 stycznia 2019 roku.

Inauguracyjne posiedzenie Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza odbyło się 7 lutego 2019 roku w sandomierskim Ratuszu, na którym Pan Marcin Marzec Burmistrz Miasta Sandomierza oraz Pan Wojciech Czerwiec Przewodniczący Rady Miasta Sandomierza odebrali do młodych radnych ślubowania. Na sesji tej dokonano również wyboru prezydium rady.

W okresie roku sprawozdawczego skład młodzieżowej rady zwiększył się o dwóch członków. Ich wyboru dokonano na sesji Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza w dniu 8 marca 2019 roku.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku odbyło się 5 plenarnych sesji Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza na których podjęto łącznie 15 uchwał. Zgodnie z § 25 ust. 3 statutu młodzieżowej rady wszystkie te uchwały zostały przekazane do Przewodniczącego Rady Miasta Sandomierza.

Do najważniejszych podjętych uchwał ww. okresie należy zaliczyć:

1. Ustalenie regulaminu wyboru kandydata na radnego Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza w oparciu o § 26 ust. 8 statutu;

2. Desygnowanie przedstawiciela młodzieżowej rady do Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego (przewodniczący rady + 1 członek);
3. Powołanie komisji stałych młodzieżowej rady;
Na podstawie § 14 ust. 1 statutu Młodzieżowa Rada Miasta Sandomierza powołała 4 komisje stałe, są to: Komisja Rewizyjna, Komisja Nauki, Oświaty, Kultury i Sportu, Komisja Aktywizacji Młodzieży i Współpracy Zewnętrznej oraz Komisja Ochrony Środowiska, Promocji i Rozwoju.
4. Powołanie rzecznika Praw Ucznia przy Urzędzie Miasta Sandomierza;
Wybór ten został dokonany przez powołaną w tym celu komisję w dniu w dniu 28 października 2019 roku na podstawie Uchwały Nr V/15/2019 Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 września 2019 roku w sprawie powołania Komisji Konkursowej realizującej wybór Rzecznika Praw Ucznia przy Urzędzie Miasta Sandomierza oraz organizacji jej pracy.
5. Ogłoszenie konkursu na logo młodzieżowej rady w ramach propagowania swojej działalności oraz promocji Miasta Sandomierza. Ogółem wpłynęło 5 projektów na podstawie zasad określonych w Uchwale Nr II/7/2019 Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza z dnia 1 marca 2019 roku w sprawie ogłoszenia konkursu na logo Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza (z późn. zm.).

Z kolei do najważniejszych wydarzeń z działalności Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza należy wskazać:

a) Obrady Świętokrzyskiego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego;

23 lutego 2019 roku w Sandomierzu w Zamku Kazimierzowski obradował Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego. Udział w tej niezwyklej sesji wzięli samorządowcy z województwa świętokrzyskiego, powiatu sandomierskiego i Urzędu Miasta Sandomierza m.in.: Andrzej Prus przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, Marcin Marzec Burmistrz Miasta Sandomierza wraz z zastępcą Pawłem Niedźwiedziem, Wojciech Czerwiec Przewodniczący Rady Miasta Sandomierza, Andrzej Swajda sekretarz Powiatu Sandomierskiego, Krzysztof Zieliński dyrektor I LO Collegium Gostomianum w Sandomierzu oraz dr Dominik Płaza dyrektor Muzeum Okręgowego w Sandomierzu. **Na sesji tej podjęto uchwały m.in. o zorganizowaniu charytatywnego turnieju piłkarskiego, o cyklicznych konkursach przybliżających wiedzę o Ziemi Świętokrzyskiej, a także o przygotowaniu konferencji, której głównym tematem będzie to, jak godzić działalność społeczną z życiem prywatnym.**

Celem Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego jest popularyzacja działań organów województwa świętokrzyskiego, zaangażowanie młodych w życie samorządu regionalnego, budowę więzi ze swoim regionem a także zdobycie pierwszego doświadczenia w życiu społecznym państwa.

b) Projekt społeczny „Świadomi Młodzi”;

Projekt ten realizowany był przez Młodzieżową Radę Miasta Sandomierza przy ścisłej współpracy Urzędu Miasta w Sandomierzu oraz osobistym zaangażowaniu Pana Marcina Marca Burmistrza Sandomierza. Spotkanie odbyło się w dniu 7 października 2019 roku w Zamku Kazimierzowski w Sandomierzu pod auspicjami Fundacja imienia Stefana Artwińskiego oraz Ogólnopolskiej Federacji Młodych. „Świadomi Młodzi” był projektem mającym na celu kształtowanie postaw obywatelskich wśród młodzieży. W ramach tego

projektu odbyły się wykłady, warsztaty oraz panel dyskusyjny. Dużym zainteresowaniem cieszyły się prelekcje Mateusza Ferfeckiego pt. „Moja droga do sukcesu” oraz Piotra Wasilewskiego pt. „Przedsiębiorczość młodych Polaków”. Organizatorzy spotkania przygotowali warsztaty przedstawiające przedsiębiorstwo i jego samorozwój od strony prawnej. Z kolei panel dyskusyjny dotyczył „Wyzwań młodego pokolenia na drodze do przedsiębiorczości”.

Na zakończenie warto zaznaczyć, że działalność Młodzieżowej Rady Miasta Sandomierza określona jest w § 4 statutu, w którym czytamy, że celem działania jest:

- a) rozwijanie i upowszechnianie idei samorządowej wśród młodzieży Miasta;
- b) inicjowanie, wspieranie i koordynowanie samorządowej działalności Młodzieży;
- c) inspirowanie uczestnictwa młodzieży w rozwoju kulturalnym;
- d) kształtowanie i utrwalanie postaw demokratycznych, obywatelskich i patriotycznych;
- e) promocja kultury, szczególnie tworzonej przez młodzież i do niej adresowanej;
- f) współpraca i integracja twórczych środowisk młodzieżowych;
- g) wspieranie działalności wolontariatu i charytatywnej młodzieży;
- h) obrona praw i godności ucznia;
- i) aktywizowanie samorządów uczniowskich.

5. Przynależność Miasta Sandomierza do związków komunalnych

1. Związek Miast Polskich – od 1992 roku.
2. Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywianki – od 1996 roku.
3. Kapituła Najstarszych Miast i Miejscowości w Polsce - od 1998 roku.
4. Stowarzyszenie „Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego” – od 2000 roku.
5. Związek Miast Nadwiślańskich z siedzibą w Toruniu – od 2000 roku.
6. Stowarzyszenie Reaktywacji traktu Kraków – Lublin – Wilno – od 2006 roku.